

ชื่อการศึกษา **ค้นคว้าอิสระ** ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานในประเทศไทย
ผู้ศึกษา นางสาวจริยา บุญพัทธ์ **ปริญญา** เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ศิริพร สัจจามันท์ **ปีการศึกษา** 2547

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานในประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2515 - 2544 โดยได้จากการรวบรวมข้อมูลงบประมาณของรัฐบาล การลงทุน อัตราเงินเฟ้อ และอัตราการว่างงานในประเทศไทย ช่วงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2515 - 2544 โดยได้แบ่งออกเป็นช่วงๆ ละ 5 ปี จำนวน 6 ช่วง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson โดยการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS

ผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อ และอัตราการว่างงานในประเทศไทย ช่วงปี พ.ศ. 2515 - 2544 พบว่าทั้ง 6 ช่วง คือ ปี พ.ศ. 2515 - 2519 พ.ศ. 2520 - 2524 พ.ศ. 2525 - 2529 พ.ศ. 2530 - 2534 พ.ศ. 2535 - 2539 และปี พ.ศ. 2540 - 2544 นั้น อัตราเงินเฟ้อมีความสัมพันธ์กับอัตราการว่างงานในทิศทางตรงกันข้าม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ -0.176 -0.108 -0.883 -0.933 -0.706 และ -0.143 ตามลำดับ และจากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ พบว่ามีเพียง 2 ช่วงเท่านั้น ที่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ คือ ปี พ.ศ. 2525 - 2529 และ พ.ศ. 2530 - 2534

สำหรับการดำเนินนโยบายในช่วงปี พ.ศ. 2525 - 2529 และช่วงปี พ.ศ. 2530 - 2534 รัฐบาลได้ดำเนินนโยบาย โดยกำหนดเป้าหมายเงินเฟ้อให้อยู่ในช่วงที่กำหนด โดยเน้นนโยบายการเงินแบบผ่อนคลาย เช่น การลดอัตราดอกเบี้ย เพื่อให้เกิดการลงทุน และเพิ่มการจ้างงานให้มากขึ้น

คำสำคัญ ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อ และอัตราการว่างงาน การดำเนินนโยบายในการแก้ไข
ปัญหาของรัฐบาล

กิตติกรรมประกาศ

การทำการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ศิริพร สัจจามันท์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อาจารย์ที่ปรึกษา และได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้อย่างใกล้ชิด เสมอมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.จุฑาทิพย์ มณีพงษ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในแนวทางการศึกษาวิชาค้นคว้าอิสระให้กับผู้วิจัย ตั้งแต่เริ่มต้นจนสามารถสำเร็จเป็นรูปเล่มไปด้วยดี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาการทางด้านเศรษฐศาสตร์ให้กับผู้วิจัยอย่างยิ่ง

ในท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่รับจากการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ให้แก่ บิดามารดา ผู้มีพระคุณต่อผู้วิจัยทุกท่าน และผู้สนใจการศึกษาทั้งหมด

จริยา บุญพัทธ์

เมษายน 2548

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฌ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	5
ขอบเขตการศึกษา.....	5
คำถามการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดทางทฤษฎีที่เกี่ยวกับเงินเฟ้อ.....	7
ลักษณะของการว่างงาน.....	7
แนวคิดทางทฤษฎีที่เกี่ยวกับเงินเฟ้อ.....	8
วรรณกรรมที่เกี่ยวกับเงินเฟ้อและการว่างงาน.....	11
มูลฐานของทฤษฎีเส้น โค้งฟิลลิปส์.....	18
นโยบายการเงินและนโยบายการคลังกับการแก้ไขปัญหาเงินเฟ้อ.....	22
นโยบายการเงินและนโยบายการคลังกับการแก้ไขปัญหาการว่างงาน.....	24
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	26
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	26
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	27
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	27
บทที่ 4 ลักษณะและแนวโน้มของเงินเฟ้อและการว่างงาน.....	29
ปี พ.ศ. 2515 – 2519.....	30
ปี พ.ศ. 2520 – 2524.....	32
ปี พ.ศ. 2525 – 2529.....	35
ปี พ.ศ. 2530 – 2534.....	37

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ปี พ.ศ. 2535 – 2539.....	40
ปี พ.ศ. 2540 – 2544.....	43
บทที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
ลักษณะทั่วไปของการศึกษาเกี่ยวกับอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงาน.....	48
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและจากการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างอัตรา เงินเฟ้อและอัตราการว่างงาน.....	49
บทที่ 6 สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	55
สรุปการวิจัย.....	55
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	55
วิธีดำเนินการวิจัย.....	55
ผลการวิจัย.....	56
บรรณานุกรม.....	60
ภาคผนวก.....	63
ก. คู่มือประมาณของรัฐบาล การลงทุนอัตราเงินเฟ้อและการว่างงาน.....	65
ข. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2515-2544 (ระยะเวลา 5 ปี).....	68
ค. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2515-2544 (ระยะเวลา 10 ปี).....	71
ประวัติผู้ศึกษา.....	72

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 จำนวนประชากรรวมกำลังแรงงานผู้มีงานทำและผู้ว่างงานปี พ.ศ. 2520-2544.....	4
ตารางที่ 4.1 สถานการณ์แก้ไขปัญหาของรัฐบาลและอัตราการว่างงานช่วง ปี 2515-2519.....	30
ตารางที่ 4.2 สถานการณ์แก้ไขปัญหาของรัฐบาลและอัตราการว่างงานช่วง ปี 2520-2524.....	31
ตารางที่ 4.3 สถานการณ์แก้ไขปัญหาของรัฐบาลและอัตราการว่างงานช่วง ปี 2525-2529.....	34
ตารางที่ 4.4 สถานการณ์แก้ไขปัญหาของรัฐบาลและอัตราการว่างงานช่วง ปี 2530-2534.....	37
ตารางที่ 4.5 สถานการณ์แก้ไขปัญหาของรัฐบาลและอัตราการว่างงานช่วง ปี 2535-2539.....	40
ตารางที่ 4.6 สถานการณ์แก้ไขปัญหาของรัฐบาลและอัตราการว่างงานช่วง ปี 2540-2544.....	43
ตารางที่ 5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงาน (ระยะเวลา 5 ปี)....	49
ตารางที่ 5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงาน (ระยะเวลา 10 ปี)....	52

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 แสดงสถานะเงินเฟ้อจากแรงกระทบทางด้านอุปทาน.....	10
ภาพที่ 2.2 เส้นโค้งฟิลลิปส์.....	19
ภาพที่ 2.3 แสดงเส้นฟิลลิปส์ในระยะสั้นและระยะยาว.....	20
ภาพที่ 2.4 เส้นโค้งฟิลลิปส์ระยะยาวตามแนวคิดของ โรเบิร์ต เอ็มโซโลว์.....	21

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญของปัญหา

ประเทศต่าง ๆ พยายามที่จะพัฒนาระบบเศรษฐกิจให้เติบโตและดำเนินไปอย่างราบรื่น โดยการแสวงหาแนวทางและการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจการจ้างงานสูงขึ้นความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ (ทั้งด้านการรักษาเสถียรภาพของระดับราคาสินค้าทั่วไป การรักษาเสถียรภาพของดุลการชำระเงินและอัตราแลกเปลี่ยน) เป้าหมายทางเศรษฐกิจนี้มีความสอดคล้องกัน คือ เมื่อบรรลุถึงเป้าหมายหนึ่งแล้ว ก็สามารถบรรลุเป้าหมายอื่น ๆ ได้ เช่น การส่งเสริมให้แรงงานมีงานทำ เพื่อลดปัญหาการว่างงานอย่างเช่นเศรษฐกิจตั้งแต่ปี 2540 เป็นต้นมา การว่างงานมีจำนวนสูงมาก (จากตารางที่ 1.1) จะเห็นว่าช่วงนี้มีจำนวนผู้ว่างงานจำนวนมาก โดยปี 2541 มีการว่างงานเพิ่มขึ้นจาก 0.49 ล้านคน เป็น 1.31 ล้านคน และปี 2542 เพิ่มขึ้นเป็น 1.35 ล้านคน เป็นต้น ซึ่งเกิดจากการที่บริษัทเลิกจ้าง เนื่องจากเกิดวิกฤติเศรษฐกิจในขณะนั้น การสั่งปิดบริษัทเงินทุน ตลอดจนการลดพนักงานทั้งธนาคาร และบริษัทเอกชนอื่นๆ และนอกจากนี้ นายจ้างบางรายถือโอกาสนี้ในการเลิกจ้างผู้ที่ได้รับเงินเดือนสูง และผู้สูงอายุ โดยอ้างถึงภาวะเศรษฐกิจ ดังนั้น เป้าหมายการจ้างงานจึงสอดคล้องกับเป้าหมายการเพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์ประชาชาติ แต่เป้าหมายทางเศรษฐกิจก็อาจมีความขัดแย้งกันเองได้ เช่น ในขณะที่ประเทศบรรลุเป้าหมายการเพิ่มขึ้นของการจ้างงานจนถึงระดับการจ้างงานเต็มที่ ประชาชนส่วนใหญ่มีงานทำและมีรายได้สูง ทำให้มีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเพิ่มขึ้น จะกระตุ้นให้ผู้ผลิตแข่งขันลงทุนมากขึ้น เป็นผลให้ต้องการใช้จ่ายสูงกว่าผลิตภัณฑ์ประชาชาติที่ผลิตขึ้นได้ทำให้ระดับราคาสินค้าทั่วไปสูงขึ้น เกิดปัญหาเงินเฟ้อ ซึ่งแสดงว่าไม่มีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจในประเทศ เนื่องจากมีความสอดคล้องและความขัดแย้งของเป้าหมายทางเศรษฐกิจ จึงไม่สามารถดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายทุกอย่างได้ ดังนั้น จะต้องจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายที่วางไว้ แต่ถ้าหากภาคการผลิตไม่สามารถรองรับแรงงานได้ เนื่องจากปัจจัยทางเศรษฐกิจต่างๆ เช่น ภาวะเงินตึงตัว หรือเงินเฟ้อที่เกิดจากการที่ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น การลงทุนลดลง เศรษฐกิจซบเซาเกิดการว่างงานเพิ่มขึ้น ดังเช่นช่วงวิกฤติเศรษฐกิจเมื่อปี 2540 นั้น ถ้าหากไม่มีวิธีการชะลอหรือบรรเทาการเพิ่มขึ้นของการว่างงานได้ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

ในเรื่องของเป้าหมายควมมีเสถียรภาพด้านราคาและการจ้างงานเต็มทีนั้น ได้มีนักเศรษฐศาสตร์ คือ ฟิลลิปส์ ได้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่าง อัตราการว่างงานกับอัตราการเปลี่ยนแปลง ของค่าจ้างที่เป็นตัวเงินของสหราชอาณาจักรในช่วงปี ค.ศ. 1861 - 1957 โดยเสนอความสัมพันธ์ในรูปของเส้นโค้งฟิลลิปส์ และอธิบายว่าอัตราการว่างงานจะสัมพันธ์กับอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างที่เป็นตัวเงิน ในทิศทางตรงกันข้าม คือ ในช่วงที่อัตราการว่างงานลดลง ค่าจ้างที่เป็นตัวเงินจะเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูง หรือในช่วงที่อัตราการว่างงานสูง ค่าจ้างที่เป็นตัวเงินจะเพิ่มขึ้นในอัตราที่ต่ำ

ซึ่งผู้ที่สนับสนุนแนวคิดนี้ คือ เคนส์ ได้กล่าวถึงผลตอบแทนของผลผลิตที่ค่อนข้างมาสู่ระดับชนรรมชาตินั้นมาจากการปรับตัวไม่มากนักของราคาและค่าจ้างผ่านกลไกของฟิลลิปส์ เช่น การเพิ่มขึ้นของเงินทำให้ผลผลิตเพิ่มสูงมากขึ้น ทำให้การว่างงานน้อยลง นำไปสู่ภาวะค่าจ้างสูงขึ้น และราคาสินค้าสูงขึ้น จนกระทั่งราคาค่าจ้างเพิ่มสูงขึ้นในสัดส่วนเดียวกัน จนกระทั่งเข้าสู่ระดับชนรรมชาติ

หลังจากเส้นโค้งฟิลลิปส์ประสบความสำเร็จ ในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการว่างงานและอัตราการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างในสหราชอาณาจักร หลังจากนั้นในช่วงปี ค.ศ. 1960 - 1970 มีสิ่งที่น่าสนใจในการศึกษาต่อไปว่า เหตุใดในสภาพการณ์ของภาวะเศรษฐกิจในบางครั้งมีการว่างงาน และเงินเฟ้อเกิดขึ้นพร้อมๆ กัน ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอย่างไร คือในระยะสั้นและระยะยาวนั้นความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสองนี้มีลักษณะแตกต่างกันอย่างไร โดยมีนักเศรษฐศาสตร์หลายท่านที่ได้วิพากษ์วิจารณ์ เช่น ฟรีดแมนได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับเส้นโค้งฟิลลิปส์ ในระยะยาวว่าด้วยเรื่องของอัตราเงินเฟ้อ กับอัตราการว่างงานที่ไม่มีความสัมพันธ์ในระยะยาว ในระยะยาวการว่างงานของระบบเศรษฐกิจจะอยู่ที่ระดับการว่างงานชนรรมชาติ การลดลงของอัตราเงินเฟ้อไม่ทำให้อัตราการว่างงานสูงขึ้น หรือการสูงขึ้นของอัตราเงินเฟ้อไม่ได้ทำให้อัตราการว่างงานลดลง และเสนอเส้นโค้งฟิลลิปส์ในระยะยาวว่าเป็นในลักษณะที่เป็นเส้นตั้งฉาก

ซึ่งได้มีข้อสรุปของนักเศรษฐศาสตร์จำนวนหนึ่งว่า ความชันของเส้นโค้งฟิลลิปส์เป็นลบ แต่ระยะสั้นเท่านั้น เพราะในระยะสั้นฝ่ายแรงงานอาจไม่สามารถคาดการณ์ถึงการเพิ่มขึ้นในอัตราเงินเฟ้อ และอัตราการว่างงานจะลดลง ในระยะยาวนั้นฝ่ายแรงงานจะคาดการณ์ไว้ก่อนอย่างถูกต้องเกี่ยวกับอัตราเงินเฟ้อ และอัตราการว่างงานจะสูงขึ้นไปสู่อัตราการว่างงานตามชนรรมชาติ

ส่วน แนวคิดของริชชาด จี. ลีฟเฮย์ อธิบายแนวทางความสัมพันธ์ของเงินเฟ้อกับการว่างงานว่ามีความสัมพันธ์เคลื่อนไหวไปทิศทางที่เปลี่ยนแปลงตลอด หมายความว่าเส้นโค้งฟิลลิปส์ไม่มั่นคง ไม่เพียงพอที่จะใช้ในการวางแนวนโยบายทางเศรษฐกิจ

ดังนั้นจะเห็นว่าเส้นโค้งฟิลลิปส์อาจจะมีลักษณะแตกต่างกันได้ ขึ้นอยู่กับแนวความคิดซึ่งมีผลต่อการกำหนดนโยบาย เช่น ถ้าเส้นโค้งฟิลลิปส์เป็นเส้นตั้งฉาก นโยบายของรัฐก็ไม่มีประสิทธิภาพ และไม่มีทางเลือกระหว่างอัตราการว่างงานและอัตราเงินเฟ้อ แต่ถ้าเส้นโค้งฟิลลิปส์มีลักษณะความชันเป็นลบ จะมีการเลือกระหว่างอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงาน การใช้นโยบายของรัฐก็ต้องมีทางเลือกระหว่างอัตราเงินเฟ้อกับการว่างงานเพื่อให้บรรลุทางเศรษฐกิจ ลักษณะความสัมพันธ์ของอัตราเงินเฟ้อ และอัตราการว่างงานในประเทศไทยจะมีความสัมพันธ์ในลักษณะใด และเป็นไปตามทฤษฎีเส้นโค้งฟิลลิปส์หรือไม่ ตลอดจนการดำเนินนโยบายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหา เมื่อระบบเศรษฐกิจเกิดภาวะเงินเฟ้อ หรือการว่างงานเกิดขึ้น

ตารางที่ 1.1 จำนวนประชากรรวม กำลังแรงงานรวม ผู้มีงานทำ และผู้ว่างงาน ปี พ.ศ.2520-2544

หน่วย: ล้านคน

ปี พ.ศ.	ประชากรรวม	กำลังแรงงานรวม	ผู้มีงานทำ	ผู้ว่างงาน	การเปลี่ยนแปลง
2520	43.88	18.33	18.14	0.19	-
2521	44.96	19.39	19.22	0.17	-0.02
2522	46.01	19.22	19.02	0.20	+0.03
2523	47.28	22.73	22.52	0.20	+0.01
2524	47.36	21.14	20.87	0.27	+0.06
2525	48.63	25.75	24.83	0.92	+0.65
2526	49.33	25.05	22.91	1.15	+0.23
2527	50.24	26.11	24.16	1.14	-0.01
2528	51.19	26.64	24.23	1.32	+0.19
2529	51.99	27.40	25.09	1.53	+0.21
2530	53.44	28.74	26.41	1.70	+0.17
2531	54.37	29.61	27.73	1.28	-0.42
2532	55.29	30.34	28.46	1.09	-0.19
2533	56.41	31.75	30.84	0.71	-0.38
2534	57.03	31.22	29.22	0.97	+0.26
2535	57.62	32.18	30.79	0.91	-0.06
2536	58.44	32.24	30.68	0.84	-0.07
2537	59.24	31.82	30.16	0.83	-0.01
2538	59.28	32.17	30.82	0.55	-0.28
2539	59.90	32.32	31.17	0.50	-0.05
2540	60.50	32.78	31.71	0.50	-0.00
2541	61.10	32.75	30.78	1.31	+0.81
2542	61.70	33.01	31.06	1.35	+0.04
2543	62.48	33.80	32.83	0.81	-0.54
2544	63.00	34.94	34.15	0.74	-0.07

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ “รายงานผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรที่วาระอาณาจักรรอบที่ 3” สำนักงานสถิติแห่งชาติ ข้อมูลรายปี พ.ศ. 2520-2544

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานในกรณีของประเทศไทย ช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2515-2544 ว่ามีลักษณะแบบใด เป็นไปตามลักษณะเส้นโค้งฟิลลิปส์หรือไม่ คือความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกัน เช่น กรณีที่อัตราเงินเฟ้อสูงขึ้น อัตราการว่างงานลดลง หรือถ้าอัตราเงินเฟ้อต่ำลง ส่งผลให้อัตราการว่างงานเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งจะเป็นไปตามลักษณะเส้นโค้งฟิลลิปส์ และถ้าไม่เป็นไปตามทฤษฎีของฟิลลิปส์มีสาเหตุหรือปัจจัยอะไรที่ส่งผลกระทบต่อภาวะการเงินเฟ้อ และการว่างงาน

3. ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงาน จะใช้ข้อมูลรายปีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2515 - 2544 โดยการศึกษาความสัมพันธ์ของอัตราเงินเฟ้อกับอัตราการว่างงานเป็นไปในทิศทางใด โดยมีการแบ่งเป็น 6 ช่วงเวลา (ระยะเวลา 5 ปี) ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของประเทศไทย ตั้งแต่ฉบับที่ 3 - 8 และในแต่ละช่วงเวลานั้นเกิดเหตุการณ์ต่างๆ ที่ส่งผลต่อภาวะเศรษฐกิจในขณะนั้น ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่ออัตราเงินเฟ้อกับอัตราการว่างงานในช่วงเวลานั้น ตลอดจนการดำเนินนโยบายในการแก้ไขปัญหาของรัฐบาล

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 ภาวะเงินเฟ้อ คือ ภาวะการณ์ที่ระดับราคาสินค้าและบริการโดยทั่วไปสูงขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งระดับราคาในที่นี้ หมายถึง ระดับราคาสินค้าโดยทั่วไปไม่ใช่ระดับราคาสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งระดับราคาสินค้าบางชนิดจะลดลง บางชนิดอาจจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ นี้ จะต้องเป็นภาวะการณ์ที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกันไป

4.2 การว่างงาน คือ สภาวะการณ์ของตลาดแรงงานที่อุปทานแรงงานมีมากกว่าอุปสงค์ที่มีต่อแรงงาน ทำให้ประชากรในวัยทำงานส่วนหนึ่งไม่มีงานทำ แม้ว่าพวกเขาต้องการที่จะทำงานในตลาดแรงงาน

4.3 อัตราการว่างงาน คือ สัดส่วนร้อยละ ของผู้ไม่มีงานทำต่อจำนวนผู้อยู่ในกำลังแรงงานทั้งหมด

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่ผู้วิจัยคาดว่าจะได้รับจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ

5.1 เพื่อให้ทราบถึงลักษณะความสัมพันธ์ของอัตราเงินเฟ้อกับอัตราการว่างงาน มีลักษณะเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามหรือทิศทางเดียวกัน ใช้ได้ในช่วงระยะเวลาใด และแต่ละช่วงเวลามีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น ตลอดจนปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อให้เกิดปัญหาเงินเฟ้อ และการว่างงานเกิดขึ้น

5.2 ปัจจัยต่างๆ ที่เป็นสาเหตุสำคัญ ซึ่งสามารถอธิบายและใช้เป็นแนวทางในการใช้นโยบายในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างสอดคล้อง และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดทางทฤษฎีเกี่ยวกับการว่างงาน

เพื่อความเข้าใจความหมายของการว่างงานได้ดีขึ้น ควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะการเข้าออกของแรงงานในตลาดแรงงาน (Labor market flows) ประกอบด้วย คนงาน นายจ้าง สำนักงานจัดหางาน คนกลาง และสื่อมวลชนต่าง ๆ ตลอดจนสถานที่ทำงานของคนงาน ตลาดแรงงานจะมีการเคลื่อนไหวตลอดเวลาทั้งการเปลี่ยนงาน การว่างงานและการเข้าสู่ตลาดแรงงานครั้งแรก

การเคลื่อนไหวของตลาดแรงงาน นายจ้างจะจ้างคนงานเท่าใดขึ้นอยู่กับอุปสงค์ต่อสินค้าของเขาแต่จำนวนคนงานที่ทำงานอยู่ในขณะใดขณะหนึ่งอาจไม่เพียงพอ เนื่องจากว่ามีคนงานบางคนลาออกหรืออาจถูกนายจ้างบอกเลิกจ้าง ทำให้นายจ้างต้องเสนอตำแหน่งงานว่างในตลาดแรงงาน เพื่อที่จะคัดเลือกคนงานใหม่เข้ามาฝึกฝนทำงาน แต่ในบางกรณีนายจ้างอาจจะเรียกคนงานเก่ากลับมาทำงาน ส่วนทางด้านของคนงานนั้นเมื่อมีอายุถึงวัยทำงาน (ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป) หรือเรียนหนังสือจบ ก็จะเข้าสู่ตลาดแรงงานอีกครั้งหลังจากที่ลาออกจากงานไปหรือถูกปลดออกมาซึ่งคนงานจำนวนหนึ่งจะได้งานทำ ในขณะที่คนงานบางคนมีงานทำอยู่แล้วอาจลาออกจากงานเดิม เพื่อหางานใหม่ ลาออกเนื่องจากเบื่องาน คนงานบางคนได้งานใหม่แล้วจึงลาออกจากงานเดิม หรือถูกปลดออก รวมทั้งผู้เกษียณอายุ และบางคนก็ยังคงหางานทำต่อไป ดังนั้นในช่วงเวลาหนึ่งจำนวนคนว่างงานในตลาดแรงงาน จะขึ้นอยู่กับสาเหตุประการแรก คือ อัตราการออกจากงานเนื่องจากการปลดและถูกไล่ออกจากงาน ประการที่สองเป็นอัตราการจ้างงาน และการรับคนงานเดิมกลับมาทำงาน ส่วนประการที่สามเป็นจำนวนคนงาน (ทั้งเก่าและใหม่) ที่เข้ามาในตลาดแรงงานแต่ว่างงานไปด้วยจำนวนคนงานที่ถอนตัวออกจากตลาดแรงงาน

2. ลักษณะของการว่างงาน

เราสามารถแบ่งลักษณะของการว่างงานเป็นประเภทต่างๆ ตามสภาพของเหตุที่ทำให้ว่างงาน เช่น การว่างงานตามฤดูกาล การว่างงานแบบแฝงซึ่งลักษณะของปริมาณคนทำงานมีมากกว่าปริมาณงานที่ให้ทำ การว่างงานที่นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ หรือการว่างงานที่มาจากโครงสร้างทางเศรษฐกิจไม่เอื้ออำนวยต่อการว่างงานต่างๆ ข้างต้น หากเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากถือว่าเป็นปัญหาทางเศรษฐกิจ แต่เศรษฐกิจยังมีการว่างงานอีกชนิดหนึ่งถือเป็นการว่างงานชั่วคราว แต่

การว่างงานประเภทนี้ถือว่าเป็นปัญหาร้ายแรงทางเศรษฐกิจเท่าใดนัก เพราะช่วงที่มีการสำรวจจำนวนผู้ว่างงานขณะนั้นบังเอิญว่างงานอยู่ อาจเป็นเพราะความชำนาญที่เขามีอยู่ในขณะนั้นไม่ตรงกับโครงสร้างของงานและระดับอุปสงค์รวมที่เป็นอยู่ขณะนั้น หรืออาจอยู่ในช่วงที่เพิ่งออกจากงานใหม่ๆ หรือรอเรียกตัวอยู่

นิยามที่ใช้ในการวัดจำนวนคนว่างงาน โดยมีปัจจัยดังต่อไปนี้

1. กำลังแรงงานรวม (Labor force) หมายถึงบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ซึ่งประกอบด้วยผู้ที่มีงานทำ ผู้ไม่มีงานทำ และผู้รับราชการทหาร แต่ถ้าพิจารณากำลังแรงงานพลเรือน (Civillian Labor force) จะไม่นับรวมผู้ที่รับราชการทหาร

2. ผู้ไม่มีงานทำ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2535: 22) ตามนิยามของสำนักงานสถิติแห่งชาติ หมายถึง ผู้ไม่มีงานทำ ได้แก่บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ซึ่งในสัปดาห์แห่งการสำรวจไม่ได้ทำงานใด ๆ ทั้งสิ้นแต่ประสงค์จะทำงาน และสามารถทำงานได้ซึ่งหมายถึงบุคคลต่อไปนี้

2.1 ผู้ซึ่งในระหว่างสัปดาห์แห่งการสำรวจไม่ได้ทำงานใด ๆ ทั้งสิ้น แต่ออกหางานทำโดยติดต่อไปยังสถานธุรกิจต่าง ๆ หรือได้จัดส่งใบสมัครขอทำงานไปทางไปรษณีย์ หรือ

2.2 ผู้ซึ่งไม่ได้ทำงานใด ๆ ทั้งสิ้นในระหว่างสัปดาห์แห่งการสำรวจ และไม่ได้หางานทำ เนื่องจากเจ็บป่วย ถ้าหากไม่เจ็บป่วยก็จะหางานทำ และ

2.3 ผู้ซึ่งไม่ได้ทำงานใด ๆ ในระหว่างสัปดาห์แห่งการสำรวจและไม่ได้หางานทำ เนื่องจากคิดหรือรู้ว่าหางานทำไม่ได้ ส่วนที่

2.4 ผู้ทำงานให้แก่ครอบครัวไม่ได้รับค่าจ้างซึ่งมีชั่วโมงทำงานน้อยกว่า 20 ชั่วโมงและต้องการทำงานเพิ่มขึ้น

3. แนวคิดทางทฤษฎีเกี่ยวกับเงินเฟ้อ

ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ อธิบายสาเหตุของการเกิดเงินเฟ้อมาจาก 2 สาเหตุ (มณิศรี พันธูลาก 2540 : 100) สาเหตุแรกคือ เงินเฟ้อที่เกิดจากทางด้านอุปสงค์รวม (Aggregate Demand) ได้แก่ เงินเฟ้อที่เกิดจากอุปสงค์มุด (Demand-Pull Inflation) และสาเหตุที่สองคือ เงินเฟ้อที่เกิดจากทางด้านอุปทานรวม (Aggregate Supply) ได้แก่ เงินเฟ้อเพราะต้นทุนผลักดัน (Cost-Push Inflation)

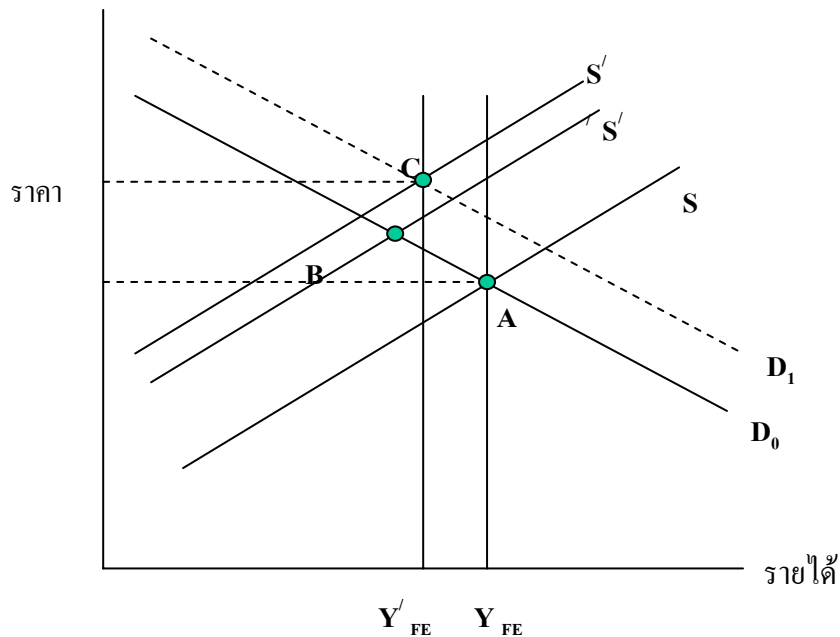
3.1 เงินเฟ้อที่เกิดจากแรงกระทบทางด้านอุปสงค์ หมายถึง เงินเฟ้อที่เกิดจากแรงดึงของอุปสงค์รวมเนื่องจากอุปสงค์รวมเพิ่มขึ้นก่อนอย่างรวดเร็ว โดยที่อุปทานรวมหรือผลิตภัณฑ์ในประเทศที่แท้จริงไม่สามารถขยายตัวรองรับกับอุปสงค์รวมที่เพิ่มขึ้นได้ ทั้งนี้เพราะระบบเศรษฐกิจได้นำปัจจัยการผลิตที่ประเทศมีอยู่มาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการอย่างเต็มที่แล้ว จึงไม่สามารถ

ขยายการผลิตออกไปอีกได้ แต่สามารถขยายปริมาณการผลิตได้ในระยะยาวเมื่อประเทศมีปริมาณ และคุณภาพของปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้น ดังนั้น เมื่ออุปสงค์รวมเพิ่มขึ้นอย่างมากแต่อุปทานรวมมี จำกัด ก็จะส่งผลให้ระดับราคาปรับตัวสูงขึ้น และตราบโคที่อุปสงค์รวมยังเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ระดับ ราคาจะยิ่งสูงขึ้นต่อไป ภาวะเงินเฟ้อจึงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเงินเฟ้อที่เกิดขึ้นนี้เรียกว่าเงินเฟ้อที่ เกิดจากอุปสงค์จุด (Demand-Pull Inflation) ซึ่งสาเหตุที่ทำให้อุปสงค์รวมเพิ่มขึ้นตามแนวคิดของ เคนส์ และนักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิก มีดังนี้

3.1.1 การเพิ่มขึ้นของปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบของรายจ่ายประชาชาติ หรือ อุปสงค์รวมตามแนวคิดของเคนส์ กล่าวคือผู้ผลิตอาจคาดคะเนภาวะเศรษฐกิจในแง่ดี จึงทำให้ แข่งขันกันลงทุน เพิ่มขึ้นอย่างมาก หรือประชาชนใช้จ่ายรายได้เพื่อการบริโภคมากขึ้น ออมทรัพย์ น้อยลง หรือ รัฐบาลใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอย่างมาก งบประมาณของรัฐบาลเป็นงบประมาณแบบขาดดุล หรือประเทศสามารถส่งออกสินค้าไปขายต่างประเทศได้มากขึ้น ราคาสินค้าในตลาดโลกสูงขึ้น ทำให้รายได้สุทธิจากการส่งออกเพิ่มขึ้น ด้วยสาเหตุการเพิ่มขึ้นของปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้อย่างใด อย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างประกอบกัน และเนื่องจากตัวทวีรายจ่ายมีค่าสูงกว่าหนึ่ง ผลของการ เพิ่มขึ้นของปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้จึงยิ่งทำให้อุปสงค์รวมเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยที่ประเทศไม่สามารถ ขยายการผลิตสินค้าและบริการเพิ่มขึ้นได้ก็จะส่งผลให้ระดับราคาสูงขึ้นแต่เพียงฝ่ายเดียว

3.1.2 การเพิ่มขึ้นของปริมาณเงินตามแนวคิด ของนักเศรษฐศาสตร์สำนัก คลาสสิกกล่าวคือ ปริมาณเงินในมือของประชาชนอาจจะเพิ่มขึ้นได้ เนื่องจากธนาคารกลางเพิ่ม ปริมาณธนบัตรหมุนเวียน หรือธนาคารกลางรับซื้อคืนพันธบัตรจากประชาชน หรือธนาคาร พาณิชย์ แข่งขันกันปล่อยสินเชื่อให้ภาคเอกชน เมื่อปริมาณเงินในมือประชาชนเพิ่มขึ้น ทำให้การ ใช้จ่ายรวม หรืออุปสงค์รวมเพิ่มมากขึ้น โดยที่ประเทศไม่สามารถเพิ่มปริมาณการผลิตสินค้าและ บริการได้ ระดับราคาสินค้าจึงสูงขึ้นจนเกิดภาวะเงินเฟ้อ

3.2 เงินเฟ้อที่เกิดจากแรงกระทบทางด้านอุปทาน หมายถึง เงินเฟ้อที่เกิดจากวัตถุดิบ ในการผลิตมีราคาสูงขึ้น เมื่อวัตถุดิบในการผลิตสินค้าเพิ่มขึ้นผู้ผลิตจึงเสนอขายผลิตภัณฑ์ในราคาที่ สูงขึ้น ดังนั้น อุปทานรวมจึงเลื่อนสูงขึ้นหรือเลื่อนไปทางซ้ายมือของเส้นเดิมเรียกภาวะเงินเฟ้อ ชนิดนี้ว่า “Supply – Shock inflation”

ภาพที่ 2.1 แสดงสถานะเงินเฟ้อจากแรงกระทบทางด้านอุปทาน

ที่มา : มณิศรี พันธุลาภ เศรษฐศาสตร์มหภาควิเคราะห์ : ทฤษฎีและนโยบาย สำนักพิมพ์
 แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2540

จากรูปจะเห็นว่า อย่างเช่นกรณีที่ราคาน้ำมันสูงขึ้น ทำให้ Y_{FE} ลดลงมาอยู่ที่ Y'_{FE} เส้นอุปทานมวลรวม S เลื่อนขึ้นเป็น S' โดยให้ค่าจ้างแรงงานที่เป็นตัวเงินคงที่ ถ้ากำหนดให้อุปสงค์มวลรวมคงที่ที่ D คุณภาพใหม่ที่จุด B ภาวะเงินเฟ้อจาก Supply-Shock จะทำให้ราคาสินค้าสูงขึ้น แต่ระดับผลผลิตลดลง ในกรณีที่รัฐบาลต้องการที่จะแก้ไขปัญหาที่รัฐบาลอาจจะเพิ่ม D_1 ให้สูงขึ้น ตัดกับอุปทานมวลรวมระยะยาว Y'_{FE} ที่จุด C ณ จุด C เส้นอุปทานรวม S' จะลดลงมาอยู่ที่ S''

และถ้าเส้นอุปสงค์รวมยังคงเป็นเส้นเดิมระดับราคาก็จะต้องสูงขึ้น เรียกเงินเฟ้อที่เกิดจากการเพิ่มขึ้นของต้นทุนการผลิตนี้ว่า เงินเฟ้อที่เกิดจากแรงดันของต้นทุน (Cost-Push Inflation) หรือเงินเฟ้อจากแรงกระทบทางด้านอุปทาน ซึ่งสามารถแบ่งสาเหตุของเงินเฟ้อที่เกิดจากต้นทุนผลึกออกเป็นประเภทดังนี้

3.2.1 การเพิ่มขึ้นของค่าจ้างที่เป็นตัวเงินปกติแรงงานควรจะได้รับค่าตอบแทนหรือค่าจ้างตามความสามารถในการผลิต ดังนั้น เมื่อแรงงานมีความสามารถในการผลิตสูงขึ้น เขาก็ควรจะได้รับค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งในความเป็นจริง เป็นไปได้ว่าผู้ผลิตอาจต้องจ่ายค่าจ้างเพิ่มขึ้น โดยที่ความสามารถในการผลิตของแรงงานคงเดิม หรืออาจต้องจ่ายค่าแรงเพิ่ม ในอัตราที่สูงกว่าการเพิ่มขึ้นของความสามารถในการผลิตของแรงงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแรงกดดันจากสภาพแรงงาน

หรือจากรัฐบาล ดังนั้น เมื่อผู้ผลิตจำเป็นต้องจ่ายค่าแรงที่เป็นตัวเงินเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่าการเพิ่มขึ้นของความสามารถในการผลิตของแรงงานแล้ว ต้นทุนการผลิตจะสูงขึ้น

3.2.2 การเพิ่มขึ้นของอัตรากำไรของผู้ผลิต เนื่องจากกำไรเป็นค่าตอบแทนของปัจจัยการผลิตจึงเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนการผลิต ดังนั้น ถ้าผู้ผลิตต้องการกำไรในอัตราสูงขึ้น (เพราะเป็นผู้ที่มีอำนาจผูกขาดค่อนข้างสูง หรือภาวะเศรษฐกิจอยู่ในระยะซึ่งขยายคล่อง) ก็ย่อมทำให้ต้นทุนการผลิตสินค้าสูงขึ้นด้วย

3.2.3 การเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันเชื้อเพลิง พลังงาน และวัตถุดิบที่สำคัญ ต้นทุนการผลิตจะสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ในกรณีที่ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง ราคากระแสไฟฟ้า หรือราคาวัตถุดิบ และอุปกรณ์สำคัญที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศสูงขึ้นอย่างมาก อันเป็นผลจากราคาน้ำมันในตลาดโลกสูงขึ้น หรืออัตราแลกเปลี่ยนเปลี่ยนแปลง ทำให้ค่าเงินสกุลของประเทศอ่อนตัวลงมาก เมื่อเทียบกับค่าเงินสกุลของต่างประเทศ เหล่านี้ล้วนมีผลทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ผู้ผลิตจึงต้องเสนอขายผลิตภัณฑ์ในราคาสูงขึ้นด้วย

4. วรรณกรรมที่เกี่ยวกับเงินเฟ้อและการว่างงาน

ทัศนีย์ ดัณฑวุฒโต (2517) ทำการศึกษาสาเหตุของการเกิดเงินเฟ้อในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลรายปีระหว่าง พ.ศ. 2484 - 2514 ได้ผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ช่วงเวลา โดยยึดตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย พอสรุปดังนี้

พ.ศ.2484 - 2488 สาเหตุของการเกิดเงินเฟ้อเกิดจากอุปสงค์ขูด Demand - Pull เนื่องจากเป็นช่วงภาวะสงครามโลกครั้งที่ 2 และมีปริมาณเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจมาก ซึ่งเป็นผลมาจากการขยายตัวของการส่งออก การใช้จ่ายเงินของทหารญี่ปุ่น การขยายสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ มีเงินไหลเข้าประเทศเป็นจำนวนมากรวมทั้งมีการลดค่าเงินบาทลงร้อยละ 36

พ.ศ. 2489 - 2493 สาเหตุของการเกิดภาวะเงินเฟ้อเกิดจากต้นทุนผลัก Cost-Push เนื่องจากเป็นช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 มีการเร่งขยายการผลิตจนเกิดการขาดแคลนแรงงาน และทรัพยากรการผลิต

พ.ศ. 2494 - 2503 สาเหตุเกิดจากทั้ง Cost - Push และ Demand - Pull เนื่องจากการขยายสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ และการใช้งบประมาณขาดดุลของรัฐบาล

พ.ศ. 2504 - 2514 สาเหตุของเงินเฟ้อประกอบไปด้วย 3 สาเหตุ ดังนี้ Demand - Pull เนื่องจากมีความต้องการในสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น ระดับราคาสินค้าทั้งขายปลีกและขายส่งเพิ่มสูงขึ้น และรัฐบาลมีการใช้งบประมาณแบบขาดดุลอย่างต่อเนื่อง

Cost – Push เนื่องจากมีการขยายการผลิตทำให้วัตถุดิบมีราคาสูงขึ้น ต้นทุนการนำเข้าสินค้าทุนมีราคาสูงขึ้น

Marked – Up ซึ่งเป็นผลมาจากการควบคุมของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อราคาสินค้านำเข้าและราคาสินค้าฟุ่มเฟือยล้มเหลวถึงแม้จะมีการใช้ระบบภยานำเข้ามาเป็นเครื่องมือ รวมทั้งระบบการขนส่งและท่าเรือไม่เอื้ออำนวย

พรเกียรติ ยั่งยืน (2531) ได้รวบรวมปัจจัยที่เป็นสาเหตุของภาวะเงินเฟ้อในประเทศไทยในช่วงระยะปี พ.ศ. 2509 - 2524 ไว้ดังนี้

พ.ศ.2509 เกิดภาวะการขาดแคลนข้าวในตลาดโลก เป็นผลทำให้ราคาข้าวภายในประเทศสูงขึ้นจนผลักดันให้ราคาสินค้าประเภทอื่นสูงขึ้นตามไปด้วย

พ.ศ. 2515 เกิดจากภาวะฝนแล้ง รวมทั้งเกิดอุทกภัยในบางท้องที่ จนเป็นผลให้สินค้าเกษตรมีผลผลิตที่ลดลง ทำให้ราคาสินค้าอุปโภคบริโภคมีระดับราคาสูงขึ้น

พ.ศ. 2516 เกิดวิกฤติการณ์ประเทศกลุ่มโอเปค ประกาศขึ้นราคาน้ำมันจาก 2.59 เหรียญสหรัฐฯ/บาร์เรล เป็น 3.01 และ 5.12 เหรียญสหรัฐฯ/บาร์เรล ตามลำดับ จึงผลักดันให้ราคาสินค้าประเภททุนและวัตถุดิบราคาสูงขึ้น

พ.ศ. 2517 เกิดภาวะการขาดแคลนวัตถุดิบ และวิกฤติการณ์น้ำมันจากการประกาศขึ้นราคาของกลุ่มโอเปค จาก 5.18 เหรียญสหรัฐฯ/บาร์เรล เป็น 11.25 เหรียญสหรัฐฯ/บาร์เรล ตลอดจนมีการขยายการให้สินเชื่อเพิ่มขึ้นและการปรับราคาค่าจ้างขึ้นต่ำ

พ.ศ. 2520 กลุ่มผู้ผลิตน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศเรียกร้องให้รัฐบาลเพิ่มราคาควบคุมขึ้นสูง (Ceilling Price) ของการจำหน่ายผลิตภัณฑ์น้ำมันให้สูงขึ้น

พ.ศ. 2521 รัฐบาลปรับราคาควบคุมการจำหน่ายปลีกของน้ำมันเบนซินเพิ่มขึ้น เพื่อต้องการให้เกิดการประหยัดการใช้ น้ำมันเชื้อเพลิง

พ.ศ. 2522 ราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกสูงขึ้นรัฐบาลจึงปรับราคาขายปลีกน้ำมัน

พ.ศ. 2523 ประเทศในกลุ่มโอเปคขึ้นราคาน้ำมันดิบ เพิ่มขึ้นอีกบาร์เรลละ 4 เหรียญสหรัฐฯ จึงทำให้รัฐบาลต้องประกาศปรับราคาขายปลีกน้ำมัน

พ.ศ. 2524 มีการประกาศลดค่าเงินบาทจาก 21 บาท เป็น 23 บาทต่อเหรียญสหรัฐฯ ส่งผลทำให้ราคาสินค้านำเข้าสูงขึ้น นอกจากนี้รัฐบาลได้ประกาศปรับราคาค่าบริการสาธารณูปโภคประเภทค่ากระแสไฟฟ้า ค่าบริการขนส่ง ตลอดจนการปรับค่าแรงขึ้นต่ำ

นอกจากนี้แล้ว พรเกียรติ ยั่งยืน ยังได้สร้างแบบจำลองเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะเงินเฟ้อในประเทศไทยในระยะปี พ.ศ. 2513 - 2530

$$PGDP_t = f (PM_t, PX_t (MS/GDPR)_t, GDEF_t)$$

โดยที่	PGDP _t	ดัชนีราคาผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ
	PM _t	ดัชนีราคาสินค้านำเข้า
	PX _t	ดัชนีราคาสินค้าส่งออก
	(MS/GDPR) _t	ปริมาณเงินปรับด้วยผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงในประเทศ
	GDEF _t	ปริมาณการขาดทุนงบประมาณ

จากการใช้ข้อมูลอนุกรมรายปีพ.ศ. 2513 - 2530 และกำหนดให้ตัวแปรอยู่ในรูป Log From ใช้การประมาณค่าแบบ OLS พบว่า ดัชนีราคาสินค้านำเข้า ดัชนีราคาสินค้า ส่งออก และปริมาณเงินปรับด้วยผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงในประเทศ ค่าสัมประสิทธิ์ต่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ได้ค่าสัมประสิทธิ์ 0.293319 0.244097 และ 0.186022 ตามลำดับ และค่าสัมประสิทธิ์ของปริมาณการขาดทุนของรัฐบาลมีค่าเท่ากับ 0.669788 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 ค่า R² ของสมการมีค่าเท่ากับ 0.9955

ประสงค์ วีระกาญจนพงษ์ และเนาวนุช ไตรนรพงษ์ (2537) ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะเงินเฟ้อในประเทศไทย ซึ่งให้ความสำคัญกับภาวะเงินเฟ้อที่มีแนวโน้มสูงขึ้นใน 3 ช่วงเวลาคือ พ.ศ. 2516 - 2517 พ.ศ. 2522 - 2524 และ พ.ศ. 2532 - 2534 โดยสร้างสมการขึ้นทดสอบให้ตัวแปรทั้งหมดอยู่ในรูป

$$CPI = f (M2, POIL, MINWAGE, PMNO)$$

โดยที่	CPI	ดัชนีราคาผู้บริโภค
	M2	ปริมาณเงิน
	POIL	ราคาน้ำมันภายในประเทศ
	MINWAGE	อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ
	PMNO	ราคาสินค้านำเข้าที่ไม่ใช่น้ำมัน

การศึกษานี้ใช้ข้อมูลรายเดือนตั้งแต่เดือนมกราคม 2524 - พฤษภาคม 2536 ในการสร้างสมการด้วยวิธี OLS ซึ่งได้ผลการศึกษาแบ่งเป็น 3 ช่วงเวลา คือ

พ.ศ. 2516 - 2517 เป็นช่วงวิกฤติการณ์น้ำมันครั้งที่ 1 ภาวะเงินเฟ้อในช่วงนี้เกิดจากต้นทุนผลิตสูงขึ้น ซึ่งมีสาเหตุมาจากราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกมีราคาเพิ่มขึ้น ประมาณร้อยละ 40

มีการปรับค่าจ้างขั้นต่ำเพิ่มขึ้นร้อยละ 27.8 ราคาสินค้านำเข้าที่ไม่ใช้น้ำมันเพิ่มขึ้นร้อยละ 27.6 ราคาสินค้าในหมวดอาหารเพิ่มขึ้น 24.8 และหมวดที่ไม่ใช่อาหารเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.8

พ.ศ. 2522 - 2524 เป็นช่วงวิกฤติการณ์น้ำมันครั้งที่ 2 สาเหตุของภาวะเงินเฟ้อในช่วงนี้เกิดจากราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกสูงขึ้นอีกเท่าตัว การเพิ่มค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ ปรับราคาค่าสาธารณูปโภค ลดค่าเงินบาท ปรับเงินเดือนข้าราชการและรัฐวิสาหกิจ โดยน้ำมันในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 50 ค่าจ้างขั้นต่ำเพิ่มขึ้นร้อยละ 28.3

พ.ศ. 2532 - 2534 เป็นช่วงที่เศรษฐกิจมีการขยายตัวสูง โดยเงินเฟ้อในช่วงนี้มีสาเหตุมาจากเงินทุนไหลเข้าสูงมาก ซึ่งเป็นการย้ายฐานผลิตจากต่างประเทศมายังประเทศไทยทำให้เศรษฐกิจขยายตัวอย่างรวดเร็วเงินเฟ้อช่วงนี้เกิดจากปัจจัยอุปสงค์เป็นสำคัญ โดยมีปัจจัยทางด้านต้นทุนเป็นปัจจัยเสริมมีการเก็งกำไรในตลาดหลักทรัพย์ และที่ดินในจำนวนที่สูงมาก

วิระพงษ์ สิริกรวุฒิพงศ์ (2529) ได้ศึกษาถึงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเงินเฟ้อและการว่างงานในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลรายปีในช่วงปี พ.ศ. 2514 - 2527 โดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ได้รวบรวมข้อมูลทุกข้อมูและข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับเงินเฟ้อและการว่างงาน ตลอดจนตัวผันแปรต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยสำคัญมาทำการวิเคราะห์ โดยการวิเคราะห์ประกอบด้วยกราฟกระจายประกอบเพื่อแสดงให้เห็นถึงอัตราเงินเฟ้อและการว่างงานที่เกิดขึ้น และใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Equation) ของแบบจำลองฟิลลิปส์เพอร์รี่ และนำมาประมาณค่าโดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) ซึ่งการวิเคราะห์จำแนกออกเป็นการวิเคราะห์ ออกเป็นการวิเคราะห์เชิงสถิติและเชิงพลวัต

ผลการศึกษาพบว่า การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเงินเฟ้อกับการว่างงานในระยะเวลาต่าง ๆ ของช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2514 - 2527 นั้น ปรากฏว่าความสัมพันธ์ระหว่างเงินเฟ้อกับการว่างงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันและทิศทางตรงกันข้าม สาเหตุที่ทำให้ความสัมพันธ์ของทั้งสองเป็นไปในทิศทางเดียวกันก็เพราะผลจากปัจจัยภายนอกกระบวนเปลี่ยนแปลง นั่นคือวิกฤติการณ์น้ำมันในปี พ.ศ. 2516 - 2517 และปี พ.ศ. 2520 - 2524 นอกจากนี้ จากผลการวิเคราะห์ทั้งในเชิงสถิติและเชิงพลวัต พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างเงินเฟ้อกับการว่างงานเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามและมีปฏิกริยาต่อกันและกัน และผลการวิเคราะห์แหล่งที่มาของเงินเฟ้อในประเทศไทยในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ ปรากฏว่าในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2514 - 2527 เงินเฟ้อที่เกิดขึ้นโดยมีสาเหตุใหญ่มาจากอุปสงค์ลุดเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2514 ปี พ.ศ. 2516 ปี พ.ศ. 2518 - 2521 และปี พ.ศ. 2526 - 2527 และเงินเฟ้อที่เกิดขึ้นโดยมีสาเหตุใหญ่มาจากต้นทุนผลักเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2515 ปี พ.ศ. 2517 และปี พ.ศ. 2522 - 2525

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเพิ่มขึ้นของค่าจ้าง ราคา ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ย และอัตราการว่างงาน ปรากฏว่าในระยะเวลาต่าง ๆ ของช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2514 – 2527 นั้นเมื่ออัตราการว่างงานเปลี่ยนแปลงไปจะทำให้อัตราการเพิ่มขึ้นของค่าจ้างเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้าม และเมื่อเทียบกับอัตราการเพิ่มขึ้นของผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยแล้วจะทำให้อัตราการเพิ่มขึ้นของราคาเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้ามด้วย แต่ผลจากวิกฤตการณ์น้ำมันในปี พ.ศ. 2516 – 2517 ยังเป็นผลทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการว่างงานกับอัตราการเพิ่มขึ้นของค่าจ้างและราคาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จากผลการวิเคราะห์ทั้งในเชิงสถิติและเชิงพลวัตพบว่า เมื่อกำหนดให้ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยในระดับหนึ่งแล้วความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการว่างงานกับอัตราการเพิ่มขึ้นของค่าจ้างและราคาเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม

วรรณวิภา ศุภจตุรัส (2541) ได้ศึกษาเรื่องผลกระทบของการเปิดเสรีทางการเงินต่อปัจจัยพื้นฐานการเกิดเงินเฟ้อของประเทศไทย ใช้ข้อมูลรายไตรมาส ระหว่างปี พ.ศ. 2528 - 2538 การศึกษาในเชิงพรรณนาที่ประเมินการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรทางเศรษฐกิจที่ปรากฏอยู่ในแบบจำลองเปรียบเทียบก่อนและหลังเปิดเสรีทางการเงิน ในรูปของแผนภาพและตารางความสัมพันธ์ทางสถิติแสดงให้เห็นว่า ตัวแปรที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัดเจนภายหลังเปิดเสรีทางการเงิน ได้แก่ตัวแปรเงินเฟ้อซึ่งภายหลังเปิดเสรีทางการเงินเพิ่มขึ้นอย่างมาก อัตราดอกเบี้ยในประเทศมีการเปลี่ยนแปลงใกล้เคียงกับอัตราดอกเบี้ยต่างประเทศมากขึ้นการเปลี่ยนแปลงตัวคุณทวิทางการเงินและเงินเฟ้อในกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมมีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางตรงกันข้ามกับเงินเฟ้อในประเทศทั้งที่ก่อนเปิดเสรีทางการเงินมีการเคลื่อนไหวในทิศทางเดียวกัน และภายหลังเปิดเสรีทางการเงินประชาชนมีการคาดการณ์ว่าค่าเงินบาทเทียบกับดอลลาร์สหรัฐจะมีค่าสูงขึ้นส่วนการศึกษาเชิงปริมาณที่ทำการทดลองเชิงประจักษ์แบบจำลองทางเศรษฐมิติ โดยวิธี Standard Ordinary Least Square เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระที่ปรากฏในแบบจำลองเงินเฟ้อตามแนวความคิดสำนักการเงินนิยม ผลการศึกษาพบว่า สมการที่ได้รับให้เครื่องหมายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในสมการเป็นไปตามทฤษฎีทุกตัว ยกเว้นเงินเฟ้อต่างประเทศและการเปลี่ยนแปลงของการคาดการณ์อัตราแลกเปลี่ยน แต่อย่างไรก็ตามสามารถอธิบายความสัมพันธ์ที่ได้รับด้วยเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ตามแนวความคิดสำนักการเงินนิยม

นอกจากนี้ได้ทำการทดสอบแบบจำลองที่มีการพิจารณาผลความล่าช้าของตัวแปรตามและตัวแปรอิสระในอดีตที่ส่งผลกระทบต่อตัวแปรตาม ผลการศึกษาพบว่า สมการดังกล่าวไม่มีความเหมาะสมในการอธิบายแบบจำลอง และในการทดสอบเสถียรภาพเชิงโครงสร้างของแบบจำลองเปรียบเทียบก่อนและหลังเปิดเสรีทางการเงิน โดยใช้วิธีตัวแปรหุ่นและ Chow Test ผลการทดสอบจากการใช้วิธีตัวแปรหุ่นพบว่า ก่อนเปิดเสรีทางการเงินตัวแปรเงินเฟ้อต่างประเทศ

เท่านั้นที่ผ่านความเชื่อมั่นทางสถิติที่ระดับร้อยละ 90 แต่ให้เครื่องหมายไม่ตรงกับที่คาดการณ์ไว้ ส่วนภายหลังการเปิดเสรีทางการเงินการเปลี่ยนแปลงตัวคุณทวิทางการเงินและเงินเฟ้อต่างประเทศ มีความเชื่อมั่นทางสถิติ ณ ระดับร้อยละ 90 แต่ในเครื่องหมายความสัมพันธ์ไม่เป็นไปตามที่คาดการณ์ ในขณะที่อัตราดอกเบี้ยต่างประเทศมีความสัมพันธ์เป็นไปตามที่คาดการณ์และผ่านความเชื่อมั่นทางสถิติ ส่วนการทดสอบโดยวิธี Chow Test พบว่าแม้ว่ามีเหตุการณ์เปิดเสรีทางการเงินแบบจำลองเงินเฟ้อตามแนวความคิดสำนักการเงินนิยมที่ใช้ในการศึกษา ยังคงมีเสถียรภาพเชิงโครงสร้างโดยภาพรวม นั่นคือ ความสัมพันธ์ระหว่างเงินเฟ้อและปัจจัยพื้นฐานกำหนดเงินเฟ้อตามแนวความคิดสำนักการเงินนิยมยังคงไม่เปลี่ยนแปลงแม้มีการเปิดเสรีทางการเงิน

มงคล ใจวงศ์ยะ (2543) ได้ศึกษาการวิเคราะห์สาเหตุการเกิดภาวะเงินเฟ้อของประเทศ ไทยใช้ข้อมูลรายไตรมาส ระหว่างปี พ.ศ. 2527 - 2539 โดยใช้วิธีวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา ใน การศึกษาถึงสาเหตุการเกิดภาวะเงินเฟ้อ โดยอาศัยทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องตามแนวคิดต่าง ๆ สำหรับการวิเคราะห์ในเชิงปริมาณ เป็นการศึกษาทางสถิติเพื่อจัดทิศทางและขนาดความสัมพันธ์ ของตัวแปรต่าง ๆ ในแบบจำลองที่มีความสัมพันธ์กับระดับราคาสินค้า โดยอาศัยวิธีทางเศรษฐมิติ (Econometric Techniques) เพื่อประมาณค่าพารามิเตอร์ต่าง ๆ และใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุดสองขั้น (Two Stage Least Square)

ผลการศึกษาพบว่า ระดับราคาสินค้ามีความอ่อนไหวต่อตัวแปรด้านอุปทานมากกว่า ตัวแปรด้านอุปสงค์ โดยค่าความยืดหยุ่นของระดับราคาต่อตัวแปรด้านอุปทานทั้งระยะสั้นและ ระยะยาวมีค่ารวมเท่ากับ 0.1763 และ 0.4809 ตามลำดับ ในขณะที่ค่าความยืดหยุ่นของระดับราคา ต่อตัวแปรด้านอุปสงค์ทั้งระยะสั้นและระยะยาว มีค่ารวมเท่ากับ 0.0156 และ 0.1057 ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการปรับตัวด้านอุปสงค์ใช้เวลานานกว่าการปรับตัวด้านอุปทาน ซึ่งการ ปรับตัวด้านอุปสงค์จะมีการปรับตัวด้านปริมาณ (Quantities Adjustment) ในส่วนสินค้าคงคลัง หรือในส่วนของกระบวนการผลิตก่อน แล้วจึงมีการปรับตัวด้านราคา (Price Adjustment) ในส่วน ของกำไรหรือในส่วนของต้นทุนอีกที ส่วนการปรับตัวด้านอุปทานจะมีการปรับตัวด้านราคาเพียง ด้านเดียวและจากการศึกษาพบว่า ในระยะสั้นระดับราคาปัจจุบันมีความยืดหยุ่นต่อการคาดการณ์ ของระดับราคามากที่สุด คือ 0.6335 และผลของฤดูกาลแต่ละไตรมาสมีอิทธิพลทำให้ระดับราคา เพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย คือ ร้อยละ 1.0096 1.0057 และ 1.0078 ในไตรมาสที่ 2 3 และ 4 เมื่อเทียบกับไตรมาสที่ 1 ตามลำดับ

ในขณะที่การเปิดเสรีการเงินเมื่อปี พ.ศ. 2532 มีอิทธิพลทำให้ระดับราคาเพิ่มขึ้นเพียง เล็กน้อยเช่นกัน คือ ร้อยละ 1.0073 และบรรดาตัวแปรที่เป็นตัวแปรที่เป็นตัวแทนด้านอุปทานและ

อุปสงค์ในระยะสั้นนั้นระดับราคามีค่าความยืดหยุ่นต่อค่าจ้างขั้นต่ำมากที่สุด คือ ร้อยละ 0.1158 รองลงมาได้แก่ ราคาสินค้าวัตถุดิบ การใช้จ่ายของภาครัฐ ปริมาณเงิน และดุลการชำระเงินที่แท้จริงมีค่าร้อยละ 0.0605 0.0087 0.0064 และ 0.0005 ตามลำดับ และในระยะยาวระดับราคามีค่าความยืดหยุ่นต่อค่าจ้างขั้นต่ำมากที่สุด คือ ร้อยละ 0.3159 และรองลงมาได้แก่ ราคาสินค้าวัตถุดิบ การใช้จ่ายของภาครัฐ ปริมาณเงินและดุลการชำระเงินที่แท้จริง มีค่าร้อยละ 0.1650 0.0586 0.0433 และ 0.0038 ตามลำดับในขณะที่ตัวแปรราคาสินค้าขั้นกลางซึ่งเป็นเพียงตัวแปรเดียวในแบบจำลองที่ไม่มีนัยสำคัญต่อระดับราคา สำหรับตัวแปรเชิงนโยบายได้แก่ปริมาณเงินเป็นตัวแทนด้านนโยบายการเงิน และการใช้จ่ายของภาครัฐเป็นตัวแทนด้านนโยบายการคลัง จะเห็นได้ว่าระดับราคาอ่อนไหวต่อนโยบายการคลังมากกว่านโยบายการเงิน และตัวแปรเชิงนโยบายดังกล่าวมีอิทธิพลต่อด้านรายได้ที่แท้จริงหรือด้านอุปสงค์มวลรวมมากกว่า และเมื่อเปรียบเทียบระดับราคาที่ได้จากการแทนค่าตัวแปรต่าง ๆ ที่กำหนดระดับราคากับข้อมูลระดับราคาจริง พบว่ามีค่าใกล้เคียงกับข้อมูลระดับราคาจริงทั้งขนาดและทิศทาง โดยมีค่าต่างกันมากที่สุด 0.55 อีกทั้งส่วนต่างของระดับราคาที่ได้จากการแทนค่าระดับข้อมูลระดับราคาจริงยังมีแนวโน้มเข้าใกล้กันเรื่อย ๆ

นอกจากนี้ยังมีผลจากการศึกษาในต่างประเทศ โดยมีผู้รวบรวมดังนี้

บทความของ Phillips 1958 (วีระพงษ์ สิริกรวุฒิพงค์ 2529) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการว่างงานและเงินเฟ้อในประเทศอังกฤษระหว่างปี ค.ศ. 1861 - 1957 โดยฟิลลิปส์พยายามทดสอบทฤษฎีเศรษฐศาสตร์กับตลาดแรงงานในอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อมีอุปสงค์แรงงานส่วนเกินแล้ว ระดับราคาสินค้าที่คาดไว้จะสูงขึ้น จะมีผลกระทบต่อตลาดแรงงานอย่างไร ฟิลลิปส์ได้ค้นคว้าโดยใช้ความสัมพันธ์ระหว่าง อัตราการเพิ่มขึ้นของค่าจ้างและอัตราการว่างงานเป็นตัววัดอุปสงค์แรงงานส่วนเกิน ซึ่งใช้สมการแสดงความสัมพันธ์คือ

$$\dot{W} + a = bU^c \quad \dots(1)$$

โดยกำหนดให้ \dot{W} คือ $\frac{Dw}{dt} / w$, w คืออัตราค่าจ้างในนาม และ U คืออัตราการว่างงาน แต่อย่างไรก็ตามเมื่อทำการประมาณค่าสมการปรากฏว่าได้เกิดปัญหาทางสถิติเพราะว่าข้อมูลหลายตัวของ \dot{W} มีค่าเป็นลบ ซึ่งฟิลลิปส์ได้แก้ปัญหานี้โดยการแบ่งอัตราการว่างงานออกเป็น 6 ช่วงเวลา คือ 0-2 2-3 3-4 4-5 5-7 7-11 และแบ่งข้อมูลออกเป็น 6 กลุ่ม ในแต่ละกลุ่มค่าของ w และค่าอัตราการว่างงานจะเป็นค่าเฉลี่ย ผลปรากฏว่าในจำนวน 4 กลุ่ม ค่าเฉลี่ย \dot{W} มีค่าเป็นบวก จึงได้นำไปทดสอบประมาณค่าสมการข้างต้นได้ค่าตัว a b และ c อย่างมีนัยสำคัญ ผลการทดสอบแสดงว่าเมื่ออัตราการว่างงานสูงขึ้น จะเป็นผลทำให้อัตราค่าจ้าง ในนาม

ลดลง ซึ่งชี้ให้เห็นว่าอุปสงค์แรงงานส่วนเกินจะลดลง แต่อย่างไรก็ตามวิธีการแก้ปัญหาทางสถิติของฟิลลิปส์นี้ได้รับการโต้แย้งจากนักเศรษฐศาสตร์อื่น ๆ อย่างมาก

Lipsey (1960) ได้ศึกษาผลงานของฟิลลิปส์ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง แต่ใช้เทคนิคทางสถิติต่างกันในการขจัดปัญหาที่เกิดขึ้นกับการทดสอบของฟิลลิปส์ นอกจากนี้ยังใช้สมการ ประมาณค่าที่ไม่เป็นแบบสมการเส้นตรง คือ

$$W = a + bU^{-1} + cU^{-2} \quad \dots(2)$$

ลิปซีแสดงให้เห็นว่าสมการประมาณค่าของเขาสามารถที่จะทดสอบได้เช่นเดียวกับของฟิลลิปส์ นอกจากนี้เพื่อความเหมาะสมในการประมาณค่าได้เพิ่มตัวแปร เข้าไปอีกตัวหนึ่ง คือ อัตราเงินเฟ้อ การทดสอบได้ใช้ช่วงระยะเวลา 2 ช่วง คือปี 1862 - 1913 และปี 1923 - 1939 ซึ่งผลการทดสอบปรากฏผลดังนี้คือ

ช่วงปี 1862 - 1913 สมการที่ได้รับคือ

$$W = -1.21 + 6.45 U^{-1} + 2.26 U^{-2} + 0.21 \frac{dp}{dt}/p \quad \dots(3)$$

และในช่วงปี 1923 - 1939 คือ

$$W = 0.74 + 0.43 U^{-1} + 11.18 U^{-2} + 0.69 \frac{dp}{dt} \quad \dots(4)$$

โดยกำหนดให้ p คือระดับราคา

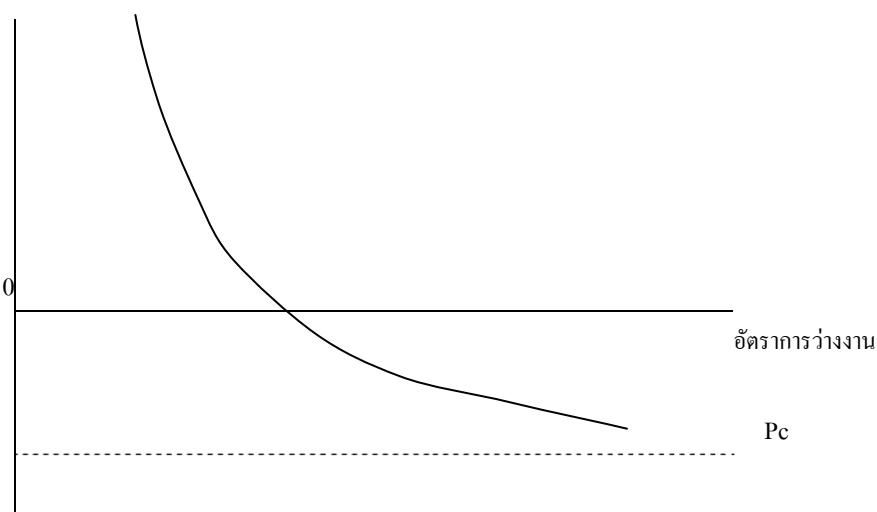
ผลการทดสอบทั้ง 2 ช่วงเวลา แสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างอัตราค่าจ้างในนามและอัตราการว่างงานจะผกผันกัน และความสัมพันธ์ระหว่างอัตราค่าจ้างในนามและอัตราเงินเฟ้อจะมีทิศทางเดียวกัน แต่ค่าสัมประสิทธิ์ของสมการที่ได้รับใน 2 ช่วงเวลานั้นแตกต่างกัน นอกจากนี้ลิปซียังชี้แนะนโยบายที่เหมาะสมในการแก้ไขเงินเฟ้อและการว่างงาน คือ ให้ใช้นโยบายเลือกจุดที่เหมาะสมบนเส้นโค้งฟิลลิปส์นั้น ถ้าหากสามารถเลือกสวัสดิการของสังคม (social Welfare) ในระดับหนึ่งได้

5. มูลฐานของทฤษฎีเส้นโค้งฟิลลิปส์

ในปี ค.ศ. 1958 A.W.H. Phillips ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการว่างงานกับอัตราภาวะเงินเฟ้อ โดยการศึกษาในช่วงปี ค.ศ. 1861-1957 โดยการใช้อัตราเฉลี่ยของประเทศอังกฤษ

ปรากฏว่า เมื่ออัตราการว่างงานเพิ่มสูงขึ้น อัตราการเปลี่ยนแปลงของราคา และค่าแรงลดลง ลักษณะของเส้นโค้งฟิลลิปส์มีลักษณะคล้ายตัว L ความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสอง แปรผันไปในทางกลับกัน หรือมีความสัมพันธ์ไปในเชิงลบ ลักษณะเส้นโค้งจะลาดลงจากซ้ายไปขวา ดังรูป

อัตราเงินเฟ้อ

ภาพที่ 2.2 เส้นโค้งฟิลลิปส์

ที่มา: ประเจ็ด สิ้นทรัพย์ เศรษฐศาสตร์มหภาค ทฤษฎีและนโยบาย สำนักพิมพ์ไทย
วัฒนาพานิช 2526

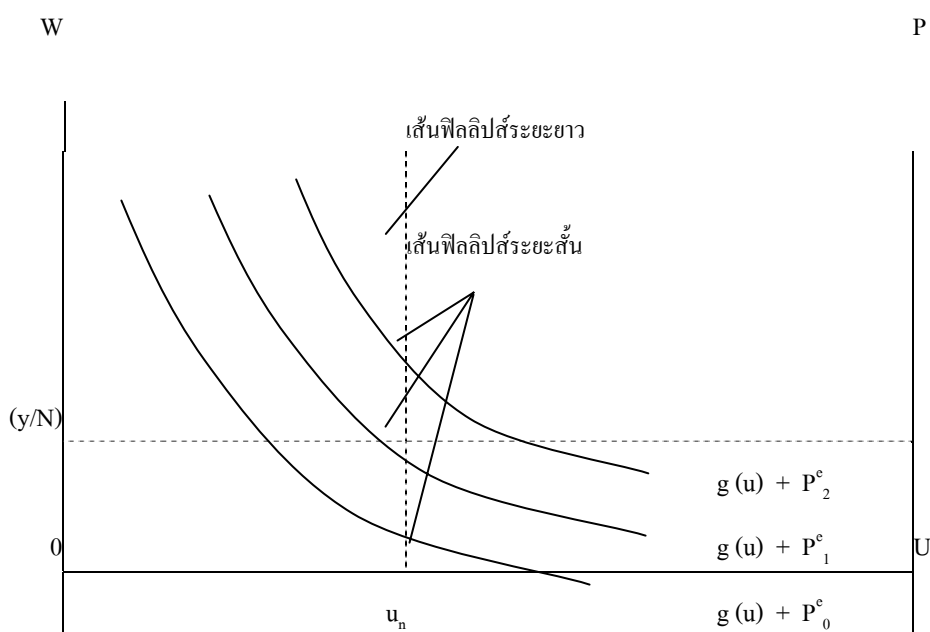
ลักษณะของเส้นฟิลลิปส์นี้ ทำให้ผู้มีหน้าที่วางนโยบายเศรษฐกิจของประเทศต้องตัดสินใจว่าจะเลือกอยู่บนจุดไหนของเส้นโค้งฟิลลิปส์ ซึ่งอาจออกมาในรูปของการยอมให้มีภาวะเงินเฟ้อสูงขึ้น เพื่อแก้ไขหรือลดปัญหาการว่างงาน หรือยอมให้การว่างงานสูงขึ้น เพื่อที่จะลดภาวะเงินเฟ้อให้น้อยลง

แต่หลังปี ค.ศ. 1970 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือการว่างงานเพิ่มสูงขึ้น อัตราเงินเฟ้อก็สูงขึ้นด้วย ทำให้มีนักเศรษฐศาสตร์คือ Friedman และ Phelps (F-P) อธิบายว่าเป็นเช่นนี้เพราะว่าเป็นผลเนื่องมาจากความผิดพลาดในการคาดคะเนราคาสินค้าของแรงงานในตลาดแรงงานในระยะสั้น

5.1 เส้นโค้งฟิลลิปส์ในระยะสั้น (มณิศรี พันธุลาก 2540: 109) ในสภาพที่เศรษฐกิจมีดุลยภาพบางส่วน จะแตกต่างกับเส้นโค้งฟิลลิปส์ในระยะยาวเมื่อเศรษฐกิจมีความสมดุลเต็มที่ ทั้งนี้

เป็นเพราะในระยะสั้นเป็นเรื่องความคลาดเคลื่อนหรือมีความผิดพลาดในเรื่องของการคาดคะเนในเรื่องของระดับราคาสินค้า อัตราเงินเฟ้อ ซึ่งในระยะสั้นนั้น เกิดจากความคลาดเคลื่อนในการคาดคะเนราคาสินค้า ทำให้ค่าจ้างที่แท้จริงลดลง ระดับของการจ้างงานจะเพิ่มขึ้น และระดับผลิตผลหรืออุปทานรวมจะเพิ่มสูงขึ้นด้วย นั่นคือการว่างงานจะลดลง ฉะนั้นในเรื่องของเส้นฟิลลิปส์ระยะสั้น เมื่ออัตราเงินเฟ้อสูงขึ้น ค่าจ้างจะสูงขึ้น ทำให้การว่างงานลดลง จึงเป็นสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นชั่วคราวเท่านั้น

5.2 เส้นโค้งฟิลลิปส์ในระยะยาว ในปลายทศวรรษ 1960 ต่อทศวรรษ 1970 ประเทศต่างๆ ในทวีปยุโรปและประเทศสหรัฐอเมริกาประสบปัญหาเงินเฟ้อในอัตราสูง โดยที่อัตราการว่างงานไม่ได้ลดลง นักเศรษฐศาสตร์จึงไม่เห็นด้วยกับแนวคิดที่ว่า อัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามโดยนักเศรษฐศาสตร์คือ มิลตัน ฟรีดแมน (Milton Friedman) จึงได้เสนอแนวคิดว่า ในระยะยาวอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานเป็นอิสระต่อกัน โดยที่อัตราการว่างงานของระบบเศรษฐกิจจะเท่ากับอัตราการว่างงานธรรมชาติ การลดลงของอัตราเงินเฟ้อจะไม่ทำให้อัตราการว่างงานสูงขึ้นหรือการสูงขึ้นของอัตราเงินเฟ้อไม่ทำให้อัตราเงินเฟ้อไม่ทำให้อัตราการว่างงานลดลง และเสนอเส้นโค้งฟิลลิปส์ในระยะยาวที่มีลักษณะดังภาพ

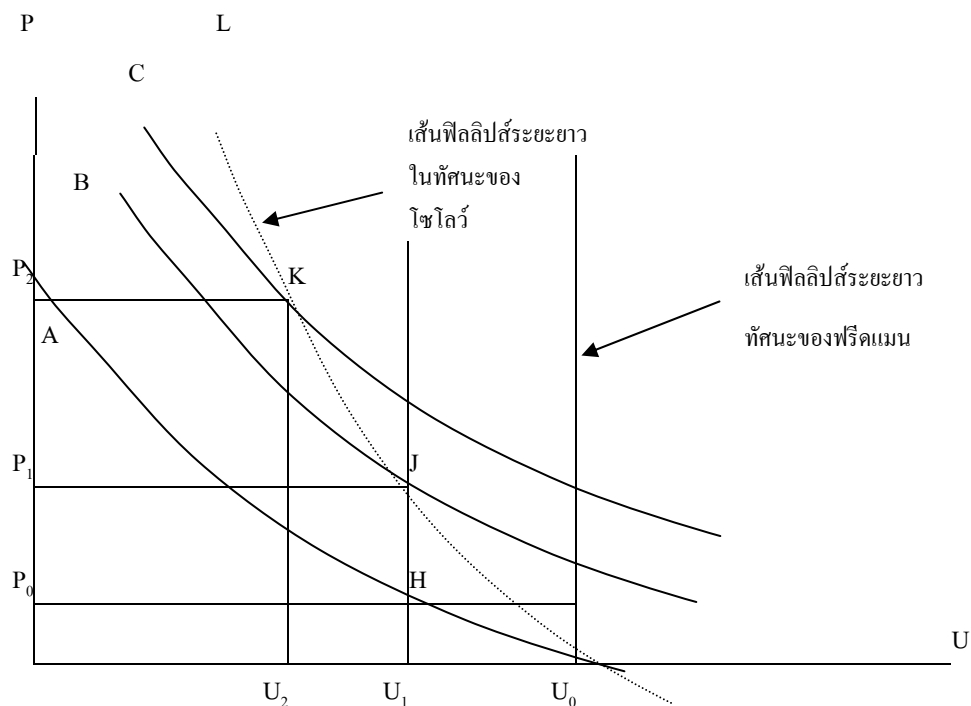

ภาพที่ 2.3 แสดงเส้นฟิลลิปส์ในระยะสั้นและระยะยาว

ที่มา : วีระพงษ์ สิริกรวุฒิพงค์ “การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเงินเฟ้อและการว่างงานในประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2529

จากที่ มิลตล ฟรีดแมน ได้เสนอเส้นโค้ง ฟิลลิปส์ระยะยาวที่มีลักษณะดังกล่าวนั้น ต่อมาได้มีนักเศรษฐศาสตร์คือ โรเบิร์ต เอ็ม โชลว์ (เสรี ลีลาลัย 2531: 56-59) ได้วิเคราะห์เส้นโค้ง ฟิลลิปส์ โดยอาศัยข้อสมมติฐานที่คล้ายกับฟรีดแมนในด้านที่ว่า ประชาชนมีการคาดคะเนเงินเฟ้อ แต่ส่วนต่างก็คือ ฟรีดแมนถือว่ามีอัตราเงินเฟ้อที่คาดคะเน (Expected Inflation Rate) เพียงอัตราเดียวซึ่งในที่สุดในระยะยาวจะเกิดการว่างงานเพียงระดับเดียวกับที่อัตราการว่างงานถาวร ส่วนในแง่ของโชลว์ ได้นำเอาภาวะเงินลวงตา (Money Illusion) ที่เกิดขึ้นกับประชาชนมาพิจารณาประกอบว่าจะจะเป็นสาเหตุให้อัตราเงินเฟ้อที่คาดคะเนเปลี่ยนแปลงไปตามภาวะเงินลวงตานั้นคือ การที่ประชาชนมีรายได้เป็นตัวเงินเพิ่มขึ้น เขาจะรู้สึกว่ารายได้แท้จริงเพิ่มขึ้นทั้งที่ระดับราคาสูงขึ้นเป็นสัดส่วนเดียวกันหรือสูงกว่ารายได้ตัวเงิน

การที่ประชาชนตกอยู่ภายใต้ภาวะเงินลวงตาจึงทำให้ระดับการใช้จ่ายรวมของระบบเศรษฐกิจสูงขึ้น เนื่องจากการใช้จ่ายขึ้นอยู่กับรายได้ ในขณะที่เดียวกัน การที่ประชาชนคาดว่าเงินเฟ้อจะรุนแรงขึ้นจะยิ่งใช้จ่ายบริโภคเพิ่มขึ้น ซึ่งจะเป็นตัวเร่งให้เงินเฟ้อรุนแรงยิ่งขึ้นไปอีก โชลว์ ได้วิเคราะห์โดยใช้กราฟ ดังภาพ

ภาพที่ 2.4 เส้นโค้งฟิลลิปส์ระยะยาวตามแนวคิดของโรเบิร์ต เอ็ม โชลว์

ที่มา : เสรี ลีลาลัย **ทฤษฎีเงินเฟ้อ** ม.ป.ท. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2530

จากภาพ เมื่ออัตราการว่างงานอยู่ที่ U_0 อัตราเงินเฟ้อเท่ากับศูนย์ ระบบเศรษฐกิจจะอยู่ที่จุด U_0 บนเส้นฟิลลิปส์ A ต่อมาสมมติว่ารัฐบาลใช้นโยบายลดการว่างงานโดยเพิ่มการใช้จ่ายลงทุน การว่างงานจะลดลงไปอยู่ที่ U_1 ในขณะที่การว่างงานลดลงอำนาจการต่อรองค่าจ้างของแรงงานเพิ่มขึ้น ทำให้มีการเรียกร้องค่าจ้างเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อเพิ่มเป็น P_0 ระบบเศรษฐกิจจะเคลื่อนมาอยู่ที่จุด H บนเส้นฟิลลิปส์ A แต่จากการที่ประชาชนเกิดภาวะเงินลวงตาและมีการคาดการณ์เงินเฟ้อพร้อม ๆ กัน ทำให้อัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มสูงขึ้นจาก P_0 และ P_1 ตามเส้นฟิลลิปส์ B ในขณะที่อัตราการว่างงานยังคงอยู่ที่ U_1 ระบบเศรษฐกิจจะอยู่ที่จุด J บนเส้นฟิลลิปส์ B ซึ่งถ้ารัฐบาลมีนโยบายการลดอัตราการว่างงานลงไปอีกเป็น U_2 อัตราเงินเฟ้อที่เกิดขึ้นจะเท่ากับ P_2 ตามเส้นฟิลลิปส์ C ซึ่งระบบเศรษฐกิจจะเคลื่อนย้ายมาอยู่ที่จุด K การเปลี่ยนแปลงของอัตราการว่างงานและอัตราเงินเฟ้อที่เกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขที่ว่า ประชาชนเกิดภาวะเงินลวงตาและมีการคาดคะเนเงินเฟ้อนี้นี้ จึงอาจสรุปได้ว่าในระยะสั้นฟิลลิปส์จะมีลักษณะดังเส้น L ซึ่งเป็นเส้นฟิลลิปส์ระยะยาวและมีความชันมากกว่าเส้นฟิลลิปส์ A B และ C ซึ่งเป็นเส้นฟิลลิปส์ระยะสั้นการวิเคราะห์ของโซโลว์ เป็นการยืนยันข้อสรุปเส้นฟิลลิปส์ดั้งเดิมว่า เมื่อต้องการลดอัตราการว่างงานจะทำให้โดยยอมให้อัตราเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้น นั่นคือ อัตราการว่างงานจะไม่คงที่ในระยะยาว

สรุป แม้ว่าโซโลว์ และฟรีดแมน จะเชื่อเกี่ยวกับอิทธิพลของการคาดคะเนเงินเฟ้อที่มีต่ออัตราเงินเฟ้อที่เกิดขึ้นจริงก็ตาม แต่ทัศนะของโซโลว์ได้รวมเอาอิทธิพลของภาวะเงินลวงตา ซึ่งเห็นตัวเร่งการใช้จ่ายของประชาชนมาพิจารณาร่วมกับอิทธิพลของการคาดคะเนเงินเฟ้อด้วยซึ่งผลของการวิเคราะห์ในระยะยาวเส้นฟิลลิปส์ตามแนวคิดของโซโลว์จะมีความชันน้อยกว่าของฟรีดแมน ในขณะที่เส้นฟิลลิปส์ระยะยาวฟรีดแมนจะเป็นเส้นตั้งฉากกับแกนอัตราการว่างงาน

สำหรับในการดำเนินนโยบายแก้ปัญหาเงินเฟ้อและการว่างงาน ธนาคารแห่งประเทศไทยจะต้องทราบถึงภาวะเศรษฐกิจในระดับมหภาคเป็นอย่างดีของแต่ละช่วงเวลา เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ทางเศรษฐกิจไม่ว่าจะเป็นด้านเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ประสิทธิภาพ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ หรือการกระจายรายได้ไม่ว่าจะเป็นนโยบายการเงิน และนโยบายการคลัง มีรายละเอียดดังนี้

6. นโยบายการเงินและนโยบายการคลังกับการแก้ปัญหาเงินเฟ้อ

6.1 นโยบายการเงิน ธนาคารกลางสามารถลดอุปสงค์รวมได้โดยใช้นโยบายการเงินแบบเข้มงวด โดยการลดปริมาณเงินเพื่อให้สภาพคล่องในตลาดลดลง มาตรการต่างๆ ในการลดปริมาณเงิน ได้แก่ ธนาคารกลางขายหลักทรัพย์ในตลาดขึ้นอัตราเงินสำรองตามกฎหมายที่ธนาคารพาณิชย์ต้องดำรงไว้ ขึ้นอัตรารับช่วงซื้อลดตั๋วเงิน ขึ้นอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ธนาคารพาณิชย์

เป็นต้น มาตรการเหล่านี้จะทำให้สภาพคล่องในตลาดเงินลดลง อัตราดอกเบี้ยสูงขึ้น การกู้ยืมเพื่อ การบริโภคและการลงทุนจะลดลงมีผลทำให้การสะสมทุนลดลง ส่งผลให้อุปสงค์รวมลดลง ระดับราคาและภาวะเงินเฟ้อชะลอตัวลง

6.2 นโยบายการคลัง รัฐบาลลดอุปสงค์รวม โดยใช้นโยบายการคลังแบบรัดตัว กล่าวคือ รัฐบาลพยายามลดรายจ่ายมีผลต่อระดับผลิตภัณฑ์ประชาชาติ และ/หรือเพิ่มรายได้ของ รัฐบาล หรือจัดหางบประมาณรายจ่ายแบบเกินดุลหรือ ลดการขาดดุลของงบประมาณ

ทางด้านรายจ่าย รัฐบาลควรหาทางลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น ลดรายจ่ายลงทุนใน บางโครงการที่สามารถยกเลิกหรือเลื่อน โครงการลงทุนออกไปได้ ในทางปฏิบัติ การลดรายจ่าย เป็นเรื่องยากเพราะมีรายจ่ายหลายประเภทที่รัฐบาลไม่สามารถลดได้ เช่น รายจ่ายเงินเดือน ข้าราชการและลูกจ้าง รายจ่ายชำระค่าดอกเบี้ยพันธบัตร รายจ่ายชำระหนี้ การปรับลดงบประมาณ รายจ่ายจำเป็นต้องใช้เวลานานในการพิจารณาถ่วงน้ำหนักว่าโครงการใดหรือรายจ่ายใดควรตัดหรือ ลดลง และใช้เวลาในการอนุมัติ แต่การลดรายจ่ายของรัฐบาลจะส่งผลให้อุปสงค์รวมลดลงได้ทันที และเป็นทวีคูณของรายจ่ายที่ลดลง ทั้งนี้เพราะรายจ่ายของรัฐบาลเป็นองค์ประกอบโดยตรงของอุป สงค์รวม

ทางด้านรายได้ รัฐบาลหาทางลดการใช้จ่ายของประชาชนโดยการเพิ่มภาษี เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีทางอ้อม เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต เป็นต้น การเพิ่มอัตรา ภาษีเงินได้รัฐบาลต้องการให้รายได้ที่ใช้จ่ายของภาคเอกชนเปลี่ยนแปลง ซึ่งส่งผลต่อการ เปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตหรือพฤติกรรมบริโภค ทำให้รายได้สุทธิส่วนบุคคลลดลง การ จับจ่ายใช้สอยในการบริโภคลดลง ส่วนการเพิ่มภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือภาษีสรรพสามิต จะทำให้สินค้า มีราคาสูงขึ้น ประชาชนก็จะซื้อสินค้าเหล่านั้นลดลง ทำให้การจับจ่ายใช้สอยของประชาชนลดลง ผู้ผลิตขายสินค้าได้ยากขึ้น เขาก็ต้องลดการแข่งขันกันขึ้นราคาสินค้า และลดการใช้จ่ายซื้อสินค้ามา เก็บกักตุนไว้เพื่อเก็งกำไร ผลของการขึ้นภาษีจึงทำให้การใช้จ่ายรวมของภาคเอกชนลดลง อุปสงค์ รวมลดลงและทำให้ราคาลดลง อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติ ในยามที่ประเทศเกิดเงินเฟ้อ สินค้ามี ราคาแพง ค่าครองชีพสูง ประชาชนเดือดร้อนมากอยู่แล้ว ดังนั้น การที่รัฐบาลขึ้นอัตราภาษี จึง เป็นเรื่องค่อนข้างยากประชาชนไม่เห็นด้วยและอาจจะต่อต้านนโยบายของรัฐได้ นอกจากนี้ เพื่อ เป็นการชะลอการเพิ่มขึ้นของราคาสินค้า รัฐบาลอาจจะต้องลดภาษีขาเข้าสินค้าและวัตถุดิบที่ จำเป็นจากต่างประเทศเพื่อให้สินค้าจากต่างประเทศเข้ามาขายในประเทศได้มากขึ้น เป็นการชะลอ การเพิ่มขึ้นของระดับราคา

ผลของการใช้นโยบายการคลังแบบรัดตัว และ/หรือนโยบายการเงินแบบเข้มงวด ทำให้อุปสงค์รวมลดลง และในที่สุดทำให้ระดับราคาลดลง

7. นโยบายการเงินและนโยบายการคลังกับการแก้ไขปัญหาการว่างงาน

7.1 นโยบายการเงิน นโยบายการเงินเพื่อแก้ปัญหาการว่างงานโดยมุ่งเพิ่มอุปสงค์รวม นั้น จะเป็นนโยบายการเงินแบบขยายตัว โดยธนาคารกลางเพิ่มปริมาณเงิน ลดอัตราดอกเบี้ยที่ให้กับแก่ธนาคารพาณิชย์ และบริษัทเงินทุน ผ่อนคลายการจำกัดการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ เป็นต้น เมื่อปริมาณเงินเพิ่มขึ้น สภาพคล่องในตลาดเงินมีมาก ทำให้อัตราดอกเบี้ยในตลาดเงินลดลง การลดลงของอัตราดอกเบี้ยจะกระตุ้นการลงทุนของหน่วยธุรกิจ เช่นมาตรการเสริมสภาพคล่องให้ SMEs ที่เคยเป็น NPLs แต่มีศักยภาพในการประกอบธุรกิจ และผ่านการปรับโครงสร้างตามกฎเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดแล้วสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ นอกจากนี้การเสริมสภาพคล่องให้กับผู้ส่งออก โดยการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อการส่งออก เมื่อการลงทุนขยายตัวก็จะทำให้การจ้างงานเพิ่มขึ้น และการว่างงานลดลงได้

7.2 นโยบายการคลัง รัฐบาลเพิ่มอุปสงค์รวมโดยใช้นโยบายการคลังแบบขยายตัว โดยการเพิ่มรายจ่ายของรัฐบาลให้มากขึ้น และ/หรือลดรายได้ของรัฐบาลด้วยการลดอัตราภาษีรัฐบาล จัดทำงบประมาณรายจ่ายแบบขาดดุล โดยการกู้ยืมเงินมาใช้จ่าย ซึ่งอาจจะเป็นการกู้ยืมจากในประเทศ หรือกู้ยืมจากต่างประเทศ

ทางด้านรายจ่าย รัฐบาลควรเพิ่มรายจ่ายที่จะทำให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้น อาทิ รายจ่ายในการสร้างงานในชนบท รายจ่ายในการสร้างสาธารณูปโภคต่าง ๆ โดยใช้แรงงานเป็นส่วนใหญ่ เช่น การสร้างถนนเข้าหมู่บ้าน สร้างฝายน้ำ จัดตั้งกองทุนต่างๆ เช่น กองทุนหมู่บ้าน เพื่อให้ผู้ว่างงานกู้ยืมไปลงทุนสร้างงานด้วยตนเอง เช่น ขายอาหาร ตัดเย็บเสื้อผ้า ซึ่งเป็นการใช้เงินลงทุนที่น้อย เป็นต้น เมื่อแรงงานที่ว่างงานเหล่านั้นมีรายได้ เขาก็จะสามารถใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเพิ่มขึ้น จึงกระตุ้นให้ผู้ผลิตลงทุนขยายการผลิตเพื่อตอบสนองตลาดที่ขยายตัวขึ้น และทำให้ต้องจ้างแรงงานเพิ่มขึ้นด้วย การขยายตัวของการจ้างงานของภาคเอกชนจึงให้อัตราการว่างงานลดลง ดังนั้น การที่รัฐบาลใช้จ่ายเพิ่มขึ้นโดยการลงทุนในโครงการต่าง ๆ จึงทำให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้นได้ทั้งทางตรง และทางอ้อม

ทางด้านรายได้ การที่รัฐบาลลดอัตราภาษี เช่น อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะส่ง ผลให้รายได้สุทธิส่วนบุคคลของประชาชนเพิ่มขึ้นบ้าง ประชาชนจึงมีเงินจับจ่ายใช้สอยเพื่อการบริโภคเพิ่มขึ้น การลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล อัตราภาษีนำเข้าวัตถุดิบที่สำคัญจะเป็นการเพิ่มแรงจูงใจให้ผู้ผลิตลงทุนเพิ่มขึ้น การลดอัตราภาษีสรรพสามิต อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มจะเกิดผลให้สินค้าและบริการต่าง ๆ ที่ซื้อขายกันในตลาดมีราคาถูกลง กระตุ้นให้ผู้บริโภคซื้อสินค้าได้มากขึ้น การลดอัตราภาษีต่าง ๆ ข้างต้นจึงกระตุ้นการบริโภค และการลงทุนทำให้อุปสงค์รวมเพิ่มขึ้น ภาวะ

เศรษฐกิจค่อย ๆ ฟื้นตัวและเมื่อผู้ผลิตคาดคะเนภาวะเศรษฐกิจในแง่ดีเขาก็จะขยายการผลิตและการลงทุนต่อไปทำให้การจ้างงานเพิ่มขึ้นและการว่างงานเริ่มลดลงปัญหาการว่างงานจึงบรรเทาลงได้
ดังนั้นผลของการใช้นโยบายการเงินแบบขยายตัว และ/หรือนโยบายการคลังแบบขยายตัว ทำให้อุปสงค์รวมเพิ่มขึ้น การผลิตขยายตัวเพิ่มขึ้น การจ้างงานเพิ่มขึ้น และการว่างงานลดลง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อ และอัตราการว่างงานในประเทศไทย ช่วงปี พ.ศ. 2515-2544 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน เพื่อแสดงให้เห็นถึงข้อเท็จจริงต่างๆ ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 2. การเก็บรวบรวมข้อมูล
 3. การวิเคราะห์ข้อมูล
- ในแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่นำมาเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ คือ ข้อมูลที่ได้จากเอกสารเผยแพร่ต่างๆ รวมถึงข้อมูลทุติยภูมิ ที่มีผลต่อการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเกิดปัญหา หรือเหตุการณ์ต่างๆ ในแต่ละช่วงระยะเวลา 6 ช่วงเวลา (ระยะเวลา 5 ปี) ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของประเทศไทย ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3-8 เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงาน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในเรื่องของการตรวจสอบข้อมูล ซึ่งข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งหมดนำมาวิเคราะห์ทางสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Spss /Pc สำหรับวิจัย โดยวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อกับอัตราการว่างงาน โดยการแบ่งเป็นช่วงระยะเวลาเป็น 6 ช่วงเวลา คือ

ปี พ.ศ. 2515-2519

ปี พ.ศ. 2520-2524

ปี พ.ศ. 2525-2529

ปี พ.ศ. 2530-2534

ปี พ.ศ. 2535-2539

ปี พ.ศ. 2540-2544

จากนั้นมีการนำผลจากการวิเคราะห์ที่ได้มาทำการเปรียบเทียบกรณี 3 ช่วงเวลา (ระยะเวลา 10 ปี) ว่าผลแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลที่เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ประเภทอนุกรมเวลา (Time Series Data) ซึ่งได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อมูลทางด้านสถิติของหน่วยงานต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 อัตราเงินเฟ้อ คำนวณจากอัตราการเปลี่ยนแปลง ระหว่างดัชนีราคาผู้บริโภคของปัจจุบันกับปีที่ผ่านมา จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี

2.2 การลงทุนของรัฐบาล ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย

2.3 คุลงบประมาณรัฐบาล ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย

2.4 การว่างงานรวม อัตราการว่างงาน ซึ่งรวบรวมจากรายงานตัวเลขของสำนักงานสถิติแห่งชาติ

2.5 รายงานเหตุการณ์ต่างจากธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงการคลัง และรายงานการแก้ไขปัญหาของคณะกรรมการศึกษาและเสนอแนะมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบการเงินของประเทศช่วงวิกฤติการณ์เศรษฐกิจ 2540 เป็นต้น

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ประกอบไปด้วยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา และการวิเคราะห์เชิงปริมาณ กล่าวคือ

3.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา การวิเคราะห์ส่วนนี้ผู้วิจัยได้พยายามนำทฤษฎีต่างๆ ที่เป็นมูลฐานทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อกับอัตราการว่างงาน ตลอดจนการรวบรวมข้อมูล และข้อเท็จจริงจากวารสาร เอกสารเผยแพร่ของธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงการคลัง รายงานการแก้ไขของคณะกรรมการศึกษาและเสนอแนะมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบการเงินของประเทศช่วงวิกฤติการณ์เศรษฐกิจ 2540 และบทความต่าง ๆ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานกรณีในประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2515 - 2544 และแนวทางการแก้ไขปัญหาของรัฐบาลในการใช้นโยบายการเงิน และนโยบายการคลังในการแก้ไขปัญหาเงินเฟ้อ และการว่างงาน เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายในแต่ละช่วงเวลา เนื่องจากในแต่ละช่วงจะมีปัจจัยต่างๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องสถานการณ์ในขณะนั้น ดังนั้นวิธีการแก้ปัญหาดังกล่าว จะต้องดำเนินการใช้นโยบายการเงิน และนโยบายการคลังในลักษณะที่อาจจะมีการผสมผสานแนวนโยบายทั้ง 2 อย่างควบคู่กันไป

3.2 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงาน โดยใช้สถิติ Correlation เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสอง ว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันหรือทิศทางตรงกันข้ามกัน โดยใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 โดยแบ่งเป็นช่วงเวลา (ระยะเวลา 5 ปี) ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผลวิเคราะห์ที่ได้นั้นเป็นไปตามทฤษฎีเส้นโค้งฟิลลิปส์หรือไม่ ซึ่งสมมติฐานในการศึกษาครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

ให้ P_t = อัตราเงินเฟ้อในปีที่ t (ร้อยละ)

U_t = อัตราการว่างงานในปีที่ t (ร้อยละ)

$\frac{\partial P_t}{\partial U_t} < 0$ อัตราเงินเฟ้อจะมีทิศทางตรงข้ามกับ อัตราการว่างงาน คือ เมื่ออัตราการว่างงานเริ่มลดลงหรือแรงงานมีงานทำมากขึ้น ทำให้แรงงานมีรายได้เพิ่มมากขึ้นส่งผลให้มีการใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ซึ่งจะกดดันให้อัตราเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้น

บทที่ 4

ลักษณะและแนวโน้มของเงินเฟ้อและการว่างงาน

จากการศึกษาถึงลักษณะและแนวโน้มของเงินเฟ้อในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2515 – 2544 (จากภาคผนวก ก) ตลอดจนถึงการใช้นโยบายการเงินและการคลังของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาของช่วงเวลาต่างๆ ในที่นี้มีกรแบ่งเป็น 6 ช่วงเวลา กล่าวคือ ปี พ.ศ. 2515-2519 ปี พ.ศ. 2520-2524 ปี พ.ศ. 2525-2529 ปี พ.ศ. 2530-2534 ปี พ.ศ. 2535-2539 และปี พ.ศ. 2540-2544 ซึ่งแต่ละช่วงเวลานั้นมีเหตุการณ์ต่างๆ เกิดขึ้น รวมถึงการใช้นโยบายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งเป้าหมายที่สำคัญเป็นการรักษาเสถียรภาพของราคาไม่ให้สูงขึ้น หรือการเพิ่มขึ้นของการจ้างงาน แต่เป้าหมายทั้งสองอย่างนี้ก็กลับมีความขัดแย้งกัน ทำให้การดำเนินนโยบายของรัฐบาลเพื่อให้บรรลุทั้งสองเป้าหมายนี้ไม่สามารถกระทำได้ ดังนั้น รัฐบาลจึงจำเป็นต้องเลือกเป้าหมายใดเป้าหมายหนึ่งเป็นหลักและดำเนินนโยบายเพื่อให้ประสบความสำเร็จที่ตั้งไว้ อย่างไรก็ตาม การดำเนินนโยบายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ต้องคำนึงถึงสถานการณ์และภาวะเศรษฐกิจที่เผชิญอยู่ประกอบด้วย ซึ่งผลของการดำเนินนโยบายการเงินและการคลังที่มีต่ออัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานมีดังนี้

ลักษณะและแนวโน้มของเงินเฟ้อและการว่างงาน

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานในหัวข้อนี้จะเป็นการศึกษาถึงลักษณะและแนวโน้มของเงินเฟ้อที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาต่างๆ รวมถึงการที่รัฐบาลได้ใช้นโยบายทั้งนโยบายการเงินและการคลังในการแก้ปัญหาของแต่ละช่วงเวลาอย่างไร โดยแบ่งออกเป็น 6 ช่วงเวลา ซึ่งอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานในอดีตที่ผ่านมา มีทั้งความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันและทิศทางตรงข้ามกัน ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ การดำเนินนโยบายการเงินและการคลังในแต่ละช่วง และการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยอื่น ๆ โดยเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งแต่ละช่วงเวลานั้นจะพิจารณาจากแนวโน้มของภาวะเงินเฟ้อประกอบกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจซึ่งแบ่งออกได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1 สถานการณ์การแก้ไขปัญหาของรัฐบาล และอัตราเงินเฟ้อ อัตราว่างงานช่วงปี 2515-2519

ปี	สถานการณ์	การแก้ไขโดย นโยบายการเงิน	การแก้ไขโดย นโยบายการคลัง	ดุลงบประมาณ (ล้านบาท)	อัตราเงินเฟ้อ (ร้อยละ)	อัตร่าว่างงาน (ร้อยละ)
2515	ช่วง	ผ่อนคลาย	ขยายตัว	-20,766.30	4.90	0.15
2516	วิกฤติการณ์ ราคาน้ำมัน	เข้มงวด	กระตุ้น	-14,835.20	15.49	0.43
2517	ครั้งที่ 1	เข้มงวด	กระตุ้น	7,597.42	24.39	0.59
2518	สินค้าเกษตร	ผ่อนคลาย	ขยายตัว	-11,346.62	5.30	0.41
2519	เพิ่มสูงขึ้น	ผ่อนคลาย	ขยายตัว	-23,047.96	4.09	0.87

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย “รายงานเศรษฐกิจการเงิน” ใน รายงานประจำปี พ.ศ.2515-2519
กรุงเทพมหานคร 2515-2519

ปี พ.ศ. 2515-2519

ในช่วงแรกปี พ.ศ. 2515-2519 ซึ่งเป็นช่วงที่มีการวิกฤติการณ์ราคาน้ำมันครั้งที่ 1 ซึ่งเป็นช่วงที่เกิดเงินเฟ้อรุนแรงมากที่สุดในประเทศไทย อัตราเงินเฟ้อเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วโดยสาเหตุของเงินเฟ้อในช่วงนี้เกิดจากปัจจัยทางด้านอุปทาน ซึ่งได้แก่ การเพิ่มสูงขึ้นของราคาน้ำมันเป็นหลัก ระดับราคาสินค้านำเข้าจากต่างประเทศ การปรับเพิ่มขึ้นของค่าจ้างขั้นต่ำ ทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น บางปีทำให้เกิดการชะงักงันทางเศรษฐกิจ มีผลให้อัตราการว่างงานเพิ่มสูงขึ้นด้วย สาเหตุนี้ อัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งช่วงปี พ.ศ. 2515 - 2517 นั้นจะเห็นว่าอัตราเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วจาก 4.90 ในปี พ.ศ. 2515 เป็น 15.49 และ 24.30 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.1) ซึ่งสาเหตุที่สำคัญของเงินเฟ้อในประเทศไทยช่วงนี้มีสาเหตุใหญ่ๆ 2 ประการคือ

1. ราคาสินค้าเกษตรกรรมเพิ่มสูงขึ้นมาก สืบเนื่องมาจากปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรกรรมอยู่ในระดับต่ำ เพราะดินฟ้าอากาศไม่เอื้ออำนวย นอกจากนี้สต็อกของสินค้าเกษตรกรรมอยู่ในระดับต่ำ (วีระพงษ์ สิริกรวุฒิพงศ์ 2529)
2. ราคาน้ำมันในตลาดโลกสูงขึ้นโดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2516 -2517 นั้น อัตราเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้นเป็นอย่างมากจาก 15.49 เป็น 24.30 จากการที่กลุ่มประเทศผู้ส่งน้ำมันดิบเป็นสินค้าส่งออก ส่งผลให้ราคาสินค้าอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ ในโลกสูงขึ้นตามไปด้วย

ซึ่งสาเหตุหลัก คือ การเพิ่มสูงขึ้นของราคาน้ำมัน ระดับราคาสินค้านำเข้าจากต่างประเทศ และการปรับเพิ่มของอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้น อัตราการว่างงานสูงขึ้น ในขณะที่อัตราเงินเฟ้อก็สูงขึ้นด้วย

เศรษฐกิจของประเทศช่วงนี้อยู่ในภาวะชบเซา รัฐบาลจึงเน้นการใช้นโยบายการคลังแบบขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ส่วนในช่วงกลางปี พ.ศ. 2517 นั้นเกิดภาวะเงินตึงตัว ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงใช้นโยบายการเงินแบบขยายตัว โดยการลดเงินสดสำรองให้น้อยลง ในขณะที่การใช้นโยบายการคลังก็เป็นไปในลักษณะเพื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยมีงบประมาณขาดดุลถึง 11,346.62 ล้านบาท ซึ่งเกิดจากการเพิ่มรายจ่ายของภาครัฐบาล ทำให้อัตราเงินเฟ้อลดลงจาก 24.30 ในปี พ.ศ. 2517 เป็น 5.30 ในปี พ.ศ. 2518 ส่วนอัตราการว่างงานก็ลดลงจาก 0.59 ในปี พ.ศ. 2517 เป็น 0.41 ในปี พ.ศ. 2518 อาจสรุปได้ว่ารายจ่ายของรัฐบาลในช่วงนี้นั้นมีผลช่วยลดแรงกดดันทางด้านเงินเฟ้อได้บ้าง

จะเห็นว่าในช่วงปี พ.ศ. 2515 - 2519 นโยบายการเงินและนโยบายการคลังจะเน้นไปในทิศทางกระตุ้นเศรษฐกิจ ยกเว้นในปี พ.ศ. 2516 และปี พ.ศ. 2517 ที่เกิดวิกฤติการณ์ราคาน้ำมัน นโยบายการเงินและการคลังเป็นไปในลักษณะที่เข้มงวดเพื่อไม่ต้องการให้เงินเฟ้อสูงเกินไป ซึ่งสาเหตุหลักมาจากทางด้านอุปทาน ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มสูงขึ้นของราคาน้ำมัน ราคาสินค้าทั้งประเภททุนและด้านวัตถุดิบที่นำเข้า ตลอดจนการปรับเพิ่มค่าจ้างขั้นต่ำในอัตราที่สูง ส่งผลให้ทั้งอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานเกิดขึ้นพร้อมๆ กัน ด้านต้นทุนการผลิตเมื่อต้นทุนสูงขึ้นราคาสินค้าเพิ่มสูงขึ้น ขณะเดียวกันก็มีการปรับลดการจ้างงานลงเพื่อลดต้นทุนการผลิต

ตารางที่ 4.2 สถานการณ์การแก้ไขปัญหาของรัฐบาล และอัตราเงินเฟ้อ อัตราว่างงานช่วงปี 2520-2524

ปี	สถานการณ์	การแก้ไขโดย นโยบายการเงิน	การแก้ไขโดย นโยบายการคลัง	ดุลงบประมาณ (ล้านบาท)	อัตราเงินเฟ้อ (ร้อยละ)	อัตราว่างงาน (ร้อยละ)
2520	สภาวะ	ผ่อนคลาย	ขาดดุล	-22,224.39	7.61	1.04
2521	เศรษฐกิจชบ	เข้มงวด	ขาดดุล	-23,038.04	7.90	0.89
2522	เซาภายหลัง	เข้มงวด	ขาดดุล	-18,298.71	9.89	1.03
2523	วิกฤติการณ์ น้ำมัน	เข้มงวด	ขาดดุล	-28,136.62	19.70	0.90
2524		เข้มงวด	ขาดดุล	-23,807.89	12.70	1.26

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย “รายงานเศรษฐกิจการเงิน” ในรายงานประจำปี พ.ศ.2520- 2524

กรุงเทพมหานคร 2520-2524

ปี พ.ศ. 2520-2524

หลังจากที่ภาวะเศรษฐกิจซบเซาตั้งแต่วิกฤตการณ์น้ำมัน ทำให้ในปี พ.ศ. 2520 รัฐบาลยังคงใช้นโยบายการคลังแบบขยายตัว และดุลงบประมาณแบบขาดดุลซึ่งเดิมเมื่อปี พ.ศ. 2519 ขาดดุล 23,047.96 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2520 ลดการขาดดุลให้น้อยลง เพื่อกระตุ้นภาวะเศรษฐกิจและการลงทุนในประเทศ ในขณะที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ใช้นโยบายการเงินแบบผ่อนคลายเป็นการลดดอกเบี้ยเงินให้กู้ และลดอัตราดอกเบี้ยระยะสั้น โดยการประมูลตั๋วเงินคลังในราคาที่สูงขึ้น แต่่นโยบายดังกล่าวไม่ได้กระตุ้นให้เกิดการลงทุนเพิ่มขึ้น แต่กลับลดต่ำลง อัตราเงินเฟ้อก็เริ่มสูงขึ้นจากเดิมในปี พ.ศ. 2520 เงินเฟ้อ 7.61 ในปี พ.ศ. 2521 - 2524 เงินเฟ้อสูงขึ้นเป็น 7.90 9.89 19.70 และ 12.70 ตามลำดับ ซึ่งนับว่าเป็นช่วงเงินเฟ้อที่ต่อเนื่องที่ยาวนานที่สุดของประเทศ ช่วงนี้ครอบคลุมถึงการเกิดวิกฤตการณ์ราคาน้ำมันครั้งที่ 2 เนื่องจากกลุ่มประเทศผู้ส่งน้ำมันดิบเป็นสินค้าออกได้ประกาศปรับราคาน้ำมันดิบสูงขึ้น รัฐบาลเลิกใช้นโยบายตรึงราคาน้ำมันภายในประเทศ เนื่องจากไม่สามารถจะรับภาระทั้งหมดต่อไปได้เรื่อยๆ เป็นผลให้มีการปรับราคาน้ำมันขายปลีกภายในประเทศเป็นระยะๆ ส่งผลทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นในที่สุดมีผลกระทบทำให้ระดับราคาสินค้าภายในประเทศสูงขึ้น ในปี 2523 จะเห็นว่าอัตราเงินเฟ้อเพิ่มขึ้นจากเดิมปี พ.ศ. 2522 จาก 9.89 เป็น 19.70 สาเหตุที่สำคัญที่ทำให้เงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้นเป็นผลมาจากการปรับราคาขายปลีกน้ำมันถึง 2 ครั้ง

จะเห็นว่าในปี พ.ศ. 2520 - 2524 การใช้จ่ายของรัฐบาลในช่วงนี้จะมีความผันผวนจากสภาวะเศรษฐกิจซบเซารัฐบาลจึงปรับเปลี่ยนนโยบายการคลังแบบขาดดุล โดยในปี พ.ศ. 2520 ใช้งบประมาณขาดดุลงบประมาณ 22,224.39 ล้านบาท ในขณะที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ใช้นโยบายการเงินผ่อนคลายเป็นการลดดอกเบี้ยเงินกู้ และลดอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นลง เพื่อกระตุ้นให้เกิดการลงทุนเพิ่มขึ้น แต่ในช่วงระยะในปี 2520-2524 ด้านการลงทุนไม่ได้ช่วยให้เศรษฐกิจดีขึ้นเท่าที่ควร เนื่องจากมีปัญหาดังกล่าว พอสรุปได้ดังนี้

ปี พ.ศ. 2520 ผลสืบเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจที่ซบเซาจากวิกฤตการณ์น้ำมันในช่วงนี้ รัฐบาลยังคงใช้นโยบายการคลังแบบขาดดุล โดยขาดดุลอยู่ที่ 22,224.39 ล้านบาท (ตารางที่ 4.2) ในขณะที่ธนาคารแห่งประเทศไทยยังคงใช้นโยบายการเงินแบบผ่อนคลายเป็นเหมือนปี 2519 อย่างต่อเนื่อง ทำให้การลงทุนในปี พ.ศ. 2520 ขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็น 212,041 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการขยายตัวของการลงทุนร้อยละ 21.29 จากเดิมขยายตัวร้อยละ 1.60 แต่อัตราการว่างงานกลับสูงขึ้นในปี พ.ศ. 2520 สูงขึ้นเป็นร้อยละ 1.04 จากเดิมร้อยละ 0.87 ในปีก่อน ส่วนอัตราเงินเฟ้อก็เพิ่มสูงขึ้นด้วยเป็นร้อยละ 7.61 จากเดิม ร้อยละ 4.09 ในปีก่อน สาเหตุมาจากการที่กลุ่มประเทศโอเปคได้ปรับ

เพิ่มราคาน้ำมัน และการขึ้นค่าไฟฟ้า ทำให้ต้นทุนการผลิตในประเทศสูงขึ้น ประกอบกับราคาสินค้าเกษตรในปีนี้มีราคาแพงขึ้น

ปี พ.ศ. 2521 ในปีนี้รัฐบาลยังคงใช้นโยบายการคลังแบบขาดดุล โดยขาดดุลอยู่ที่ 23,038.04 ล้านบาท ในขณะที่ธนาคารแห่งประเทศไทยใช้นโยบายการเงินแบบเข้มงวดมากขึ้น เพื่อควบคุมปริมาณเงินเพื่อไม่ให้สูงเกินไป จึงได้ปรับราคาน้ำมันขายปลีกเพื่อต้องการให้มีการประหยัดน้ำมัน เนื่องจากช่วงนี้ราคาน้ำมันในตลาดโลกยังไม่มีเปลี่ยนแปลง แต่จากผลของการใช้นโยบายการเงินและการคลังในการกระตุ้นเศรษฐกิจในปีก่อนๆ ส่งผลให้เศรษฐกิจในปีนี้เป็นตัวส่งผลให้การลงทุนในปีนี้อย่างต่ำสูงขึ้นเท่ากับ 247,087 ล้านบาท จากเดิม 212,041 ล้านบาท ในปีก่อน ส่งผลให้การว่างงานในปีนี้ลดลงเหลือเพียงร้อยละ 0.89 จากเดิมร้อยละ 1.04 ในปีก่อน ส่วนอัตราเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้นจากปีก่อนเล็กน้อยเป็นร้อยละ 7.90 จากเดิมร้อยละ 7.61 ในปีก่อน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากเดิมเล็กน้อย

ปี พ.ศ. 2522 ในปีนี้รัฐบาลได้ใช้นโยบายการคลังแบบขาดดุล โดยจัดทำงบประมาณแบบขาดดุลน้อยกว่าปีที่แล้วค่อนข้างมาก โดยมีงบประมาณขาดดุลอยู่ที่ 18,298.71 ล้านบาท จากเดิม 23,038.04 ล้านบาท ขณะที่ธนาคารแห่งประเทศไทยใช้นโยบายการเงินแบบเข้มงวดอย่างต่อเนื่อง เพื่อไม่ต้องการให้เกิดภาวะเงินเฟ้อที่มีแนวโน้มสูงขึ้นจากปีก่อน โดยการเพิ่มการออมในประเทศมากขึ้น โดยการเพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ให้สูงขึ้น ทำให้การลงทุนในปี พ.ศ. 2522 แทบไม่มีการขยายตัวจากปีที่แล้ว อัตราการขยายตัวร้อยละ 0.63 จากเดิมร้อยละ 17.47 ในปีก่อน จะเห็นว่าการขยายตัวในปีนี้เป็นแทบไม่มีการขยายตัวจากปีก่อน โดยจะลงทุนเฉพาะโครงการที่เร่งด่วนเท่านั้น ผลจากการใช้นโยบายการเงินและการคลังในปีนี้ ส่งผลให้อัตราการว่างงานเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 1.03 จากเดิมร้อยละ 0.89 ในปีก่อนจากการเพิ่มขึ้นของอัตราการว่างงาน น่าจะส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อลดลง แต่อัตราเงินเฟ้อกลับเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 9.89 จากเดิมร้อยละ 7.90 ในปีก่อน สาเหตุมาจากกลุ่มประเทศโอเปคได้ปรับเพิ่มราคาน้ำมันในตลาดโลก ทำให้ราคาน้ำมันในประเทศต้องประกาศปรับราคาน้ำมันขายปลีกทุกชนิด ทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ประเทศยังประสบปัญหาในเรื่องการขาดแคลนวัตถุดิบที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ

ปี พ.ศ. 2523 ในปีนี้รัฐบาลยังใช้นโยบายการคลังแบบขาดดุลมากขึ้น โดยใช้งบประมาณแบบขาดดุลเพิ่มขึ้น 28,136.62 ล้านบาท จากเดิม 18,298.71 ล้านบาท สำหรับรายจ่ายในการลงทุนเท่ากับ 265,886 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มจากเดิม 250,659 ล้านบาท อัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.07 จากเดิมร้อยละ 0.63 ในปีก่อน เนื่องจากอัตราการลงทุนที่สูงขึ้น มีการใช้นโยบายการคลังที่เน้นเรื่องกระตุ้นเศรษฐกิจให้เติบโต ทำให้อัตราการว่างงานลดต่ำลงร้อยละ 0.90 จากเดิมร้อยละ 1.03 ในปีก่อน ซึ่งการลดลงของอัตราการว่างงานทำให้อัตราเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 19.70 จาก

เดิม 9.89 ในปีก่อน สาเหตุมาจากที่ราคาน้ำมันขายปลีก และการเพิ่มขึ้นของค่ากระแสไฟฟ้าการ
ลงทุนยังคงเพิ่มสูงขึ้น

ปี พ.ศ. 2524 ในปีนี้รัฐบาลยังใช้นโยบายการคลังแบบขาดดุลลดลง โดยใช้งบประมาณ
เท่ากับ 23,807.89 ล้านบาท จากเดิม 28,136.62 ล้านบาท สำหรับรายจ่ายในการลงทุนเท่ากับ
275,740 ล้านบาท อัตราการขยายตัวลดลงร้อยละ 3.71 จากเดิมร้อยละ 6.07 ในปีก่อน เนื่องจาก
รัฐบาลยังคงดำเนินนโยบายการเงินแบบเข้มงวด และอัตราดอกเบี้ยในตลาดโลกผันผวนอยู่ใน
ระดับสูง ส่งผลให้ธุรกิจที่เคยอาศัยเงินทุนจากต่างประเทศหันมาพึ่งแหล่งเงินทุนในประเทศแทน
ทำให้เกิดภาวะเงินตึงตัวขึ้น ธนาคารจึงต้องมีการปรับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินให้กู้ยืมของ
ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุนให้สูงขึ้น จากภาวะเงินตึงตัวทำให้อัตราการขยายตัวการลงทุนลดลง
เหลือร้อยละ 3.71 จากเดิมร้อยละ 6.07 จากปีก่อน จากผลของนโยบายการเงินและการคลัง อัตรา
การขยายการลงทุนลดลง ส่งผลให้อัตราการว่างงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.26 จากเดิมร้อยละ 0.90 ในปี
ก่อน ซึ่งจากการเพิ่มของอัตราการว่างงาน ทำให้มีผลต่ออัตราเงินเฟ้อลดลงร้อยละ 12.70 จากเดิม
19.70 ในปีก่อน

จะเห็นว่าในช่วงปี พ.ศ. 2520-2524 นโยบายการคลังจะเน้นในทิศทางการกระตุ้น
เศรษฐกิจ โดยมีการระมัดระวังการขาดดุลไม่ให้สูงมากนัก ในขณะที่นโยบายการเงินส่วนใหญ่
ต้องการให้มี เป็นไปในลักษณะที่เข้มงวดในช่วงที่เกิดภาวะเงินเฟ้อ เพื่อควบคุมปริมาณในช่วงที่เกิด
วิกฤติการณ์น้ำมันครั้งที่ 2 เกิดขึ้น ซึ่งลักษณะการเกิดเงินเฟ้อในช่วงนี้สาเหตุมาจากราคาน้ำมัน
เหมือนกับสถานการณ์ในช่วงปี พ.ศ. 2515-2519

ตารางที่ 4.3 สถานการณ์การแก้ไขปัญหาของรัฐบาล และอัตราเงินเฟ้อ อัตราว่างงานช่วงปี 2525-2529

ปี	สถานการณ์	การแก้ไขโดย นโยบายการเงิน	การแก้ไขโดย นโยบายการคลัง	ดุลงบประมาณ (ล้านบาท)	อัตราเงินเฟ้อ (ร้อยละ)	อัตราว่างงาน (ร้อยละ)
2525	ผ่อนคลายจาก	ผ่อนคลาย	ขาดดุล	-45,718.43	5.21	2.93
2526	วิกฤติการณ์ น้ำมัน สิ้นค้า	ผ่อนคลาย	ขาดดุล	-32,061.32	3.80	4.58
2527	นำเข้าลด	เข้มงวด	ขาดดุล	-32,780.65	0.90	4.88
2528	ต่ำลง	ผ่อนคลาย	ขาดดุล	-41,451.32	2.40	4.98
2529		ผ่อนคลาย	ขาดดุล	-41,241.62	1.80	5.25

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย “รายงานเศรษฐกิจการเงิน” ใน รายงานประจำปี พ.ศ. 2525- 2529

กรุงเทพมหานคร 2525-2529

ปี พ.ศ. 2525-2529

ในช่วงนี้หลังจากเกิดวิกฤติการณ์น้ำมันครั้งที่ 2 แล้ว ราคาน้ำมันในประเทศมีเสถียรภาพมากขึ้น จะเห็นว่าอัตราเงินเฟ้อจะลดลงอย่างเห็นได้ชัด อัตราเงินเฟ้อในช่วงนี้ลดลงจากเดิมในปี พ.ศ. 2524 ร้อยละ 12.70 ในปี พ.ศ. 2525 ลดลงร้อยละ 5.21 และลดลงเรื่อยๆ จนอยู่ในระดับต่ำ จะเห็นว่าในปี 2529 อัตราเงินเฟ้อลดลงเหลือร้อยละ 1.80 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ต่ำ สาเหตุมาจากราคาน้ำมันที่มีแนวโน้มลดลง และระดับราคาสินค้านำเข้าจากต่างประเทศลดต่ำลง ซึ่งสาเหตุของปัญหาต่างๆ ในแต่ละช่วงสรุปได้ดังนี้

ปี พ.ศ. 2525 ในปีนี้ปัญหาเรื่องอัตราเงินเฟ้อเริ่มเป็นไปในแนวทางที่คลี่คลาย ซึ่งอัตราเงินเฟ้อในปี พ.ศ. 2525 ลดลงเหลือร้อยละ 5.21 จากปีก่อนร้อยละ 12.70 ซึ่งจากการที่มีนโยบายการเงินและการคลังอย่างต่อเนื่องจากปีก่อนๆ ในปีนี้รัฐบาลยังคงใช้นโยบายการคลังแบบขาดดุล ซึ่งงบประมาณขาดดุลเท่ากับ 45,718.73 ล้านบาท จากเดิมที่ขาดดุล 23,807.89 ล้านบาท ซึ่งขาดดุลเพิ่มขึ้นจากปีก่อนเกือบ 2 เท่า สาเหตุมาจากการที่ส่วนราชการต่างๆ มีการเบิกเงินจำนวนมากเพราะเกรงว่างบประมาณที่ได้รับจะถูกกระชับ ส่งผลให้รายจ่ายของรัฐบาลเพิ่มขึ้นจำนวนมาก ขณะที่ธนาคารแห่งประเทศไทยมีนโยบายการเงินแบบผ่อนคลายเป็นเพื่อกระตุ้นการลงทุน แต่่นโยบายดังกล่าวไม่ได้กระตุ้นการลงทุนมากนัก โดยการลงทุนในปีนี้ลดลงเท่ากับ 259,211 ล้านบาท จากในปีก่อนการลงทุนเท่ากับ 275,740 ล้านบาท ทำให้อัตราการขยายการลงทุนลดลงร้อยละ 5.99 จากเดิมในปีก่อนขยายตัวร้อยละ 3.71 การลงทุนลดลงส่งผลให้อัตราการว่างงานเพิ่มสูงขึ้นเป็น 2.93 จากเดิมเท่ากับ 1.26 จากการเพิ่มขึ้นของอัตราการว่างงานส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อลดลงด้วย โดยอัตราเงินเฟ้อลดลงเป็นอย่างมากอยู่ที่ 5.21 จากเดิมในปีก่อน 12.70

ปี พ.ศ. 2526 ในปีนี้รัฐบาลยังคงใช้นโยบายการคลังแบบขาดดุล ซึ่งงบประมาณขาดดุลเท่ากับ 32,061.33 ล้านบาท แต่น้อยกว่าปีก่อนที่ขาดดุลถึง 45,718.43 ล้านบาท ซึ่งในปี พ.ศ. 2525 รัฐบาลมีการใช้จ่ายจำนวนมาก จึงได้มีการพิจารณาในรายจ่าย เพื่อเป็นการรักษาเสถียรภาพไม่ให้เกิดการขาดดุลมากเกินไป ส่วนธนาคารแห่งประเทศไทยได้ใช้นโยบายการเงินแบบผ่อนคลายเป็นโดยการลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลง รวมทั้งลดอัตราดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาลลง มาตรการดังกล่าวทำให้มีการลงทุนเพิ่มขึ้นเท่ากับ 308,940 ล้านบาท จากเดิม 259,211 ล้านบาท ซึ่งการลงทุนจะสูงกว่าปีก่อน อัตราการขยายตัวการลงทุนในปีนี้เพิ่มขึ้นเป็น 19.18 จากเดิมที่ลดลง 5.99 ถือว่ามีการขยายตัวในการลงทุนสูง ด้านอัตราการว่างงานเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 4.58 จากเดิมร้อยละ 2.93 สาเหตุจากการที่ กำลังแรงงานสูงขึ้น ขณะที่ความต้องการแรงงานน้อย จึงทำให้ไม่สามารถดูดซับแรงงานส่วนเกินได้ จากอัตราการว่างงานเพิ่มขึ้น ส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อลดลงเหลือร้อยละ 3.80 จากเดิมร้อยละ 5.21

ปี พ.ศ. 2527 รัฐบาลยังคงใช้นโยบายการคลังแบบขาดดุล ซึ่งงบประมาณขาดดุลเท่ากับ 32,780.65 ล้านบาท จะเพิ่มกว่าปีก่อนเล็กน้อย ในปีนี้รัฐบาลมีมาตรการด้านภาษี มีการปรับปรุงภาษีและการจัดเก็บ ในปีนี้ทำให้การลงทุนเพิ่มไม่มากนัก ธนาคารแห่งประเทศไทยใช้นโยบายการเงินแบบเข้มงวด ทำให้การลงทุนอยู่ที่ 322,977 ล้านบาท จากเดิม 308,940 ล้านบาท อัตราการขยายตัวลดลงเหลือร้อยละ 4.54 จากเดิมร้อยละ 19.18 ส่วนธนาคารแห่งประเทศไทยใช้นโยบายการเงินแบบเข้มงวด ทำให้การลงทุนโดยรวมในปีนี้นักขายตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเพียงร้อยละ 4.54 จากเดิมร้อยละ 19.18 ซึ่งต่ำกว่าปีก่อนมาก ส่งผลให้อัตราการว่างงานเพิ่มสูงขึ้นเป็นร้อยละ 4.88 จากเดิมร้อยละ 4.58 ส่วนอัตราเงินเฟ้อลดลงเหลือร้อยละ 0.90 จากเดิมร้อยละ 3.80

ปี พ.ศ. 2528 รัฐบาลใช้นโยบายการคลังแบบขาดดุล ซึ่งงบประมาณขาดดุลเพิ่มขึ้นเท่ากับ 41,451.32 ล้านบาท จากเดิม 32,780.65 ล้านบาท เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจให้ดีขึ้น ในขณะที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ใช้นโยบายการเงินแบบผ่อนคลาย เพื่อต้องการให้ผู้กู้ยืมไปลงทุน โดยเน้นไปที่ผู้ประกอบการด้านการเกษตรเพื่อส่งเสริมการส่งผลิตผลทางการเกษตรไปยังต่างประเทศให้มากขึ้น และธุรกิจอื่นๆ เช่นอุตสาหกรรมเหมืองแร่ มีการลดอัตราดอกเบี้ยให้ต่ำลงเพื่อสร้างบรรยากาศการลงทุน แต่จากนโยบายดังกล่าวนี้ไม่ช่วยให้เศรษฐกิจดีขึ้นเท่าที่ควร เนื่องจากราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ ทำให้อัตราการขยายตัวการลงทุนลดลงเหลือร้อยละ 0.07 จากเดิมร้อยละ 4.54 ส่งผลให้อัตราการว่างงานในปีนี้อยู่ที่ร้อยละ 4.98 จากเดิมร้อยละ 4.88 จากอัตราการว่างงานเพิ่มส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้นเป็นร้อยละ 2.40 จากเดิมร้อยละ 0.90 สาเหตุมาจากการที่ค่าบริการสาธารณสุข ราคาสินค้านำเข้าเพิ่มสูงขึ้น ทำให้ทั้งอัตราการว่างงานและอัตราเงินเฟ้อเพิ่มขึ้นด้วย

ปี พ.ศ.2529 รัฐบาลยังใช้นโยบายการคลังแบบขาดดุล งบประมาณขาดดุลอยู่ที่ 41,241.62 ลดลงจากปีก่อนเล็กน้อย รัฐบาลต้องการกระตุ้นเศรษฐกิจและแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ ขณะที่ธนาคารแห่งประเทศไทยใช้นโยบายการเงินแบบผ่อนคลาย แต่ปรากฏว่าช่วงนี้บรรยากาศการลงทุนไม่ขยายตัว การลงทุนลดลงเป็น 311,986 ล้านบาท จากเดิม 323,193 ล้านบาท อัตราการขยายตัวการลงทุนลดลงร้อยละ 3.47 สาเหตุมาจากช่วงกลางปี พ.ศ. 2529 มีการยุบสภาผู้แทนราษฎร และเลือกตั้งใหม่ทั่วประเทศ ทำให้นักธุรกิจยังไม่กล้าเสี่ยงลงทุน ธุรกิจจึงหยุดชะงักชั่วคราว เพื่อรอคุนโยบายของรัฐบาลใหม่ ปีนี้การลงทุนลดลง ทำให้อัตราการว่างงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.25 จากเดิมร้อยละ 4.98 จากอัตราการว่างงานที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับการลดลงของราคาสินค้านำเข้าจากต่างประเทศ การลดค่ากระแสไฟฟ้า ส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อลดลงเป็นร้อยละ 1.80 จากเดิมร้อยละ 2.40

จะเห็นว่าในช่วงปี พ.ศ. 2525-2529 นโยบายการเงินและนโยบายการคลังจะเน้นไปในทิศทางกระตุ้นเศรษฐกิจหลังจากที่เกิดวิกฤติการณ์น้ำมันครั้งที่ 2 เพื่อต้องการให้อัตราเงินเฟ้อลดลง หลังจากในปี พ.ศ. 2523 ซึ่งอัตราเงินเฟ้อสูงมากเท่ากับ 19.70 จนในปี พ.ศ. 2528 ลดลงเหลือเท่ากับ 2.40 สาเหตุหลักในช่วงนี้มาจากปัจจัยต่างๆ ทั้งทางด้านอุปสงค์และอุปทาน แต่นโยบายต่างๆ เพื่อเน้นให้มีการลงทุนมากขึ้น ดังนั้น การเพิ่มขึ้นของอัตราเงินเฟ้อจะจูงใจให้ผู้ผลิตทำการผลิตและลงทุนมากขึ้น จึงส่งผลให้มีการจ้างงานมากขึ้น

ตารางที่ 4.4 สถานการณ์การแก้ไขปัญหาของรัฐบาล และอัตราเงินเฟ้อ อัตราว่างงานช่วงปี 2530-2534

ปี	สถานการณ์	การแก้ไขโดย นโยบายการเงิน	การแก้ไขโดย นโยบายการคลัง	ดุลงบประมาณ (ล้านบาท)	อัตราเงินเฟ้อ (ร้อยละ)	อัตราว่างงาน (ร้อยละ)
2530	เศรษฐกิจเริ่ม	ผ่อนคลาย	ขาดดุล	-15,915.51	2.50	6.25
2531	ฟื้นตัวและ	ผ่อนคลาย	เกินดุล	24,991.00	3.80	4.32
2532	เติบโตอย่าง	ผ่อนคลาย	เกินดุล	57,729.60	5.40	3.89
2533	ต่อเนื่อง	เข้มงวด	เกินดุล	92,910.21	6.00	2.24
2534		ผ่อนคลาย	เกินดุล	104,416.97	5.70	3.51

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย “รายงานเศรษฐกิจการเงิน” ใน รายงานประจำปี พ.ศ.2530 - 2534
กรุงเทพมหานคร 2530-2534

ปี 2530-2534

ช่วงนี้เป็นช่วงที่เศรษฐกิจของประเทศเริ่มฟื้นตัว และเติบโตอย่างต่อเนื่อง หลังจากปี ในช่วงปี พ.ศ. 2525-2529 นั้นมีการใช้นโยบายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจแล้ว ส่งผลให้ช่วงนี้อัตราเงินเฟ้อมีแนวโน้มสูงขึ้น แต่ไม่ถึงกับสูงเกินไป การลงทุนขยายตัวมากขึ้น รายจ่ายเพื่อการลงทุนสูงขึ้น อัตราการขยายตัวการลงทุนสูงขึ้นในช่วงนี้อัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งสาเหตุของปัญหาต่างๆ ในแต่ละช่วงสรุปได้ดังนี้

ปี พ.ศ. 2530 เศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัวรัฐบาลมีการใช้นโยบายการคลังขาดดุลน้อยมาก โดยงบประมาณขาดดุลอยู่ที่ 15,915.55 ล้านบาท จากเดิม 41,241.62 ล้านบาท ซึ่งรัฐบาลในการจัดเก็บภาษีได้มาก ขณะที่ธนาคารแห่งประเทศไทยใช้นโยบายการเงินแบบผ่อนคลาย โดยให้ธนาคารพาณิชย์ขยายขอบเขตการประกอบธุรกิจ เพื่อให้มีรายได้มากขึ้น และเพื่อสร้างความมั่นคงให้กับ

สถาบันการเงิน และเน้นให้ธนาคารมีการปล่อยสินเชื่อสู่ชนบท เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ ส่งผลให้มีการลงทุนมากขึ้น ซึ่งการลงทุนในปีเพิ่มขึ้นเป็น 376,113 ล้านบาท อัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.55 จากเดิมที่ลดลงจากปีก่อนเหลือร้อยละ 3.47 ซึ่งน่าจะส่งผลให้อัตราการว่างงานในปีนี้ลดลง แต่กลับเพิ่มสูงขึ้นเป็นร้อยละ 6.25 จากเดิมร้อยละ 5.25 เนื่องจากเกิดภาวะฝนทิ้งช่วง และการขยายตัวของกำลังแรงงานเพิ่มขึ้น ทำให้อัตราการว่างงานเพิ่มขึ้น จากอัตราการว่างงานที่สูงขึ้นน่าจะส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อลดลง แต่กลับเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 2.50 จากเดิมร้อยละ 1.80 สาเหตุมาจากค่าเงินสกุลของยุโรปแข็งค่าขึ้น ทำให้ราคาสินค้านำเข้าสูงขึ้น ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น

ปี พ.ศ. 2531 รัฐบาลมีการใช้นโยบายการคลังแบบเกินดุล โดยเกินดุลครั้งแรกอยู่ที่ 24,991 ล้านบาท รัฐบาลต้องการให้เศรษฐกิจเป็นไปอย่างมีเสถียรภาพทั้งทางด้านการการคลัง มีการขยายการจ้างงานทำกระจายออกสู่ชนบทมากขึ้น ด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีเพิ่มขึ้นมาก ขณะที่ธนาคารแห่งประเทศไทยมีการใช้นโยบายการเงินแบบผ่อนคลายเป็นช่วงครึ่งปีหลัง โดยให้มีการปล่อยสินเชื่อมากขึ้น โดยการให้ธนาคารพาณิชย์ลดอัตราดอกเบี้ยหลักทรัพย์ เพื่อเพิ่มสภาพคล่อง มาตรการดังกล่าวทำให้มีการลงทุนมากขึ้น โดยการลงทุนในปีนี้เป็น 508,354 ล้านบาท อัตราการขยายตัวสูงมากเป็นร้อยละ 35.16 จากเดิมร้อยละ 20.55 และมีปัจจัยอื่น คือ มีประเทศแถบเอเชียได้หันมาลงทุนที่ประเทศไทยมากขึ้น ทำให้การขยายตัวการลงทุนสูงมากเป็นประวัติการณ์ รวมถึงธุรกิจด้านอสังหาริมทรัพย์ที่เติบโตอย่างมาก ส่งผลให้อัตราการว่างงานในปีลดลงเป็นร้อยละ 4.32 จากเดิมร้อยละ 6.25 และจากปัจจัยอื่น เช่น การปรับลดราคาน้ำมันขายปลีก ทำให้อัตราเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้นเป็นร้อยละ 3.80 จากเดิมร้อยละ 2.50

ปี พ.ศ. 2532 ในปีนี้รัฐบาลตั้งงบประมาณแบบเกินดุลเท่ากับ 57,729.60 ล้านบาท ซึ่งสูงกว่าปีก่อนมาก เนื่องจากรัฐบาลยังคงมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่องจากปีก่อน จากการที่รัฐบาลมีความมั่นใจในเรื่องของรายได้มาก ส่งผลให้มีการลงทุนมากขึ้นด้วย โดยการลงทุนอยู่ที่ 617,813 ล้านบาท จากเดิม 508,354 ล้านบาท อัตราการขยายตัวการลงทุนยังคงเพิ่มขึ้นถึงจะลดลงกว่าปีก่อนเป็นร้อยละ 21.53 จากเดิมที่ขยายตัวสูงสุดที่ 35.16 แต่ยังคงนับว่าเศรษฐกิจกำลังเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ขณะที่ธนาคารแห่งประเทศไทยมีการใช้นโยบายการเงินแบบผ่อนคลายเป็นเพื่อส่งเสริมการลงทุนให้มากขึ้น โดยการเน้นการลงทุนจากต่างประเทศ เช่น ญี่ปุ่น ไต้หวัน สิงคโปร์ เป็นต้น จากการที่มีการลงทุนมากขึ้น ทำให้ความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้น ทำให้อัตราการว่างงานในปีลดลงเหลือร้อยละ 3.89 จากเดิมร้อยละ 4.32 ส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อในปีเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 5.40 จากเดิมร้อยละ 3.80

ปี พ.ศ. 2533 ในปีนี้รัฐบาลตั้งงบประมาณแบบเกินดุลเป็นปีที่ 3 ติดต่อกัน โดยตั้งงบประมาณเกินดุลอยู่ที่ 92,910.21 ล้านบาท จากเดิม 57,729.60 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัว ซึ่งใน

ปีนี้เป็นช่วงที่มีการไหลเข้าของเงินตราต่างประเทศจำนวนมาก เนื่องจากในปีนี้มี การผ่อนคลา ยมาตรการต่างๆ เกี่ยวกับปริวรรตเงินตรา การจัดตั้งวิเทศธุรกิจ รวมทั้งนโยบายการกำหนดอัตรา แลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทกับเงินเหรียญสหรัฐที่ค่อนข้างคงที่ที่ลดความเสี่ยงของผู้ที่กู้ ส่งผลให้มี ทุนหลังไหลเข้ามาจากต่างประเทศอย่างไม่หยุดยั้ง ในขณะที่ธนาคารแห่งประเทศไทยมีการใช้ นโยบายการเงินแบบเข้มงวดเพื่อสกัดกั้นภาวะเงินเฟ้อที่เริ่มสูงขึ้นในปี 2532 อัตราเงินเฟ้อร้อยละ 5.40 โดยมีการปรับโครงสร้างอัตราดอกเบี้ยมาตรฐานให้สูงขึ้น เน้นประสิทธิภาพในการบริหาร สถาบันการเงินและการพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อติดตามและประเมิน และวิเคราะห์ฐานะของสถาบัน การเงิน โดยการให้ธนาคารระมัดระวังการปล่อยสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์มากขึ้น และ กระตุ้นการออมให้มากขึ้น แต่จากมาตรการดังกล่าวนั้นก็ยังไม่สามารถทำให้การลงทุนลดลง โดย การลงทุนอยู่ที่ 745,568 ล้านบาท อัตราการขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 20.68 จากเดิมร้อยละ 21.53 ซึ่ง ลดลงกว่าปีก่อนเล็กน้อย สาเหตุจากการที่ความต้องการของสินค้าและบริการทั้งในและต่างประเทศ ยังเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง การลงทุนยังอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ยังมีความต้องการแรงงานสูงขึ้น ในปีนี้อัตรา การว่างงานลดลงเป็นร้อยละ 2.24 จากเดิมร้อยละ 3.89 ส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้นเป็นร้อยละ 6.00 จากเดิมร้อยละ 5.40

ปี พ.ศ. 2534 ในปีนี้รัฐบาลตั้งงบประมาณแบบเกินดุลเป็นปีที่ 4 โดยเกินดุลเป็นจำนวน ถึง 104,416.97 ล้านบาท จากเดิม 92,910.21 ล้านบาท ซึ่งสูงกว่าทุกๆ ปีที่ผ่านมา ในช่วงปีนี้ได้เกิด สงครามอ่าวเปอร์เซียในช่วงต้นปี ทำให้เศรษฐกิจชะงักในช่วงต้นปี แต่เหตุการณ์กลับสู่ภาวะปกติ โดยเร็ว ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ใช้นโยบายการเงินแบบผ่อนคลาย รวมทั้งมีเงินทุนที่หลังไหล เข้ามาจากต่างประเทศ และจากการขยายตัวของสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์ ปริมาณเงินหมุนเวียน ทั้งเงินฝากประจำและออมทรัพย์ขยายตัวอย่างมาก เท่ากับ 15.3 ต่อปี และการลดเพดานอัตรา ดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สูง รวมทั้งการให้ธนาคารพาณิชย์เปิดสาขาเพิ่ม มี การใช้นโยบายสินเชื่อสู่ชนบท ในขณะที่นโยบายการคลังเน้นการลงทุนในปีนี้มีการลงทุนเพิ่มขึ้น 909,372 ล้านบาท จากเดิม 745,568 ล้านบาท อัตราการขยายตัวการลงทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.97 จาก เดิมร้อยละ 20.68 นอกจากนี้มีการปรับปรุงโครงสร้างทางเศรษฐกิจเพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการผลิต การส่งออก มีการปรับปรุงโครงสร้างภาษีการนำเข้าสินค้าสำเร็จรูป นำเข้ารถยนต์ ชิ้นส่วนรถยนต์ ปรับปรุงในเรื่องอัตราภาษีการค้า ปรับปรุงโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ แต่ นโยบายดังกล่าวไม่ได้ช่วยให้อัตราการว่างงานลดลง เนื่องจากช่วงนี้การผลิตภาคการเกษตรและ นอกภาคเกษตรชะลอตัวลงส่งผลให้อัตราการว่างงานเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 3.51 จากเดิมร้อยละ 2.24 ซึ่งอัตราการว่างงานที่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้ช่วยลดแรงกดดันด้านอัตราเงินเฟ้อลดลงเป็นร้อยละ 5.70 จากเดิมร้อยละ 20.68

จะเห็นว่าในช่วงปี พ.ศ. 2530-2534 จะเน้นในเรื่องของการจัดเก็บรายได้ โดยลักษณะเกินดุล แต่ในขณะที่เดียวกันนโยบายการเงินจะเป็นไปในลักษณะที่ผ่อนคลาย เพื่อให้มีการลงทุนมากขึ้น ซึ่งปัจจัยต่างๆ ที่ทำให้มีการลงทุนมากขึ้น โดยเฉพาะจากต่างประเทศ ส่งผลให้มีการจ้างงานเพิ่มสูงขึ้น อัตราการว่างงานลดลง

ตารางที่ 4.5 สถานการณ์การแก้ไขปัญหาของรัฐบาล และอัตราเงินเฟ้อ อัตราว่างงานช่วงปี 2535-2539

ปี	สถานการณ์	การแก้ไขโดย นโยบายการเงิน	การแก้ไขโดย นโยบายการคลัง	ดุลงบประมาณ (ล้านบาท)	อัตราเงินเฟ้อ (ร้อยละ)	อัตราว่างงาน (ร้อยละ)
2535	เศรษฐกิจของ	ผ่อนคลาย	เกินดุล	61,662.73	4.10	3.52
2536	ประเทศมีการ	ผ่อนคลาย	เกินดุล	49,991.34	3.30	2.62
2537	เจริญเติบโต อย่างต่อเนื่อง	เข้มงวด	เกินดุล	54,037.80	5.00	2.90
2538		เข้มงวด	เกินดุล	94,957.82	5.80	1.71
2539		เข้มงวด	เกินดุล	22,838.21	5.90	1.70

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย “รายงานเศรษฐกิจการเงิน” ใน รายงานประจำปี พ.ศ.2530- 2534
กรุงเทพมหานคร 2530-2534

ปี พ.ศ. 2535-2539

ในช่วงนี้เป็นช่วงที่เศรษฐกิจของประเทศมีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องต่อจากในช่วงปี พ.ศ. 2530-2534 เป็นต้นมา ซึ่งในช่วงนี้ถือว่าเป็นช่วงที่สิ้นสุดการเจริญเติบโต ก่อนเกิดวิกฤตการณ์เศรษฐกิจครั้งสำคัญ และรุนแรง ในช่วงปี พ.ศ. 2540 ในขณะที่การรัฐบาลการจัดตั้งงบประมาณแบบเกินดุลตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535-2539 ขณะที่ธนาคารแห่งประเทศไทยใช้นโยบายการเงินแบบผ่อนคลาย ซึ่งสาเหตุของปัญหาต่างๆ ในแต่ละช่วงสรุปได้ดังนี้

ปี พ.ศ. 2535 ในช่วงนี้เศรษฐกิจยังมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลมีการตั้งงบประมาณเกินดุลติดต่อกันเป็นปีที่ 5 โดยเกินดุลอยู่ที่ 61,662.73 ล้านบาท จากเดิม 104,416.97 ล้านบาท ซึ่งเกินดุลลดลงจากปีที่แล้วเกือบเท่าตัว เนื่องจากในช่วงปีนี้มีมีการปรับโครงสร้างภาษีนำเข้าสินค้าประเภททุน ปรับโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและนิติบุคคล และการนำระบบภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้แทนภาษีการค้า ประกอบกับการชะลอตัวของการนำเข้า ทำให้มีผลต่อรายได้ของรัฐบาล ส่วนภาคการใช้จ่ายในการลงทุนเพิ่มขึ้นเป็น 920,316 ล้านบาท จากเดิม 909,372

ล้านบาท เพิ่มขึ้นเล็กน้อย ส่วนธนาคารแห่งประเทศไทยใช้นโยบายการเงินแบบผ่อนคลาย ในช่วงนี้จะเห็นว่าจากการเปิดวิเทศสหกิจและการปล่อยสินเชื่อในระดับที่สูงภายในประเทศมีผลทำให้อัตราดอกเบี้ยในประเทศเริ่มต่ำลงในช่วงปี พ.ศ. 2535 -2537 ซึ่งอัตราดอกเบี้ยลดลงจากระดับที่เกินร้อยละ 10 มาอยู่ในช่วงที่ระดับที่ร้อยละ 5 - 7 ทำให้ราคาสินทรัพย์ทั้งที่ดินและหุ้นสูงขึ้น รวมทั้งการที่ธนาคารพาณิชย์ก็ยังคงดำเนินการเปิดสาขาเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งการขยายขอบเขตการประกอบธุรกิจของบริษัทเงินทุนและบริษัทหลักทรัพย์ เพื่อให้เกิดการลงทุนเพิ่มสูงขึ้น แต่ช่วงเดือน พฤษภาคม 2535 มีเหตุการณ์ไม่สงบขึ้นทำให้อัตราการขยายตัวของการลงทุนลดลงเป็นร้อยละ 1.20 จากเดิมร้อยละ 21.97 ส่งผลให้อัตราการว่างงานในปีนี้เพิ่มสูงขึ้นเป็นร้อยละ 3.52 จากเดิมร้อยละ 3.51 เพิ่มขึ้นเล็กน้อย ทำให้อัตราเงินเฟ้อในปีนี้ลดลงเป็นร้อยละ 4.10 จากเดิมร้อยละ 5.70

ปี พ.ศ. 2536 ในช่วงนี้รัฐบาลมีการตั้งงบประมาณเกินดุล ติดต่อกันปีที่ 6 แต่เกินดุลลดลงเป็น 49,991.34 ล้านบาท จากเดิม 61,662.73 ล้านบาท ส่วนการใช้จ่ายในการลงทุนเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 997,242 ล้านบาท ในปีนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยยังคงดำเนินนโยบายการเงินแบบผ่อนคลาย โดยอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำกว่าร้อยละ 5 ต่ำกว่าในปี 2535 ทำให้การลงทุนมากขึ้น และการที่ผ่อนคลายเกี่ยวกับการกำกับควบคุมกิจการวิเทศสหกิจ อัตราการขยายการลงทุนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 8.36 จากเดิมร้อยละ 1.20 จากนโยบายดังกล่าวทำให้ความต้องการแรงงานเพิ่มสูงขึ้น ทำให้อัตราการว่างงานลดลงเหลือร้อยละ 2.62 จากเดิมร้อยละ 3.52 แต่อัตราเงินเฟ้อในปี 2536 กลับลดลง สาเหตุจากการที่ราคาน้ำมันและอัตราดอกเบี้ยลดต่ำลง ราคาสินค้านำเข้าจากต่างประเทศลดต่ำลง ทำให้ต้นทุนการผลิตลดลง ประกอบกับราคาสินค้าเกษตรต่ำลง ทำให้อัตราเงินเฟ้อลดต่ำลงเหลือร้อยละ 3.30 จากเดิมร้อยละ 4.10

ปี พ.ศ. 2537 ในช่วงนี้รัฐบาลมีฐานะการคลังเกินดุลอย่างต่อเนื่อง โดยเกินดุลเพิ่มขึ้นเป็น 54,037.80 ล้านบาท จากเดิม 49,991.34 ล้านบาท เพราะรายได้ของภาครัฐเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก การใช้จ่ายในการลงทุนเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 1,095,648 ล้านบาท อัตราการขยายตัวของการลงทุนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 9.87 จากเดิมร้อยละ 8.36 ซึ่งเป็นผลจากการที่การเร่งเบิกจ่ายงบประมาณ ส่งผลให้ความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้น ขณะนั้นนโยบายการเงินในปีนี้นี้ใช้นโยบายเข้มงวดเพื่อต้องการที่จะควบคุมด้านการใช้จ่ายให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยการปรับเพิ่มอัตราดอกเบี้ยมาตรฐานและอัตราดอกเบี้ยรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงิน จากการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยไม่สามารถควบคุมการซื้อขายเงินบาทได้ ซึ่งปีนี้จะมีการซื้อขายเงินบาทที่มีปริมาณสูงมาก ทั้งในตลาดในประเทศและนอกประเทศ รวมทั้งการที่ต่างประเทศมีความเชื่อมั่นในเศรษฐกิจของไทย รวมทั้งการกระตุ้นการลงทุนภาครัฐ และนโยบายส่งเสริมการลงทุน จากการที่มีการขยายการลงทุนมากทำให้มีความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้น แต่ในปีนี้อัตราการว่างงานจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 2.90 จากเดิมร้อยละ 2.62 สาเหตุมา

จากการที่การลงทุนเพิ่มขึ้น เนื่องจากการนำเข้าสินค้าจำพวกเครื่องจักร อุปกรณ์ที่นำมาทดแทนแรงงาน ดังนั้นทำให้ความต้องการแรงงานไม่เพิ่มเท่าที่ควรจะเป็น ซึ่งอัตราการว่างงานในปีนี้น่าจะส่งผลอัตราเงินเฟ้อลดลง แต่อัตราเงินเฟ้อในปีนี้ก็กลับเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 5.00 จากเดิมร้อยละ 3.30 สาเหตุจากเกิดน้ำท่วม ทำให้พืชผลทางเกษตรลดลง ราคาสินค้าเกษตรสูงขึ้น ประกอบกับราคาสินค้านำเข้าจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น

ปี พ.ศ. 2538 ในปีนี้ฐานะทางการคลังเกินดุลตลอด โดยเกินดุลอยู่ที่ 94,957.82 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากเดิม 54,037.80 ล้านบาท ขณะที่ธนาคารแห่งประเทศไทยใช้นโยบายการเงินแบบเข้มงวด เพื่อชะลอการขยายตัวการใช้ภายในประเทศเพื่อต้องการให้เศรษฐกิจมีเสถียรภาพมากขึ้น โดยการเพิ่มอัตราดอกเบี้ยมาตรฐาน การปรับปรุงการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ให้สูงขึ้น เพื่อชะลอการไหลเข้าของเงินทุนระยะสั้น ที่เข้ามาเพื่อประโยชน์จากส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ย ซึ่งต่างประเทศหันมาสนใจกับการลงทุนในตราสารสกุลเงินบาท เพราะอัตราผลตอบแทนสูง และเป็นเงินสกุลที่มีความมั่นคงมาก ประกอบกับการที่นักลงทุนได้มีการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศเพื่อมาลงทุนกันมากขึ้น สืบเนื่องมาจากการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาค การการลงทุนในเรื่องของเครื่องจักรมากขึ้นตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2537 เป็นต้นมา ทำให้การลงทุนในปีนี้เป็นสูงขึ้นไปเป็น 1,249,137 ล้านบาท จากเดิม 1,095,648 ล้านบาท ถือว่าสูงมาก อัตราการขยายตัวการลงทุนเพิ่มเป็นร้อยละ 14.01 จากเดิมร้อยละ 9.87 จากการที่มีการลงทุนมากขึ้นทำให้ความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้น จึงทำให้อัตราการว่างงานลดลงเป็นร้อยละ 1.71 จากเดิมร้อยละ 2.90 จากการที่อัตราการว่างงานสูงขึ้นส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 5.80 จากเดิมร้อยละ 5.00

ปี พ.ศ. 2539 ในปีนี้ฐานะทางการคลังยังคงเกินดุล แต่เกินดุลน้อยลงเป็น 22,838.21 ล้านบาท จากเดิม 94,957.82 ล้านบาท ในปีนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยใช้นโยบายการเงินแบบเข้มงวด เพื่อลดแรงกดดันต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ โดยที่เห็นว่าการที่ปริมาณเงินที่เกิดจากการกู้ยืมจากกิจการวิเทศธนกิจมีจำนวนสูง จึงได้กำหนดวงเงินขึ้นต่ำสำหรับการกู้ยืม และจากมาตรการต่างๆ ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยนำมาใช้นั้นเข้าไปเสียแล้ว เนื่องจากช่วงปลายปี 2539 นั้นเริ่มมีการไหลออกของเงินทุนต่างประเทศมีความรุนแรงมากช่วงเดือนธันวาคม 2539 เมื่อปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะการส่งออก และปัญหาระบบสถาบันการเงินเลวร้าย มีการโจมตีค่าเงินบาท ทำให้การขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า เพื่อปกป้องค่าเงินบาท ในขณะที่เงินสำรองระหว่างประเทศมีทั้งสิ้น 38.7 พันล้านเหรียญสหรัฐจากเดือนก่อน 0.9 พันล้านเหรียญสหรัฐ ลดลงเป็นอย่างมาก และต้องขายเงินตราต่างประเทศเพื่อปกป้องค่าเงินบาท การที่ยึดติดกับอัตราแลกเปลี่ยนที่คงที่ ทำให้นักลงทุนทั้งในและต่างประเทศถือโอกาสในการที่เห็นโอกาสที่ต้องการผลตอบแทนสูง จึงมีการกู้ยืมเงินมาเพื่อการลงทุนเพิ่มขึ้น เพื่อต้องการเก็งกำไร ทำให้มีการฟุ้งซ่านต่างประเทศมากขึ้น จะเห็น

ว่าการลงทุนเพิ่มขึ้นในปีสูงเป็นจำนวน 1,290,691 ล้านบาท แต่อัตราการขยายตัวการลงทุนกลับลดลงเป็นร้อยละ 3.33 จากเดิมร้อยละ 14.01 เป็นเพราะการที่ธนาคารมีการจัดส่งแผนการให้สินเชื่อต่างๆ รมั้หวังในการวางแผนสินเชื่อ และระดมเงินฝากให้มากขึ้น แต่ในปีนีเมื่อพิจารณาจ่ายเพื่อการลงทุนสูงขึ้น ทำให้ความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้น ส่งผลให้อัตราการว่างงานลดลงเป็นร้อยละ 1.70 จากเดิมร้อยละ 1.71 แต่อัตราเงินเฟ้อกลับเพิ่มขึ้น สาเหตุมาจากการที่ราคาน้ำมันขยับเพิ่มขึ้น และการสินค้านำเข้าจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น

จะเห็นว่าในช่วงปี พ.ศ. 2535-2539 นโยบายการคลังจะเน้นที่มีการใช้จ่ายในการลงทุนเพิ่มขึ้น ถือว่าเศรษฐกิจเติบโตเต็มที่ ในขณะที่นโยบายการเงินจะแบ่งเป็น 2 ช่วงคือช่วง 2535-2536 จะใช้นโยบายแบบผ่อนคลายเป็นกระตุ้นเศรษฐกิจ และช่วงปี 2537-2539 นั้น จะเป็นแบบเข้มงวดเพื่อสกัดกั้นภาวะสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ ตลอดจนการที่ธนาคารเห็นว่าปริมาณเงินไหลเข้าจากต่างประเทศจำนวนมาก ที่หวังผลตอบแทนที่สูง และจากการกั๊ยืมจากกิจการวิเทศธุรกิจ ซึ่งสาเหตุของอัตราการว่างงานและอัตราเงินเฟ้อในช่วงนี้เกิดจากปัจจัยทั้งทางด้านอุปสงค์และอุปทาน

ตารางที่ 4.6 สถานการณ์การแก้ไขปัญหาของรัฐบาล และอัตราเงินเฟ้อ อัตราว่างงานช่วงปี 2540-2544

ปี	สถานการณ์	การแก้ไขโดย นโยบายการเงิน	การแก้ไขโดย นโยบายการคลัง	ดุลงบประมาณ (ล้านบาท)	อัตราเงินเฟ้อ (ร้อยละ)	อัตราว่างงาน (ร้อยละ)
2540	เศรษฐกิจ	เข้มงวด	ขาดดุล	-53,251.14	5.60	1.51
2541	วิกฤติ ค่าเงินบาทผันผวน	เข้มงวด	ขาดดุล	-73,344.67	8.10	4.37
2542	เปลี่ยนอัตราแลกเปลี่ยน	ผ่อนคลาย	ขาดดุล	-70,146.16	0.30	4.20
2543	แลกเปลี่ยน	ผ่อนคลาย	ขาดดุล	-62,175.61	1.60	3.61
2544		ผ่อนคลาย	ขาดดุล	-60,439.20	1.60	3.23

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย “รายงานเศรษฐกิจการเงิน” ใน รายงานประจำปี พ.ศ.2540- 2544 กรุงเทพมหานคร 2540-2544

ปี 2540 - 2544

ช่วงนี้เป็นช่วงการเกิดวิกฤติเศรษฐกิจในประเทศไทย โดยในปี พ.ศ. 2540 ได้มีการเปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยนจากระบบตะกร้าเงินมาเป็นแบบลอยตัวที่มีการจัดการ ส่งผลให้ค่าเงินบาทในช่วงต่อมาอ่อนค่าลงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2540 - 2541 ค่าเงินบาท

ค่อนข้างผันผวนส่งผลให้สินค้าที่นำเข้ามาจากต่างประเทศมีราคาสูง ส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อในสองปี นี้เฉลี่ยสูงถึงร้อยละ 6.85 ในขณะที่อัตราการขยายตัวในการลงทุนลดลงจะเห็นว่าในปี 2540 ลดลง เป็นร้อยละ 21.76 จากเดิมขยายตัวร้อยละ 3.33 และในปี พ.ศ. 2541 ลดลงเป็นร้อยละ 45.07 ซึ่ง ในช่วง 2 ปีนี้เป็นปีที่เศรษฐกิจมีความผันผวนมาก มีการประกาศปิดสถาบันการเงิน และในช่วงต้น ปี พ.ศ. 2540 เริ่มมีการปล่อยข่าวการลดค่าเงินบาทแพร่หลายในตลาด นักเก็งกำไรต่างชาติเริ่มไล่ซื้อ เงินเหรียญสหรัฐ/ขายเงินบาท เพื่อเก็งกำไร ทำให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเข้าแทรกแซงโดยการขายเงิน เหรียญสหรัฐ/ซื้อเงินบาท เพื่อคงรักษาอัตราแลกเปลี่ยนให้มีเสถียรภาพขึ้น ทำให้สถาบันการเงินมี ปัญหาปิดสถาบันการเงิน และการปกป้องค่าเงินบาทจนถึงวันที่ 2 กรกฎาคม 2540 มีการประกาศ ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัว ส่วนในช่วงปี พ.ศ. 2542-2544 รัฐบาลมีการตั้งงบประมาณขาดดุล ตลอด ในปี 2545 เป็นปีแรกที่ตั้งงบประมาณเกินดุลเป็นปีแรกหลังจากที่เกิดวิกฤติการณ์เศรษฐกิจ สาเหตุของเงินเฟ้อในช่วงนี้จะมาจากปัจจัยทางด้านอุปทานเป็นสำคัญ ซึ่งสามารถสรุปเหตุการณ์ ต่างๆ ในแต่ละปีได้ดังนี้

ในปี พ.ศ. 2540 เศรษฐกิจไทยประสบปัญหาวิกฤติอย่างรุนแรง โดยรัฐบาลต้อง ประกาศเปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยนในวันที่ 2 กรกฎาคม 2540 จากระบบตะกร้าเงิน (Basket of Currencies) มาเป็นแบบลอยตัวที่มีการจัดการ (Managed Float) และในปีนั้นธนาคาร แห่งประเทศไทยก็ใช้นโยบายการเงินแบบเข้มงวด โดยการปรับเพิ่มอัตราดอกเบี้ยมาตรฐานเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 10.50 เป็นร้อยละ 12.50 ปรับปรุงหลักเกณฑ์การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้าราย ย่อย (Minimum Rerail Rate : MRR) ใหม่โดยให้อิงกับอัตราดอกเบี้ย MLR สำหรับอัตราดอกเบี้ย เงินกู้ลูกค้าทั่วไปให้บวกส่วนต่างในอัตราสูงสุดไม่เกินร้อยละ 4 เพื่อให้อัตราดอกเบี้ยสะท้อน ความเสี่ยงที่ต่างกันระหว่างลูกค้ารายใหญ่กับรายย่อย รวมทั้งมาตรการทางด้านสภาพคล่องของ สถาบันการเงินจากวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจและมาตรการดังกล่าวทำให้การลงทุนในปี พ.ศ. 2540 ขยับลดลงอย่างมากโดยเฉพาะในช่วงปลายปี โดยการลงทุนลดลงถึงร้อยละ 21.76 จากเดิมที่ ขยายตัวร้อยละ 3.33 ในปีก่อน ส่งผลให้ความต้องการแรงงานลดลงและอัตราการว่างงานควรจะ เพิ่มขึ้นอย่างไรก็ตาม เหตุการณ์นี้ได้เกิดขึ้นในช่วงปลายปี ทำให้อัตราการว่างงานโดยเฉลี่ยทั้งปี ไม่เพิ่มสูงขึ้นแต่กลับลดลงเล็กน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องจากนโยบายการคลังที่ยังคงใช้จ่ายในการลงทุน ให้สูงอยู่จำนวน 1,009,866 ล้านบาท จากเดิม 1,290,691 ล้านบาทในปีก่อน ส่งผลให้ความ ต้องการแรงงานสูงขึ้น โดยอัตราการว่างงานในปี พ.ศ. 2540 ลดลงเป็นร้อยละ 1.51 จากเดิมร้อยละ 1.70 ในปีก่อน และการลดลงของอัตราการว่างงานนี้น่าจะเพิ่มแรงกดดันให้ภาวะเงินเฟ้อสูงขึ้น แต่ อัตราเงินเฟ้อในปี 2540 กลับลดลงเหลือร้อยละ 5.60 จากเดิมร้อยละ 5.90 ในปีก่อน เนื่องจากการ เลิกจ้างงานที่เกิดขึ้นในช่วงปลายปี ส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อลดลง

ในปี พ.ศ. 2541 ภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยต้องเผชิญกับการปรับตัวที่รุนแรง ซึ่งส่งผลให้เศรษฐกิจหดตัว โดยเฉพาะการใช้จ่ายภายในประเทศ สำหรับการลงทุนก็ลดลงถึงร้อยละ 45.07 จากเดิมที่ลดลงร้อยละ 21.76 ในปีก่อน ซึ่งนโยบายการเงินในปีนี้ยังคงเป็นแบบเข้มงวดต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมาเพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ โดยกำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของสถาบันการเงิน การจำกัดการถือครองเงินตราต่างประเทศเพื่อการเก็งกำไร ผ่อนคลายหลักเกณฑ์ในการใช้บัตรเครดิต รวมทั้งมาตรการต่าง ๆ เพื่อฟื้นฟูสถาบันการเงิน แต่มาตรการต่าง ๆ ที่ออกมาก็ไม่ได้สร้างความเชื่อมั่นในการลงทุน ทำให้การลงทุนในปี 2541 ลดลงอย่างมากเป็น 554,693 จากเดิม 1,009,866 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปีก่อนส่งผลให้ความต้องการแรงงานลดลง ในขณะที่นโยบายการคลังก็เป็นแบบรัดกุมมากขึ้น มีการปรับรายจ่ายภาครัฐให้ลดต่ำลง ทั้งนี้ให้สอดคล้องกับรายได้ที่จะจัดเก็บได้จากภาษี จากนโยบายดังกล่าวยิ่งทำให้ความต้องการแรงงานในตลาดแรงงานลดต่ำลงส่งผลให้อัตราการว่างงานในปี พ.ศ. 2541 ขยับเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ร้อยละ 4.37 จากเดิมร้อยละ 1.51 ในปีก่อน ซึ่งการว่างงานที่เพิ่มขึ้นอย่างมากระยะนี้ได้ทำให้ความต้องการใช้จ่ายลดลงซึ่งน่าจะส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อในปี พ.ศ. 2541 ขยับลดลง แต่อัตราเงินเฟ้อในปี 2541 กลับขยับเพิ่มสูงขึ้นเป็นร้อยละ 8.10 จากเดิมร้อยละ 5.60 ในปีก่อน ส่งผลให้วัตถุดิบและสินค้าประเภททุนที่นำเข้ามีราคาสูงขึ้น รวมทั้งผลของการขึ้นภาษีสรรพสามิตบางรายการตั้งแต่ครึ่งปีหลังของปี 2540 และการปรับภาษีน้ำมันสูงขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ 2541

สำหรับปี พ.ศ. 2542 ธนาคารแห่งประเทศไทยได้หันมาใช้นโยบายการเงินแบบผ่อนคลายเพื่อให้เศรษฐกิจมีการฟื้นตัวอย่างต่อเนื่อง โดยการปรับลดอัตราดอกเบี้ยมาตรฐานในช่วงปลายปี เพื่อให้สอดคล้องกับอัตราดอกเบี้ยตลาดเงินที่โน้มลง เป็นช่องทางที่ช่วยเหลือสถาบันการเงิน ในการปรับสภาพคล่องอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และช่วยลดต้นทุนของสถาบันการเงิน รวมทั้งใช้มาตรการผ่อนคลายการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสถาบันการเงิน และมาตรการอื่น ๆ เพื่อสร้างความมั่นใจในการลงทุน แต่การลงทุนในปี 2542 นี้ขยายตัวเพียงร้อยละ 0.19 ส่งผลให้ความต้องการแรงงานไม่เพิ่มสูงขึ้นเท่าใดนัก ในขณะที่รัฐบาลใช้มาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจเป็น 555,747 ล้านบาท จากเดิม 554,693 ล้านบาท ซึ่งใช้งบประมาณขาดดุลถึง 70,146.16 ล้านบาท ปีนี้อัตราการขยายตัวการลงทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.19 โดยเน้นการจ้างงานและบรรเทาผลกระทบทางสังคม มาตรการต่าง ๆ ได้แก่ เงินกู้จากโครงการมิยาซาวรวมทั้งการใช้มาตรการทางด้านภาษี คือ ยกเว้นการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินได้สุทธิในช่วง 50,000.00 บาทแรก ลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มจากร้อยละ 10 เหลือร้อยละ 7 ยกเลิกการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มอัตราร้อยละ 1.50 ของยอดขายรับสำหรับผู้ประกอบการขนาดย่อมที่มีรายรับมากกว่า 60,000.00 บาทแต่ไม่เกิน 1,000,000.00 บาทต่อปี ซึ่งผลของมาตรการเหล่านี้ส่งผลให้เกิดการจ้าง

งานเพิ่มขึ้น ทำให้อัตราการว่างงานในปี พ.ศ. 2542 ลดลงเป็นร้อยละ 4.20 จากเดิมร้อยละ 4.37 จากปีก่อน ซึ่งการลดลงของอัตราการว่างงานน่าจะเป็นแรงกดดันให้ภาวะเงินเฟ้อในปี พ.ศ. 2542 ขยับสูงขึ้น แต่อัตราเงินเฟ้อในปี พ.ศ. 2542 กลับขยับลดต่ำลงเหลือเพียงร้อยละ 0.30 จากเดิมร้อยละ 8.10 ในปีก่อน

ในปี พ.ศ. 2543 ภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะฟื้นตัวอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลจึงลดบทบาทอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยมีงบประมาณขาดดุล 62,175.61 ล้านบาท มีการลงทุนเพิ่มขึ้นเป็น 643,074 ล้านบาท จากเดิม 555,747 ล้านบาท อัตราการขยายตัวลงทุนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 15.71 จากเดิมร้อยละ 1.60 แต่เนื่องจากหนี้ภาครัฐบาลที่ยังสูงขึ้น ส่งผลให้ความต้องการแรงงานในตลาดแรงงานไม่เพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่นโยบายการเงินยังคงใช้แบบผ่อนคลายเป็นกระตุ้นเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง และในปีนี้นักวิชาการแห่งประเทศไทยได้ประกาศใช้เป้าหมายอัตราดอกเบี้ยภายใต้กรอบนโยบายเงินเฟ้อ (Inflation Targeting) และการขยายความอนุเคราะห์ทางการเงินแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ทั้งภาคการค้า การบริการ และการรับจ้างทำงาน จากเดิมที่ให้เฉพาะด้านการผลิตเท่านั้นและมาตรการอื่น ๆ ซึ่งมาตรการต่าง ๆ เหล่านี้ได้ส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นในการลงทุนมากขึ้นทำให้การลงทุนในปี พ.ศ. 2543 ขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ 15.71 ส่งผลให้เกิดความต้องการแรงงานมากขึ้น ซึ่งจะทำให้อัตราการว่างงานในปี 2543 ขยับลดลงเป็นร้อยละ 4.20 ในปีก่อน การว่างงานที่ลดลงจะเป็นแรงกดดันให้ภาวะเงินเฟ้อในปี พ.ศ. 2543 ขยับเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ร้อยละ 1.60 จากเดิมร้อยละ 0.80 ในปีก่อน

ในปี พ.ศ. 2544 ภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยมีแนวโน้มฟื้นตัวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งรัฐบาลมีแนวนโยบายในการที่ต้องการกระตุ้นเศรษฐกิจ เป็นเรื่องเร่งด่วน โดยมีการใช้งบประมาณขาดดุล 60,439.20 ล้านบาท แต่ลดลงจากเดิมในปีก่อนเล็กน้อย โดยใช้นโยบายการคลังแบบผ่อนคลายเป็นทำให้รายจ่ายในการลงทุนเพิ่มขึ้นเป็น 1,131,356 ล้านบาท จากเดิม 643,074 ล้านบาท ในขณะที่นโยบายการเงินยังใช้แบบผ่อนคลายเป็นกระตุ้นเศรษฐกิจและธนาคารแห่งประเทศไทยได้ประกาศใช้เป้าหมายอัตราดอกเบี้ย กำหนดให้อยู่ในระดับอัตราร้อยละ 1.60 ต่อปี เพื่อป้องกันเงินเฟ้อส่วนอัตราการว่างงาน ลดลงจากร้อยละ 3.61 เป็น 3.23 จากปีก่อน พร้อมกันนี้รัฐบาลยังได้ใช้นโยบายกองทุนหมู่บ้านเพื่อกระจายเงินสู่ระดับหมู่บ้าน เพื่อต้องการให้ทฤษฎีแหล่งเงินกู้ยืมโดยอัตราดอกเบี้ยต่ำ เพื่อต้องการให้ประชาชนสามารถหารายได้จากภูมิฐานะของตนเองเป็นหลัก เพื่อแก้ปัญหาการว่างงานและยังส่งเสริมแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้การให้สินเชื่อแก่ข้าราชการและประชาชนกู้ซื้อบ้านโดยให้อัตราดอกเบี้ยต่ำ ผ่อนระยะยาว เป็นการกระตุ้นด้านอสังหาริมทรัพย์ หลังจากเกิดวิกฤติ ช่วงปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา ซึ่งเป็นนโยบายการคลังที่ต้องการกระตุ้นเศรษฐกิจให้ฟื้นตัวอย่างรวดเร็ว อัตราการว่างงานลดจากร้อยละ

3.23 จากเดิมร้อยละ 3.61 นำส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากในปีนี้ราคาสินค้าโดยรวมไม่สูงขึ้น ทำให้อัตราเงินเฟ้อไม่สูงขึ้นจากปีก่อนเป็นร้อยละ 1.60 คงเดิม

จะเห็นได้ว่าในช่วงปี พ.ศ. 2540-2544 นโยบายการคลังจะเน้นไปในทิศทางกระตุ้นเศรษฐกิจเพื่อให้เกิดการฟื้นตัว ในขณะที่นโยบายการเงินจะแบ่งได้เป็น 2 ช่วง คือในปี พ.ศ. 2540-2541 ที่ใช้นโยบายแบบเข้มงวดอย่างต่อเนื่องจากปลายปี พ.ศ. 2540 เพื่อสกัดกั้นเงินทุนไหลออกนอกประเทศ และอีกช่วงคือ ปี พ.ศ. 2542-2545 จะเป็นแบบผ่อนคลาย เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจให้เกิดการฟื้นตัวอย่างต่อเนื่อง โดยอัตราเงินเฟ้อในช่วงที่เกิดวิกฤติเศรษฐกิจนี้เกิดจากปัจจัยทางด้านอุปทานเป็นหลัก ซึ่งปัจจัยทางด้านอุปทานที่มีผลต่ออัตราเงินเฟ้อเป็นอย่างมาก ได้แก่ ระดับราคาสินค้านำเข้าจากต่างประเทศที่เพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากค่าเงินบาทอ่อนตัวลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปลายปี 2540 ในขณะที่ปัจจัยทางด้านอุปสงค์ไม่ว่าจะเป็นการบริโภค การลงทุน และการใช้จ่ายภาครัฐหดตัวลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการเพิ่มสูงขึ้นราคาสินค้านำเข้าจากต่างประเทศจะกดดันให้อัตราเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่เดียวกันต้นทุนการผลิตก็เพิ่มสูงขึ้น ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจอยู่ในช่วงตกต่ำทำให้สินค้าที่ผลิตขึ้นมาปริมาณมากกว่าความต้องการที่มีอยู่ ส่งผลให้ผู้ผลิตต้องลดการผลิตและปรับลดการจ้างงานลง จนทำให้อัตราการว่างงานในช่วงนี้เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องแต่ในช่วงในช่วงปี 2544 นั้นรัฐบาลได้เน้นด้านนโยบายการคลังเป็นหลัก มีการกระตุ้นเศรษฐกิจด้านอสังหาริมทรัพย์โดยการให้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ ผ่อนระยะยาว และส่งเสริมการส่งออก โดยรัฐบาลได้ใช้มาตรการต่าง ๆ เช่น กองทุนหมู่บ้าน ส่งเสริมการมีงานทำ ซึ่งทำให้เศรษฐกิจเริ่มดีขึ้นเป็นลำดับ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2515-2544 จะมีเหตุการณ์ต่างๆ เกิดขึ้นรวมถึงปัจจัยต่างๆ ที่ทำให้รัฐบาลได้มีการดำเนินนโยบายการเงินหรือนโยบายการคลังในการแก้ไขปัญหาในช่วงเวลานั้นๆ และสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจ

บทที่ 5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาถึงลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานในประเทศไทยปี พ.ศ. 2515-2544 ในบทนี้เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งระยะเวลาเป็นช่วงๆ ทั้งหมด 6 ช่วง ระยะเวลา 5 ปี และได้มีการเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ในช่วงระยะเวลา 10 ปี ในบทนี้เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ลักษณะทั่วไปของการศึกษาเกี่ยวกับอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงาน
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและจากการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานระยะเวลา 5 ปี และระยะเวลา 10 ปี รวมถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น เป็นไปตามทฤษฎีเส้นโค้งฟิลลิปส์หรือไม่
3. สรุปผลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานในช่วงปี พ.ศ. 2515-2544

1. ลักษณะทั่วไปของการศึกษาเกี่ยวกับอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงาน

การศึกษานี้ได้มีการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลรายปี เช่น ภาวะเงินเฟ้อ การว่างงาน ดุลงบประมาณของรัฐบาล การลงทุนของรัฐบาล อัตราการขยายตัวของการลงทุน จากหน่วยงานต่างๆ เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานสถิติ และเอกสารเผยแพร่ต่าง ๆ ซึ่งมีการรวบรวมเหตุการณ์ต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจในขณะนั้น รวมถึงการใช้นโยบายในการดำเนินการของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาทั้งนโยบายการเงินและนโยบายการคลังเพื่อแก้ปัญหาในแต่ละช่วงเวลาที่เกิดขึ้น ให้สอดคล้องและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การศึกษานี้เป็นการวิเคราะห์ถึงรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานของประเทศไทยในช่วงเวลาที่ผ่านมาเป็นการพิสูจน์ว่าความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 โดยกำหนดให้อัตราเงินเฟ้อคงที่เท่ากับ 1 เนื่องจากข้อมูลจะได้ไม่มีความคลาดเคลื่อน สามารถใช้เป็นค่าสถิติในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ได้

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและจากการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงาน

ในการศึกษาครั้งนี้มีการวิเคราะห์ข้อมูลอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2515-2544 ระยะเวลา 5 ปี โดยเปรียบเทียบกับระยะเวลา 10 ปี รวมถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น ส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจอย่างไร และทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานมีลักษณะเป็นไปตามทฤษฎีเส้นโค้งฟิลลิปส์หรือไม่ ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงาน (ระยะเวลา 5 ปี)

ช่วงปี พ.ศ.	อัตราเงินเฟ้อ	อัตราการว่างงาน	ค่านัยสำคัญทางสถิติ	จำนวนปี
2515-2519	1	-.176	.777	5
2520-2524	1	-.108	.862	5
2525-2529	1	-.883	.047*	5
2530-2534	1	-.933	.020*	5
2535-2539	1	-.706	.183	5
2540-2544	1	-.143	.818	5

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานแต่ละช่วงเวลาตั้งแต่ปี 2515-2544 สามารถอธิบายได้ดังนี้

จะเห็นว่าทั้ง 6 ช่วง คือ ช่วงปี พ.ศ. 2515-2519 ปี พ.ศ. 2520-2524 ปี พ.ศ. 2525-2529 ปี พ.ศ. 2530-2534 ปี พ.ศ. 2535-2539 และปี พ.ศ. 2540-2544 นั้น อัตราเงินเฟ้อมีความสัมพันธ์กับอัตราการว่างงานในทิศทางตรงกันข้าม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -.176 -.108 -.883 -.933 -.706 และ -.143 ตามลำดับ และจากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่ามีเพียง 2 ช่วงเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ คือปี พ.ศ. 2525-2529 และ ปี พ.ศ. 2530-2534 ซึ่งแต่ละช่วงพอสรุปเหตุการณ์ต่างๆ ได้ดังต่อไปนี้

ในปี พ.ศ. 2515-2519 ความสัมพันธ์ของอัตราเงินเฟ้อกับอัตราการว่างงานมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม โดยแสดงถึงอัตราเงินเฟ้อในระดับ 1.00 ค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.176 และจากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่านัยสำคัญทางสถิติมีค่าเท่ากับ 0.777 แสดงว่าช่วงปี พ.ศ. 2515-2519 อัตราเงินเฟ้อกับอัตราการว่างงานไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ ซึ่งสาเหตุหลักมาจากด้านอุปทาน ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มสูงขึ้นของราคาน้ำมัน รวมทั้งอัตราเงินเฟ้อในปี 2516-2517 สูงถึง 24.30 ส่งผลให้ราคาสินค้าอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ สูงขึ้นไปด้วย ทำให้ราคาสินค้าประเภททุนและด้านวัตถุดิบที่นำเข้าราคาสูงมาก และมีการปรับลดอัตราการจ้างงาน ส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานเกิดขึ้นพร้อมๆ กัน ประกอบกับราคาสินค้าเกษตรกรรมเพิ่มสูงขึ้นมาก เนื่องจากผลผลิตสินค้าได้น้อยกว่าความต้องการทำให้ราคาสินค้าเกษตรเพิ่มสูงขึ้น

ในปี พ.ศ. 2520-2524 ความสัมพันธ์ของอัตราเงินเฟ้อกับอัตราการว่างงานมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม โดยแสดงถึงอัตราเงินเฟ้อในระดับ 1.00 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.108 และจากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่านัยสำคัญทางสถิติมีค่าเท่ากับ 0.862 แสดงว่าช่วงปี พ.ศ. 2520-2524 อัตราเงินเฟ้อกับอัตราการว่างงานไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ ในช่วงนี้ไม่แตกต่างจากช่วงปี พ.ศ. 2515-2519 สาเหตุหลักมาจากด้านอุปทานรวมเหมือนกับช่วงปี พ.ศ. 2515-2519 ซึ่งมีผลสืบเนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจซบเซาจากวิกฤติการณ์น้ำมันในช่วงปี พ.ศ. 2515-2519 จึงมีการกระตุ้นเศรษฐกิจโดยการใช้งบประมาณแบบขาดดุลให้มากขึ้น เพื่อกระตุ้นภาวะเศรษฐกิจและการลงทุน ส่วนนโยบายการเงินนั้นเป็นไปในลักษณะผ่อนคลาย เช่นการลดดอกเบี้ยเงินกู้ แต่นโยบายดังกล่าวยังไม่กระตุ้นให้เกิดการลงทุนมากนัก เนื่องจากมีปัญหาความไม่สงบในด้านแรงงาน ทำให้การว่างงานยังสูงขึ้นจากช่วงแรก จะเห็นว่าปี พ.ศ. 2519 และปี พ.ศ. 2520 อัตราการว่างงานอยู่ที่ 0.87 และ 1.04 ในขณะที่ปี พ.ศ. 2518 นั้นเพียงร้อยละ 0.41 ส่วนอัตราเงินเฟ้อนั้นยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากเกิดวิกฤติการณ์ราคาน้ำมันครั้งที่ 2 และได้มีการปรับราคาน้ำมันถึง 2 ครั้ง

ในปี พ.ศ. 2525-2529 ความสัมพันธ์ของอัตราเงินเฟ้อกับอัตราการว่างงานมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม โดยแสดงถึงอัตราเงินเฟ้อในระดับ 1.00 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.883 และจากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่านัยสำคัญทางสถิติมีค่าเท่ากับ 0.047 แสดงว่าช่วงปี พ.ศ. 2525-2529 อัตราเงินเฟ้อกับอัตราการว่างงานมีความสัมพันธ์ทางสถิติ กล่าวคือในช่วงนี้รัฐบาลจะเน้นในการใช้นโยบายการคลังแบบขาดดุล และนโยบายการเงินส่วนใหญ่เป็นแบบผ่อนคลาย เพื่อต้องการให้มีการลงทุนมากขึ้น เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจให้ดีขึ้น หลังจากเกิดวิกฤติการณ์ราคาน้ำมันครั้งที่ 2 ผ่านมา แต่นโยบายดังกล่าวไม่ส่งผลด้านการลงทุนมากนัก เนื่องจากมีสาเหตุหลายอย่าง เช่น รัฐบาลมีมาตรการด้านภาษี มีการปรับปรุงภาษีและด้านการจัดเก็บ กำลังแรงงานมีมากกว่าความต้องการของตลาดแรงงาน และราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ ทำให้อัตราการลงทุนต่ำ ส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อในช่วงนี้ลดลงจะเห็นว่าในปี พ.ศ. 2523 ซึ่งอัตราเงิน

เพื่อสูงมากเท่ากับ 19.70 จนกระทั่งปี พ.ศ. 2529 นั้นลดลงเหลือร้อยละ 1.80 ส่วนอัตราการว่างงานเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2523 จากร้อยละ 0.90 เป็นร้อยละ 5.25 ในปี พ.ศ. 2529

ในปี พ.ศ. 2530-2534 ความสัมพันธ์ของอัตราเงินเฟ้อกับอัตราการว่างงานมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม โดยแสดงถึงอัตราเงินเฟ้อในระดับ 1.00 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -.933 และจากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่านัยสำคัญทางสถิติมีค่าเท่ากับ .020 แสดงว่าช่วงปี พ.ศ. 2530-2534 อัตราเงินเฟ้อกับอัตราการว่างงานมีความสัมพันธ์ทางสถิติ ช่วงนี้ผลสืบเนื่องจากการที่รัฐบาลได้พยายามในการกระตุ้นเศรษฐกิจเพื่อให้มีการลงทุนมากขึ้นจากปี 2525-2529 ทำให้เศรษฐกิจช่วงนี้มีการฟื้นตัวขึ้น ถึงแม้ว่าจะไม่มากนัก อัตราการขยายตัวการลงทุนสูงขึ้น จะเห็นว่าในช่วงแรกปี พ.ศ. 2530-2534 รัฐบาลมีการใช้นโยบายแบบขาดดุลให้น้อยลงกว่าในปี พ.ศ. 2525-2529 แต่จะเน้นในเรื่องการจัดเก็บให้มากขึ้น มีการใช้นโยบายการเงินแบบผ่อนคลายเป็นให้มีการลงทุนมากขึ้น มีการปล่อยสินเชื่อสู่ชนบท ต่อมาปี พ.ศ. 2531-2533 นั้นรัฐบาลมีการใช้นโยบายแบบเกินดุล มีการผ่อนคลายมาตรการต่างๆ เกี่ยวกับปริวรรตเงินตรา และมีการจัดตั้งวิเทศธนกิจ ช่วงนี้จะมีผลทำให้มีเงินทุนหลั่งไหลเข้ามาจากต่างประเทศมาก จึงระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์มากขึ้น กระตุ้นการออมมากขึ้น แต่มาตรการต่างๆ ไม่สามารถทำให้การลงทุนลดลง หลังจากมีการจัดตั้งวิเทศธนกิจขึ้น เมื่อการลงทุนเพิ่มขึ้นส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อเพิ่มขึ้น และอัตราการจ้างงานเพิ่มขึ้นจึงทำให้อัตราการว่างงานลดลง ๕

ในปี พ.ศ. 2535-2539 ความสัมพันธ์ของอัตราเงินเฟ้อกับอัตราการว่างงานมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม โดยแสดงถึงอัตราเงินเฟ้อในระดับ 1.00 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -.706 และจากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่านัยสำคัญทางสถิติมีค่าเท่ากับ .183 แสดงว่าช่วงปี พ.ศ. 2535-2539 อัตราเงินเฟ้อกับอัตราการว่างงานไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ ช่วงนี้ถือว่าเป็นช่วงสิ้นสุดของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ก่อนเกิดวิกฤติการณ์เศรษฐกิจเมื่อปลายปี พ.ศ. 2540 ซึ่งรัฐบาลจะมีการใช้นโยบายเกินดุลมาตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534-2539 ผลสืบเนื่องมาจากการที่มีนักลงทุนต้องการลงทุนมากขึ้น ส่วนนโยบายการเงินเป็นแบบผ่อนคลายเป็นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534-2536 อัตราดอกเบี้ยต่ำลง ทำให้อัตราการขยายการลงทุนเพิ่มขึ้น แต่ในช่วงปี พ.ศ. 2537-2539 นั้นจะเป็นนโยบายแบบเข้มงวด ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยก็ไม่สามารถที่จะควบคุมการซื้อขายเงินบาททั้งในประเทศและต่างประเทศได้ รวมทั้งต่างประเทศมีความเชื่อมั่นในการซื้อขายเงินบาท ทำให้การซื้อขายมีปริมาณสูง เมื่อการลงทุนมากขึ้น ไม่ได้มีผลให้อัตราการว่างงานลดลงมากนักกล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2538 มีอัตราว่างงาน ร้อยละ 1.71 และในปี พ.ศ. 2539 ลดลงเหลือร้อยละ 1.70 แต่อัตราเงินเฟ้อยังคงสูงขึ้น เนื่องจากราคาสินค้านำเข้าจากต่างประเทศและราคาน้ำมันเพิ่มสูงขึ้น

ในปี พ.ศ. 2540-2544 ความสัมพันธ์ของอัตราเงินเฟ้อกับอัตราการว่างงานมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม โดยแสดงถึงอัตราเงินเฟ้อในระดับ 1.00 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -.143 และจากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่านัยสำคัญทางสถิติมีค่าเท่ากับ .818 แสดงว่าช่วงปี พ.ศ. 25340-2544 อัตราเงินเฟ้อกับอัตราการว่างงานไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ ช่วงนี้ถือว่าเป็นช่วงที่ประเทศไทยเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง ซึ่งเป็นปัญหาที่สืบเนื่องมานาน ตั้งแต่รัฐบาลมีการประกาศปิดสถาบันการเงิน และเปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยนเป็นแบบลอยตัว จะเห็นว่าช่วงปี พ.ศ. 2540-2541 นั้นปัญหารุนแรงมาก อัตราการขยายตัวการลงทุนลดลง ทั้งอัตราเงินเฟ้อ และอัตราการว่างงานเพิ่มขึ้นพร้อมกัน จากมาตรการต่างๆ ที่ออกมาเพื่อฟื้นฟูสถาบันการเงินไม่ได้สร้างความเชื่อมั่นในการลงทุนในขณะที่รายจ่ายภาครัฐต่ำลง ต่อมาในปี พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา เริ่มใช้มาตรการต่างๆ เช่น การเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐ เงินกู้จากโครงการมิยาซาวา รวมทั้งมาตรการด้านภาษี การขยายการลงทุนในธุรกิจขนาดย่อม การให้ข้าราชการและประชาชนกู้ยืมเงินซื้อบ้านในอัตราดอกเบี้ยต่ำ

ตารางที่ 5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงาน (ระยะเวลา 10 ปี)

ช่วงปี พ.ศ.	อัตราเงินเฟ้อ	อัตราการว่างงาน	ค่านัยสำคัญทางสถิติ	จำนวนปี
2515-2524	1	-.035	.923	10
2525-2534	1	-.784	.007*	10
2535-2544	1	-.341	.335	10

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จะเห็นว่าในช่วงปี พ.ศ. 2525-2544 นั้นความสัมพันธ์ของอัตราเงินเฟ้อกับอัตราการว่างงานมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -.035 -.784 และ -.341 ตามลำดับ และจากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ พบว่ามีเพียงช่วง ปี พ.ศ. 2525-2534 เท่านั้นที่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ คือนัยสำคัญทางสถิติมีค่าเท่ากับ .007 ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ในระยะเวลา 5 ปี และระยะเวลา 10 ปี ค่านัยสำคัญทางสถิติจะมีลักษณะที่สอดคล้องกัน จะแตกต่างกันเพียงค่านัยสำคัญทางสถิติเท่านั้น ผลการวิเคราะห์ที่ได้จะเหมือนกัน ในแต่ละช่วงเหตุการณ์ ซึ่งผลการวิเคราะห์ครั้งนี้รัฐบาลสามารถใช้เป็นแนวทางใน

การกำหนดนโยบายต่างๆ ทั้งทางด้านนโยบายการเงิน และนโยบายการคลังในการแก้ไขปัญหาให้ตรงจุด และไม่ทำให้เกิดความล่าช้าในการแก้ปัญหาได้ทัน่วงที

จะเห็นว่าทั้ง 6 ช่วง คือช่วงปี พ.ศ. 2515-2519 ปี พ.ศ. 2520- 2524 ปี พ.ศ.2525-2529 ปี พ.ศ. 2530-2534 ปี พ.ศ. 2535- 2539 และปี พ.ศ. 2540- 2544 นั้น ลักษณะของอัตราเงินเฟ้อกับอัตราการว่างงาน มีความสัมพันธ์กันในทิศทางตรงกันข้าม เป็นไปตามทฤษฎีของฟิลลิปส์ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ เมื่ออัตราการว่างงานมีงานทำมากขึ้น ส่งผลให้มีการใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ทำให้อัตราเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้น แต่ผลจากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั้น ปรากฏว่ามีเพียง 2 ช่วงเท่านั้น คือ ปี พ.ศ. 2525- 2529 และ ปี พ.ศ. 2530- 2534 มีความสัมพันธ์ทางสถิติ เนื่องจาก 2 ช่วงดังกล่าวไม่มีเหตุการณ์หรือปัจจัยต่างๆ ที่รุนแรงส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อกับอัตราการว่างงานเกิดขึ้นพร้อมๆ กัน สำหรับใน 4 ช่วง คือ ปี พ.ศ. 2515-2519 ปี พ.ศ. 2520-2524 ปี พ.ศ. 2535-2539 และ ปี พ.ศ. 2540-2544 จะเห็นว่าในช่วงดังกล่าวข้างต้นอัตราเงินเฟ้อกับอัตราการว่างงานเกิดขึ้นพร้อมๆ กัน เรียกภาวะเศรษฐกิจชนิดนี้ว่า “ภาวะเงินเฟ้อชะงักงัน” ซึ่งได้มีนักเศรษฐศาสตร์บางท่าน เช่น ฟรีดแมน ได้กล่าวถึงเส้นโค้งฟิลลิปส์ ว่าลักษณะอัตราเงินเฟ้อกับอัตราการว่างงานไม่มีความสัมพันธ์กัน เนื่องจากประชาชนมีการคาดการณ์เกี่ยวกับอัตราเงินเฟ้อไว้อย่างแม่นยำ ทำให้เส้นโค้งฟิลลิปส์เป็นลักษณะที่ดังจาก

สาเหตุเงินเฟ้อ 2 สาเหตุ

1. เงินเฟ้อเนื่องจากอุปสงค์รวมเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยที่อุปทานหรือผลผลิตในประเทศที่แท้จริงไม่สามารถขยายการผลิตออกไปได้ ซึ่งสาเหตุที่ทำให้อุปสงค์รวมเพิ่มขึ้นไม่ว่าเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของปัจจัยต่างๆ หรือการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคมากขึ้น หรือการเพิ่มขึ้นทางด้านของปริมาณเงิน

2. เงินเฟ้อเนื่องจากแรงกดดันทางด้านอุปทาน เช่นเกิดจากราคาวัตถุดิบในการผลิตสูงขึ้น เมื่อราคาวัตถุดิบสูงขึ้นผู้ผลิตจะเสนอขายผลิตภัณฑ์ในราคาที่สูง อย่างกรณีนี้ จะเห็นว่าการที่ราคาน้ำมันสูงขึ้น ทำให้ราคาวัตถุดิบนำเข้าราคาสูงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผู้ผลิตจะต้องจ่ายค่าจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น การที่ผู้ผลิตต้องการกำไรสูงขึ้น และมีอำนาจในการผูกขาดค่อนข้างมาก ทำให้เสนอขายผลิตภัณฑ์ในราคาที่สูง

จะเห็นว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2525-2529 และช่วงปี พ.ศ. 2530-2534 นั้นจะเห็นว่าอัตราเงินเฟ้อกับอัตราการว่างงานมีความสัมพันธ์ทางสถิติ เนื่องจากช่วงนี้ไม่ปัจจัย หรือเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจมากนัก เช่น ช่วงปี พ.ศ. 2525-2529 การดำเนินนโยบายการคลังของรัฐบาลจะเป็นไปในลักษณะขาดดุล เพื่อให้เกิดการลงทุนมากขึ้น หลังจากที่สถานการณ์น้ำมันเริ่มคลี่คลาย

ราคาน้ำมันในประเทศมีเสถียรภาพมากขึ้น ส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อลดลง ส่งผลให้อัตราการว่างงานเพิ่มสูงขึ้น

สำหรับช่วงปี พ.ศ. 2530-2534 นั้น จะเห็นว่ารัฐบาลจะเน้นการใช้นโยบายการคลังแบบเกินดุล สืบเนื่องมาจากเมื่อปี พ.ศ. 2525-2529 มีการลงทุนมากขึ้นส่งผลให้เศรษฐกิจฟื้นตัว รัฐบาลจะเน้นในเรื่องของการจัดเก็บมากขึ้น และการลงทุนยังคงเพิ่มขึ้นสืบเนื่องมาจากปี พ.ศ. 2525- 2529 ทำให้การจ้างงานสูงขึ้น อัตราการว่างงานลดลง สำหรับการดำเนินนโยบายของรัฐบาลใน 4 ช่วง ที่อัตราเงินเฟ้อกับอัตราการว่างงานเกิดขึ้นพร้อมๆ กัน การดำเนินนโยบายเพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่ง จะไม่สามารถแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจได้ จะต้องมีการผสมผสานระหว่างนโยบายการเงินและการคลังไปพร้อมๆ กัน ซึ่งอยู่ที่สถานการณ์ หรือปัจจัยต่างๆ ซึ่งส่งผลต่อเศรษฐกิจในช่วงเวลานั้น สำหรับในช่วงปี พ.ศ. 2525-2529 และปี พ.ศ.2530- 2534 รัฐบาลได้ดำเนินนโยบายและกำหนดเป้าหมายเงินเฟ้อให้อยู่ในช่วงที่กำหนด โดยเน้นนโยบายการเงินแบบผ่อนคลายเป็นการลดอัตราดอกเบี้ย เพื่อให้เกิดการลงทุน และเพิ่มการจ้างงานให้มากขึ้น เนื่องจากเป็นช่วงที่เศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัวหลังจากที่เกิดวิกฤติการณ์น้ำมันครั้งที่ 1 และ 2

บทที่ 6

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุปการวิจัย

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานของประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2515-2544 ปรากฏว่าอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามสอดคล้องกับทฤษฎี เส้นโค้งฟิลลิปส์ ทั้ง 6 ช่วง แต่จากการทดสอบระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีเพียง 2 ช่วงเท่านั้น คือ ปี พ.ศ. 2525-2529 และ ปีพ.ศ. 2530- 2534 ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ เนื่องจากไม่มีเหตุการณ์ หรือปัจจัยต่างๆ ที่รุนแรงส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อกับอัตราการว่างงานเกิดขึ้นพร้อมๆ กัน นอกจากนั้นมีเหตุการณ์และปัจจัยต่างๆ ทั้งปัจจัยทางด้านอุปสงค์และปัจจัยทางด้านอุปทาน ที่ส่งผลกระทบต่อทำให้ระบบเศรษฐกิจชะงักงัน อย่างเช่น ช่วงที่เกิดวิกฤติการณ์ราคาน้ำมันเพิ่มสูงขึ้นในช่วงแรก และช่วงที่เกิดวิกฤติการณ์เศรษฐกิจเมื่อปี 2540 ขึ้นรุนแรง ทำให้ราคาสินค้านำเข้าจากต่างประเทศสูงขึ้น หรือราคาสินค้าเกษตรภายในประเทศตกต่ำเนื่องจากสภาพฝนแล้ง ส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อ และอัตราการว่างงานเกิดขึ้นพร้อมๆ กัน เนื่องจากสถานการณ์เปลี่ยนไป มีปัจจัยภายนอกส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจ การแก้ไขปัญหาเพื่อวัตถุประสงค์เพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่งไม่ได้ เช่น การยอมให้อัตราเงินเฟ้อสูงขึ้น หรือการยอมให้การว่างงานสูงขึ้น นั้นไม่ได้ผล รัฐบาลจะต้องผสมผสานในการดำเนินนโยบายการเงิน และนโยบายการคลังไปด้วยกัน จึงจะสามารถแก้ไขปัญหาเงินเฟ้อ และการว่างงานได้

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1.1 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2515-2544 เป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม

1.1.2 สาเหตุหรือปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อเกิดการเกิดอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงาน

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานในประเทศไทยนั้น ได้มีวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เทคนิคทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล สัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์ ของ Pearson product moment Correlations Coefficient โดยการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป Spss/PC สำหรับวิจัย โดยหาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานของประเทศไทย

1.2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงาน จึงต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลตัวเลขต่างๆ จากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเอกสารเผยแพร่ ทั้งทางสถิติ ผลงานการวิจัยและบทความทางวิชาการต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา เช่น ข้อมูลรายปีจากธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นต้น

1.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นประกอบไปด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 เมื่อได้ข้อมูลสามารถดูลักษณะความสัมพันธ์ของอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงาน และค่านัยสำคัญทางสถิติ นั้น ถ้าไม่มีความสัมพันธ์กัน จะมีปัจจัยต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ส่วนนี้จะต้องมีเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่ออันข้างรุนแรง เช่น ช่วงวิกฤติการณ์ราคาน้ำมัน และวิกฤติการณ์เศรษฐกิจเมื่อปี 2540 เป็นต้น ส่วนนี้ผู้วิจัยได้พยายามนำทฤษฎีต่างๆ รวมทั้งเอกสารเผยแพร่ เอกสารอ้างอิง งานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมาทำการวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา เพื่อให้ผลการศึกษามีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้วิเคราะห์เปรียบเทียบจากค่าสถิติที่ได้ในช่วงระยะเวลา 5 ปี กับระยะเวลา 10 ปี ซึ่งจะเห็นข้อดีในการวิเคราะห์ในช่วงระยะเวลา 5 ปี นั้น การดำเนินนโยบายของรัฐบาลสามารถดำเนินการได้ทันเหตุการณ์ เพื่อแก้ปัญหาต่างที่เกิดขึ้นในช่วงนั้นๆ ได้ทันทั่วทั้ง ส่วนการวิเคราะห์ในช่วงระยะเวลา 10 ปี รัฐบาลสามารถใช้ค่าสถิติที่ได้ เพื่อการวางแผนการดำเนินนโยบายในระยะยาว เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 ผลการศึกษาครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า อัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานของประเทศไทย มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามทั้ง 6 ช่วง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่ามีเพียง 2 ช่วง คือ ปี พ.ศ. 2525-2529 และ ปี พ.ศ. 2530-2534 มีความสัมพันธ์ทางสถิติ นอกจากนั้นไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ เนื่องจากมีเหตุการณ์ และปัจจัยต่างๆ ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงจนทำให้ระบบเศรษฐกิจ ชะงักงัน ทำให้อัตราเงินเฟ้อกับอัตราการว่างงานเกิดขึ้นพร้อมๆ กัน เช่น ในปี พ.ศ. 2515-2519 กรณีวิกฤติการณ์ราคาน้ำมันเพิ่มสูงขึ้นมาก มีผลทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้น ผู้ประกอบการต้องปรับเพิ่มราคาสินค้า ใน

ขณะเดียวกันก็ลดการจ้างงานลงเพื่อลดต้นทุนการผลิตลง ทำให้อัตราการว่างงานเพิ่มสูงขึ้น เป็นเหตุให้อัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และช่วงปี พ.ศ. 2535-2539 เป็นช่วงที่ก่อนเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจที่รุนแรงมากที่มีผลเมื่อปี พ.ศ. 2540 ที่รัฐบาลมีการประกาศปิดสถาบันการเงินจำนวนมาก ภาวะเศรษฐกิจมีความผันผวน การเปลี่ยนแปลงค่าเงินบาทเป็นแบบลอยตัว มีการปลดพนักงานจำนวนมาก ทั้งสถาบันการเงินและบริษัทฯ เอกชนต่างๆ ที่แบกรับต้นทุนไม่ไหวประกอบกับมีภาวะหนี้สินที่เกิดจากอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว ทำให้อัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานเพิ่มสูงขึ้น

1.3.2 ผลการใช้นโยบายทั้งนโยบายการเงินและนโยบายการคลังของรัฐบาล มีดังนี้

1) มาตรการทางการคลัง

(1) การใช้จ่ายของรัฐบาล เมื่อมีการว่างงานสูงขึ้น รัฐบาลจะต้องมีการเพิ่มการใช้จ่าย เช่นการใช้นโยบายแบบขาดดุลมากขึ้น เพื่อเกิดการลงทุนเพิ่มขึ้น เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้น เป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจ เช่น การก่อสร้างสาธารณูปโภค การจ้างพนักงานของรัฐ เป็นต้น

(2) การเก็บภาษีรายได้ มีการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีรายได้ ถ้าต้องการแก้ปัญหาการว่างงานอาจมีการลดอัตราภาษีทั้งภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และอัตราภาษีนิติบุคคล

(3) การจ่ายเงินสวัสดิการและเงินสงเคราะห์ รัฐบาลอาจมีการจ่ายเงินเพื่อเพิ่มอำนาจซื้อของประชาชนได้ เป็นต้น

การใช้นโยบายการคลัง นั้น รัฐบาลจะต้องมีแนวทางในการใช้มาตรการเพื่อปรับเสถียรภาพทางเศรษฐกิจให้เหมาะสม ถ้าเศรษฐกิจขยายตัว ประชาชนมีรายได้ หรือเศรษฐกิจขยายตัวช้า แต่ไม่ตกต่ำจนเกินไป โดยภาพรวมรัฐบาลไม่จำเป็นต้องแทรกแซง ปล่อยให้เศรษฐกิจเกิดการปรับตัวโดยอัตโนมัติ แต่ถ้าช่วงที่เศรษฐกิจมีความผันผวนที่รุนแรง เช่น กรณีที่วิกฤติการณ์ราคา น้ำมันสูงขึ้น รัฐบาลจะต้องแทรกแซง เช่นการเพิ่มค่าใช้จ่ายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในยามที่เศรษฐกิจตกต่ำอย่างรวดเร็ว

2) มาตรการทางการเงิน

มาตรการทางการเงิน คือ เครื่องมือที่ธนาคารกลางใช้ในการควบคุมปริมาณเงิน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด ไม่ว่าเป้าหมายนั้นจะเป็นอัตราดอกเบี้ยหรือปริมาณเงินของระบบเศรษฐกิจ โดยคาดหวังว่าในที่สุดเมื่อบรรลุเป้าหมายทางการเงิน ก็จะบรรลุจุดมุ่งหมายทางเศรษฐกิจด้วย การดำเนินนโยบายการเงิน เช่น อัตราการเจริญเติบโตของประเทศ อัตราเงินเฟ้อ ฯลฯ ได้แก่ การซื้อขายหลักทรัพย์รัฐบาล การเปลี่ยนแปลงอัตราเงินสคงสำรองตามกฎหมาย

การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์กู้ยืม หรือ การรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงิน กลไกการทำงานของนโยบายการเงิน

เนื่องจากธนาคารกลางเป็นผู้ดำเนินนโยบายการเงิน ผลของนโยบายส่งผลถึงต่อตัวแปรต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจมีหลายช่องทาง เช่น อัตราดอกเบี้ย เช่นกรณีที่ธนาคารกลางต้องการให้เศรษฐกิจขยายตัว ธนาคารกลางใช้เครื่องมือทางการเงิน เช่น การลดอัตราดอกเบี้ย ส่งผลให้การลงทุนเพิ่มขึ้น ช่องทางราคาสินทรัพย์ทางการเงิน เช่นการที่อัตราดอกเบี้ยที่ลดลง ทำให้ราคาพันธบัตรที่ถือครองมีราคาเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ยังมีช่องทางทางด้านสินเชื่อ เช่นการให้สินเชื่อของธนาคาร เช่น กรณีที่ธนาคารมีการให้สินเชื่อเพิ่มขึ้น เกิดการลงทุนเพิ่มขึ้น เป็นต้น

สำหรับเป้าหมายในการดำเนินนโยบายการเงินนั้น ประเทศไทยมีการใช้วิธีการกำหนดเป้าหมายอัตราเงินเฟ้อ คือ การใช้นโยบายการเงินกำหนดเป้าหมายในแต่ละปีให้อยู่ในช่วงที่กำหนด เช่น ถ้าอัตราเงินเฟ้อสูงกว่าที่กำหนด ธนาคารกลางก็จะใช้นโยบายการเงินแบบหดตัว หรือในช่วงที่เงินเฟ้ออ่อนตัวลงก็จะใช้นโยบายการเงินแบบขยายตัว เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ การกำหนดเป้าหมายนี้ ธนาคารกลางจะมีอิสระในการดำเนินนโยบายการเงินตามเป้าหมายเศรษฐกิจภายในประเทศ ให้ความชัดเจนกว่าเป้าหมายอย่างอื่น

3) ข้อดีการใช้เป้าหมายเงินเฟ้อ

- (1) ธนาคารสามารถดำเนินนโยบายการเงินตามเป้าหมายเศรษฐกิจในประเทศ โดยไม่ต้องกังวลต่อนโยบายการเงินของประเทศหลัก
- (2) ต้องมีการศึกษาถึงปัจจัยภายใน ภายนอก และตัวแปรต่างๆ คือ ปัจจัยที่ทำให้เกิดเงินเฟ้อ เช่นปัจจัยทั้งทางด้านอุปสงค์ และอุปทาน
- (3) ธนาคารมีความเป็นอิสระมากขึ้น ไม่ต้องใช้ดุลยพินิจจากฝ่ายรัฐบาล

ดังนั้นการใช้นโยบายการเงิน และนโยบายการคลัง เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ นั้นจะต้องคำนึงถึงปัจจัยทั้งทางด้านอุปสงค์และอุปทาน และสถานการณ์ที่เผชิญอยู่ประกอบไปด้วย เช่น

1. ในสถานการณ์ที่ปัจจัยทางด้านอุปสงค์รวม ได้แก่ การอุปทานรวมหรือผลิตในประเทศที่แท้จริงไม่สามารถขยายตัวรองรับอุปสงค์รวมที่เพิ่มขึ้นได้ ส่งผลให้ราคาสินค้าเพิ่มขึ้น รัฐบาลจะต้องใช้นโยบายการคลังแบบขาดดุล เพื่อเพิ่มอุปสงค์รวม เป็นต้น

2. ในสถานการณ์ที่ปัจจัยทางด้านอุปทาน ได้แก่ ราคาน้ำมัน ราคาสินค้าวัตถุดิบและราคาสินค้าประเภททุนที่นำเข้าจากต่างประเทศ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนักถึงขั้นรุนแรง อัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม การใช้นโยบายต้องมีการเลือก

ระหว่างอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงาน โดยถ้าสถานการณ์ทางเศรษฐกิจอยู่ในช่วงภาวะซบเซาแล้ว รัฐบาลต้องการกระตุ้นเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มการจ้างงาน รัฐบาลสามารถดำเนินนโยบาย เช่น นโยบายทางการเงิน เช่น การลดอัตราดอกเบี้ย เพื่อให้ต้นทุนของธุรกิจลดต่ำลง และส่งเสริมการลงทุน สำหรับนโยบายการคลัง เช่น การใช้นโยบายขาดดุลเพิ่มขึ้นเพื่อเพิ่มรายจ่ายโดยเฉพาะรายจ่ายเพื่อการลงทุน ซึ่งนโยบายเหล่านี้จะทำให้อัตราการว่างงานลดลง แต่รัฐก็ต้องเผชิญกับภาวะอัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มสูงขึ้น

3. ในสถานการณ์ที่ปัจจัยทางด้านอุปทานมีการเปลี่ยนแปลงมาก เช่น ด้านต้นทุนมีการเปลี่ยนแปลงจนทำให้เกิดการชะงักงันทางเศรษฐกิจแล้ว อัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน โดยถ้าอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานอยู่ในระดับสูง การใช้นโยบายของรัฐอาจต้องมุ่งไปในเรื่องของการควบคุมอัตราเงินเฟ้อเป็นหลัก โดยการลดอัตราภาษีในสินค้านำเข้าและวัตถุดิบนำเข้า และมีการควบคุมราคาสินค้าไม่ให้สูงขึ้น เพื่อไม่ให้เกิดเงินเฟ้อสูงขึ้น และเมื่อสามารถควบคุมอัตราเงินเฟ้อได้แล้ว การดำเนินการใช้นโยบายการเงินและการคลังในการกระตุ้นให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้นได้

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ข้อมูลที่ได้จากการเปรียบเทียบในช่วงระยะเวลา 5 ปี กับระยะเวลา 10 ปี นั้นจะแตกต่างกันตรงค่าสถิติที่ได้ แต่ลักษณะความสัมพันธ์จะสอดคล้องกัน แต่กรณีนี้จะมีประโยชน์ทำให้ทราบข้อมูลล่วงหน้า การวางแผนนโยบายของรัฐบาลมีความต่อเนื่องในการแก้ปัญหาต่างๆ และวางแผนดำเนินงานได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลรายปี และมีการสรุปถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงพอสังเขปกว้างๆ ซึ่งข้อมูลอาจไม่ละเอียดเหมือนกับรายไตรมาส เนื่องจากข้อมูลบางตัวจะไม่สามารถเก็บเป็นรายไตรมาสได้ แต่สามารถที่จะใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้พอสมควร หรือสามารถกำหนดนโยบายทั้งนโยบายการเงิน นโยบายการคลังได้ ซึ่งในการศึกษาครั้งต่อไปถ้าสามารถเก็บข้อมูลเป็นรายไตรมาสได้ จะสามารถใช้วิเคราะห์แนวทางเพื่อเป็นการได้อย่างละเอียด และชัดเจนยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงการคลัง “วิกฤตเศรษฐกิจ 2540 และแนวทางแก้ปัญหา ก่อนรัฐบาลชวน2” ใน *เอกสารเกี่ยวกับวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นตั้งแต่ปี 2540* กรุงเทพมหานคร พฤศจิกายน 2543
- กัลยา วานิชย์ “การใช้ Spss for Windows” ใน *การวิเคราะห์ข้อมูล Version 10* 2544
- คณะกรรมการการศึกษาและเสนอแนะมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบการเงินของประเทศ (ศปร.) “รายงานสถานการณ์การเงินการคลัง” กรุงเทพมหานคร 2540
- ทัศนีย์ ตันทวุฒโคม “ภาวะเงินเฟ้อของประเทศไทยในช่วงปี 2484 - 2514” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2517
- ธนาคารแห่งประเทศไทย “รายงานเศรษฐกิจการเงิน” Available: <http://www.bot.or.th>, [เข้าถึง 8 พฤศจิกายน 2547]
- _____ “นโยบายการเงินและรายงานแนวโน้มเงินเฟ้อ” Available: <http://www.bot.or.th>, [เข้าถึง 31 ตุลาคม 2547]
- ประเจิด สันทรัพย์ “ทฤษฎีและนโยบาย” ใน *เศรษฐศาสตร์มหภาค* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช 2526
- ประสงค์ วีระกาญจนพงษ์ และ เนาวนุช ไตรนรพงษ์ “วิเคราะห์ภาวะเงินเฟ้อในประเทศไทย” ในรายงานเศรษฐกิจรายเดือนธนาคารแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร 2537
- พรเกียรติ ยังยืน “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะเงินเฟ้อในประเทศไทย” ใน *เอกสารประกอบการประชุมประจำปีของสมาคมเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย* กรุงเทพมหานคร 2531
- มงคล ไจวงค์ยะ “การวิเคราะห์สาเหตุการเกิดภาวะเงินเฟ้อของประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2543
- มณีสรี พันธุลาภ “ทฤษฎีและนโยบาย” ใน *เศรษฐศาสตร์มหภาควิเคราะห์* พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2540
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช “หน่วยที่ 8-15” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มหภาค* บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ นนทบุรี โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2542
- วรรณวิภา ศุภจตุรัส “ผลกระทบของการเปิดเสรีทางการเงินต่อปัจจัยพื้นฐานการเกิดเงินเฟ้อของประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2541

- วีระพงษ์ สิริกรวุฒิพงศ์ “การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเงินเฟ้อและการว่างงานในประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2529
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ “ดัชนีชี้้นำเศรษฐกิจเดือนตุลาคม 2546” กรุงเทพมหานคร ม.ป.ท. 2547
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ ส่วนนโยบายประชากรและกำลังแรงงาน “รายงานการสำรวจภาวะการดำเนินงานของประชากร ในปีพ.ศ. 2520- 2545 ค่าเฉลี่ย 4 รอบ ประมวลการ” กรุงเทพมหานคร ม.ป.ท. 2545
- สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี “ผลการดำเนินงาน 3 ปี ของรัฐบาลนายกรัฐมนตรีชวน หลีกภัย (พฤศจิกายน 2540 - พฤศจิกายน 2543)” กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ มายด์พับลิช
- เสรี ลีลาสัย *ทฤษฎีเงินเฟ้อ* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2531

ดุลงบประมาณของรัฐบาล การลงทุน อัตราเงินเฟ้อ และอัตราการว่างงาน

ปี	ดุลงบประมาณ ของรัฐบาล (ล้านบาท)	การลงทุน ของรัฐบาล (ล้านบาท)	อัตราการขยายตัว ของการลงทุน (ร้อยละ)	อัตราเงินเฟ้อ (ร้อยละ)	อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)
2514	-27,394.44	128,944.00	-	0.38	0.19
2515	-20,766.30	122,052.00	5.34	4.90	0.51
2516	-14,835.20	171,849.00	40.80	15.49	0.43
2517	7,597.42	171,466.00	-0.22	24.30	0.59
2518	-11,346.62	177,653.00	3.61	5.30	0.41
2519	-23,047.96	174,819.00	-1.60	4.09	0.87
2520	-22,224.39	212,041.00	21.29	7.61	1.04
2521	-23,038.04	247,087.00	17.47	7.90	0.89
2522	-18,298.71	250,659.00	0.63	9.89	1.03
2523	-28,136.62	265,886.00	6.07	19.70	0.90
2524	-23,807.89	275,740.00	3.71	12.70	1.26
2525	-45,718.43	259,211.00	-5.99	5.21	2.93
2526	-32,061.33	308,940.00	19.18	3.80	4.58
2527	-32,780.65	322,977.00	4.54	0.90	4.88
2528	-41,451.32	323,193.00	0.07	2.40	4.98
2529	-41,241.62	311,986.00	-3.47	1.80	5.25
2530	-15,915.51	376,113.00	20.55	2.50	6.25
2531	24,991.00	508,354.00	35.16	3.80	4.32
2532	57,729.60	617,813.00	21.53	5.40	3.89
2533	92,910.21	745,568.00	20.68	6.00	2.24
2534	104,416.97	909,372.00	21.97	5.70	3.51
2535	61,662.73	920,316.00	1.20	4.10	3.52
2536	49,991.34	997,242.00	8.36	3.30	2.62

ดุลงบประมาณของรัฐบาล การลงทุน อัตราเงินเฟ้อ และอัตราการว่างงาน (ต่อ)

ปี	ดุลงบประมาณ ของรัฐบาล (ล้านบาท)	การลงทุน ของรัฐบาล (ล้านบาท)	อัตราการขยายตัว ของการลงทุน (ร้อยละ)	อัตราเงินเฟ้อ (ร้อยละ)	อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)
2537	54,037.80	1,095,648.00	9.87	5.00	2.90
2538	94,957.82	1,249,137.00	14.01	5.80	1.71
2539	22,838.21	1,290,691.00	3.33	5.90	1.70
2540	-53,251.14	1,009,866.00	-21.76	5.60	1.51
2541	-73,344.67	554,693.00	-45.07	8.10	4.37
2542	-70,146.16	555,747.00	0.19	0.30	4.20
2543	-62,175.61	643,074.00	15.71	1.60	3.61
2544	-60,439.20	1,131,356.00	75.92	1.60	3.23
2545	3,202.20	1,301,207.00	15.01	0.70	2.24

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย “รายงานเศรษฐกิจการเงิน” ในรายงานประจำปี พ.ศ.2514 - 2545
กรุงเทพมหานคร 2514-2545

Correlations ปี 2515-2519

		อัตราเงินเฟ้อ	อัตราการว่างงาน
อัตราเงินเฟ้อ	Pearson Correlation	1.000	-.176
	Sig. (2-tailed)	.	.777
	N	5	5
อัตราการว่างงาน	Pearson Correlation	-.176	1.000
	Sig. (2-tailed)	.777	.
	N	5	5

Correlations ปี 2520-2524

		อัตราเงินเฟ้อ	อัตราการว่างงาน
อัตราเงินเฟ้อ	Pearson Correlation	1.000	-.108
	Sig. (2-tailed)	.	.862
	N	5	5
อัตราการว่างงาน	Pearson Correlation	-.108	1.000
	Sig. (2-tailed)	.862	.
	N	5	5

Correlations ปี 2525-2529

		อัตราเงินเฟ้อ	อัตราการว่างงาน
อัตราเงินเฟ้อ	Pearson Correlation	1.000	-.883
	Sig. (2-tailed)	.	.047
	N	5	5
อัตราการว่างงาน	Pearson Correlation	-.883	1.000
	Sig. (2-tailed)	.047	.
	N	5	5

*Correlations is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Correlations ปี 2530-2534

		อัตราเงินเฟ้อ	อัตราการว่างงาน
อัตราเงินเฟ้อ	Pearson Correlation	1.000	-.933
	Sig. (2-tailed)	.	.020
	N	5	5
อัตราการว่างงาน	Pearson Correlation	-.933	1.000
	Sig. (2-tailed)	.020	.
	N	5	5

*Correlations is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Correlations ปี 2535-2539

		อัตราเงินเฟ้อ	อัตราการว่างงาน
อัตราเงินเฟ้อ	Pearson Correlation	1.000	-.706
	Sig. (2-tailed)	.	.183
	N	5	5
อัตราการว่างงาน	Pearson Correlation	-.706	1.000
	Sig. (2-tailed)	.183	.
	N	5	5

Correlations ปี 2540-2544

		อัตราเงินเฟ้อ	อัตราการว่างงาน
อัตราเงินเฟ้อ	Pearson Correlation	1.000	-.143
	Sig. (2-tailed)	.	.818
	N	5	5
อัตราการว่างงาน	Pearson Correlation	-.143	1.000
	Sig. (2-tailed)	.818	.
	N	5	5

Correlations ปี 2515-2524

		อัตราเงินเฟ้อ	อัตราการว่างงาน
อัตราเงินเฟ้อ	Pearson Correlation	1.000	-.035
	Sig. (2-tailed)	.	.923
	N	10	10
อัตราการว่างงาน	Pearson Correlation	-.035	1.000
	Sig. (2-tailed)	.923	.
	N	10	10

Correlations ปี 2525-2534

		อัตราเงินเฟ้อ	อัตราการว่างงาน
อัตราเงินเฟ้อ	Pearson Correlation	1.000	-.784
	Sig. (2-tailed)	.	.007
	N	10	10
อัตราการว่างงาน	Pearson Correlation	-.784	1.000
	Sig. (2-tailed)	.007	.
	N	10	10

Correlations ปี 2535-2544

		อัตราเงินเฟ้อ	อัตราการว่างงาน
อัตราเงินเฟ้อ	Pearson Correlation	1.000	-.341
	Sig. (2-tailed)	.	.335
	N	10	10
อัตราการว่างงาน	Pearson Correlation	-.341	1.000
	Sig. (2-tailed)	.335	.
	N	10	10

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวจริยา บุญพัทธ์
วัน เดือน ปีเกิด	19 ธันวาคม 2509
สถานที่เกิด	อำเภอสวี จังหวัดชุมพร
ประวัติการศึกษา	ศ.บ. (เศรษฐศาสตร์บัญชี) มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2534
สถานที่ทำงาน	สำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 6 กรมสรรพากร
ตำแหน่ง	นักวิชาการสรรพากร 6 ว.